

Takuueläke

08.01.2019

Sisällysluettelo

1 Etuusohje	1
1.1 Hyvä hallinto	1
1.2 Tavoite	1
1.3 Oikeus ja edellytykset	1
1.3.1 Suomessa asuminen	2
1.3.1.1 Karenssiaika	2
1.3.2 Takuueläkkeeseen oikeuttavat eläkkeet	2
1.3.3 Ei takuueläkkeeseen oikeuttava eläke	3
1.3.4 Maahanmuuttaja	3
1.4 Suhde muihin etuksiin	4
1.5 Hakeminen	5
1.5.1 Vireilletulo	5
1.5.1.1 Lähettäjän vastuu	7
1.5.1.2 Asiakirjan siirto	7
1.5.2 Kuka voi hakea etuutta?	7
1.5.2.1 Henkilö itse	7
1.5.2.2 Edunvalvoja	8
1.5.2.3 Edunvalvontavaltuutettu	8
1.5.2.4 Asiamies eli valtuutettu	9
1.5.2.5 Lähiomainen tai muu henkilö	9
1.5.2.6 Kunta	10
1.5.2.7 Kuolinpesä	10
1.5.3 Hakuaika	10
1.5.4 Lisäselvitysten pyytäminen	11
1.5.4.1 Lisäselvitykset takuueläkkeessä	13
1.5.5 Hakemuksen peruminen	13
1.6 Määrä	13
1.6.1 Varhennusvähennys	14
1.6.1.1 Takuueläke alkaa ennen 65 vuoden ikää	14
1.6.1.2 Saa varhennettua vanhuuseläkettä takuueläkkeen alkaessa	15
1.7 Määräytymisperusteet	15
1.7.1 Tulot	16
1.7.1.1 Määrän selvittäminen	18
1.7.1.2 Ulkomaan eläkkeen selvittäminen	18
1.7.2 Ei tuloa	21
1.8 Maksaminen	21
1.8.1 Maksuosoite	21
1.8.2 Maksunsaajat (Nostajat)	22
1.8.2.1 Etuudensaaja	22
1.8.2.2 Edunvalvontavaltuutettu	22
1.8.2.3 Edunvalvoja	23

1.8.2.4 Kunta	24
1.8.2.4.1 Laitos- tai perhehoito (AML 14 §)	24
1.8.2.4.2 Sijais- ja jälkihuolto	25
1.8.2.4.3 Elämäntapa, sairaus ja muut erityiset syyt	26
1.8.2.5 Kuolinpesä	27
1.8.2.6 Vangin perhe	28
1.8.3 Ulosotto	28
1.8.4 Maksaminen regressinä	28
1.8.4.1 Kansaneläkkeen korvaukseksi	29
1.8.4.2 Perhe-eläkkeen korvaukseksi	30
1.8.4.3 Maksaminen toimeentulotuen korvaukseksi	30
1.8.4.4 Työttömyysetuuden korvaukseksi	31
1.8.4.5 Sairauspäivärahan korvaukseksi	32
1.8.4.6 Opintotuen korvaukseksi	33
1.8.4.6.1 Toimenpiteet toimistossa	33
1.8.4.7 Kuntoutusrahan korvaukseksi	33
1.8.4.8 Potilasvakuutuskeskukselle	33
1.8.5 Viivästyskorotus	34
1.8.5.1 Viivästysaika	34
1.8.5.1.1 Kolmen kuukauden sääntö	35
1.8.5.1.2 Yhden kuukauden sääntö	36
1.8.5.1.3 Etuus ei maksussa eräpäivänä (eräpäiväkorotus)	36
1.8.5.1.4 Etuudensaajasta johtuva maksuste (estekorotus)	37
1.8.5.2 Erityistilanteet	37
1.8.5.3 Korkoprosentti	38
1.8.5.4 Ei viivästyskorotusta	39
1.8.6 Ennakonpidätyksen yleiset periaatteet	39
1.8.6.1 Ennakonpidätyksen perusteet	39
1.8.6.2 Tietojen saanti ja käyttöönotto	40
1.8.6.2.1 Suorasiirtotiedot	41
1.8.6.2.2 Tiedot maksunsaajalta	41
1.8.6.2.3 Ennakonpidätyksen tallennus	42
1.8.6.3 Toimittaminen	42
1.8.6.3.1 Takuueläke	42
1.8.6.4 Ennakonpidätyksen korjaus ja palautus	43
1.8.6.5 Takaisin maksetut etuudet	43
1.8.6.6 Regressisuoritukset	44
1.8.6.7 Vuosi-ilmoitukset	44
1.8.6.8 Kuukausivalvonta	45
1.8.7 Etuusmaksujen peruutukset pankista	45
1.8.7.1 Etuusmaksujen palauttaminen kuoleman jälkeen	45
1.9 Ilmoitusvelvollisuus	46
1.10 Ratkaiseminen	46
1.10.1 Käsittelypaikka	46
1.10.1.1 Eläke-etuuksien käsittelypaikka	48
1.10.1.2 Takuueläkkeen käsittelypaikka	49
1.10.2 Esteellisyydestä	49

1.10.2.1 Käsittely- ja ratkaisukielto	49
1.10.2.2 Esteellisyyden toteaminen	50
1.10.3 Lisäselvitykset	50
1.10.4 Päätöksen antaminen	50
1.10.4.1 Päätöksen antaminen eläke-etuuksissa	51
1.10.4.2 Eläke-etuuksien päätökset kuolemantapauksissa	51
1.10.4.3 Väliaikainen päätös	52
1.10.4.4 Päätöksensaajat	52
1.10.4.5 Ratkaiseminen käytettävissä olevin tiedoin	54
1.10.5 Kuuleminen	54
1.10.5.1 Milloin asiakasta on kuultava?	54
1.10.5.2 Miten kuullaan?	54
1.11 Keskeyttäminen	54
1.11.1 Väliaikainen keskeyttäminen	55
1.11.2 Vankilassaolo	55
1.12 Lakkauttaminen	56
1.12.1 Muutto ulkomaille	56
1.12.2 Pyynnöstä lakkauttaminen	57
1.13 Liikamaksu	58
1.13.1 Takaisinperintä	58
1.13.2 Regressimenettely	58
1.13.2.1 Takueläke/ kansaneläke- tai perhe-eläke-regressi	58
1.13.2.2 Tuloksi otettavasta eläkkeestä valitus vireillä	59
1.13.2.3 Tulona huomioon otettavaa eläkettä korotettu takautuen	60
1.13.2.4 Työperhe-eläkkeen maksaminen Kelan eläkkeen korvaukseksi	61
1.13.2.5 SOLITA-huolto- ja perhe-eläkkeen maksaminen Kelan eläkkeen korvaukseksi	62
1.14 Tarkistaminen	63
1.14.1 Tarkistamisajankohta	64
1.14.2 Määräaikaistarkistus	64
1.15 Päätöksen oikaisu ja poistaminen	65
1.16 Muutoksenhaku	65

1. Etuusohje

Etuusohje on toimintaohje, jota käytetään apuna etuuksien ratkaisutyössä. Ohje on ensisijaisesti tarkoitettu Kelan sisäiseen käyttöön. Ohjeen pdf-tiedosto muodostuu automaattisesti Kelan intranetissä olevan etuusohjeen verkkosivuista.

Pdf-muotoisesta etuusohjeesta puuttuvat kaikille ohjeille sisällöltään samanlaiset ohjeet

- päätöksen oikaisu ja poistaminen
- takaisinperintä
- muutoksenhaku.

Näistä on tehty omat pdf-ohjeet.

1.1. Hyvä hallinto

Hallintolaisissa säännellään hyvän hallinnon perusteet. Hallintolakia sovelletaan kaikkiin hallintoasioihin Kelassa. Näihin kuuluvat **etuusasiat**, sisäisen hallinnon asiat ja sidosryhmäyhteistyö.

Hallintolaki on yleislaki. **Jos erityislaissa, esimerkiksi etuuslaissa, jostain asiasta säädetään toisin, sovelletaan erityislakia.**

Hyvän hallinnon perusteista tarkemmin

- hallintolain soveltaminen ja asiointi toisen puolesta Kelassa
- etuusohjeen kohdissa hakeminen ja ratkaiseminen

1.2. Tavoite

Takuueläke on vähimmäiseläke, jonka tarkoituksena on turvata pientä eläkettä saavien henkilöiden toimeentuloa.

1.3. Oikeus ja edellytykset

Takuueläke voidaan myöntää Suomessa asuvalle 16 vuotta täyttäneelle henkilölle, joka

- saa takuueläkkeeseen oikeuttavaa eläkettä tai
- on takuueläkkeestä annetun lain mukainen maahanmuuttaja.

Myöntäminen edellyttää lisäksi, että hakijan eläketulot ovat alle takuueläkkeeseen oikeuttavan tulorajan.

Takuueläkkeen hakijan on haettava Suomesta ja muista maista kaikki eläkkeet, joihin hänellä olisi oikeus.

1.3.1. Suomessa asuminen

(TKL 703/2010 2 §)

Suomessa asuminen ratkaistaan asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain (1573/1993) 3, 3a ja 4 §:n mukaan. Lue lisää

Takuueläke on EY-asetuksen 883/2004 artiklan 58 mukainen vähimmäisetuus, mutta sitä ei makseta ulkomaille. Takuueläkettä voidaan kuitenkin maksaa henkilölle, joka oleskelee tilapäisesti ulkomailla. Ulkomailla oleskelua voidaan pitää tilapäisenä, jos sen voidaan arvioida kestävän alle vuoden. Lue lisää

Kun Kela saa tiedon, että henkilö on lähtenyt ulkomaille, selvitetään muuton syy ja oleskelun aiottu kesto.

1.3.1.1. Karenssiaika

Takuueläkkeen hakijan on tullut asua Suomessa vähintään kolmen vuoden ajan 16 vuotta täytettyään. Asumisen ei tarvitse olla yhdenjaksoista eikä edeltää välittömästi takuueläkkeen myöntämistä.

Kolmen vuoden asumisaikaa ei kuitenkaan edellytetä alle 19-vuotiaana Suomessa työkyvyttömäksi tulleelta henkilöltä eikä eläkkeen hakijalta, joka on saanut alle 16-vuotiaan vammaistukea 16 vuotta täyttäessään. (TKL 703/2010 4 §)

EY-asetuksia sovellettaessa kolmen vuoden Suomessa asumista ei edellytetä myöskään toisessa EU-/Eta-maassa tai Sveitsissä alle 19-vuotiaana työkyvyttömäksi tulleelta. (EY-asetus 883/2004 artikla 5)

Jos hakija ei ole asunut Suomessa kolmea vuotta 16 vuotta täytettyään, otetaan asumisaikavaatimuksen täyttämiseksi huomioon toisessa EU-/Eta-maassa tai Sveitsissä täyttyneet eläkevakuutuskaudet. Takuueläkkeen saamiseksi edellytetään vastaavasti kuin kansaneläkkeessä yhden vuoden Suomessa asumista (EY-asetus 883/2004 artikla 6). Pyydä ulkomailta vakuutuskausi todistus E205 tarvittaessa.

1.3.2. Takuueläkkeeseen oikeuttavat eläkkeet

Takuueläkettä voi saada henkilö, joka **saa**

- Kelan maksamaa varhennettua vanhuuseläkettä
- vanhuuseläkettä työttömyyspäivärahan lisäpäiväpäivien perusteella
- työeläkettä vanhuuseläkkeenä ja on täyttänyt ikäluokan alimman vanhuuseläkeiän,
- Kelan maksamaa työkyvyttömyyseläkettä/ kuntoutustukea,
- työeläkelakien mukaista täyttä työkyvyttömyyseläkettä /kuntoutustukea,
- luopumistukea,
- täyden työkyvyttömyyden perusteella jatkuvasti maksettavaa tapaturmaeläkettä tai elinkorkoa, jota maksetaan lakisääteisen tapaturmavakuutuksen (pakollisen vakuutuksen tai lakisääteisen vapaaehtoisen vakuutuksen), sotilastapaturmalain tai sotilasvammalain perusteella,
- täyden työkyvyttömyyden perusteella jatkuvasti maksettavaa työkyvyttömyyseläkettä, jota maksetaan liikennevakuutusta koskevien lakien perusteella, tai
- täyden työkyvyttömyyden perusteella ansionmenetyksen korvausta, jota maksetaan, kun liikennevahingon sattumisesta on kulunut vuosi.

Takuueläkkeeseen oikeuttavia työeläkkeitä ovat

- yksityisten alojen työeläkkeet (TyEL tai TEL, LEL, TaEL sekä MEL, MYEL ja YEL)
- julkisten alojen työeläkkeet (JuEL, VaEL, KuEL, KiEL, Suomen Pankin, Kelan, Ortodoksisen kirkon ja Ahvenanmaan työeläkkeet)
- valtion, kunnan, kuntainliittojen ja seurakuntien vanhojen järjestelmien mukaiset lakeihin ja eläkesääntöihin perustuvat työeläkkeet
- työnantajan vapaaehtoisesti ottamat ns. rekisteröimättömät eläkkeet

Oikeus takuueläkkeeseen syntyy vain sellaisen eläkkeen perusteella, jota tosiasiallisesti maksetaan.

Jatkuvasti maksettavaksi katsotaan eläke tai korvaus, jota maksetaan vähintään kuusi kuukautta.

Täyden työkyvyttömyyden perusteella myönnettyksi katsotaan tapaturmaeläke, liikennevakuutukseen perustuva työkyvyttömyyseläke, ansionmenetyksenkorvaus sekä sotilasvammalain mukainen elinkorko silloin, kun korvaus- tai haitta-aste on 100 prosenttia.

(TKL 703/2010 7 §)

1.3.3. Ei takuueläkkeeseen oikeuttava eläke

Takuueläkkeeseen ei ole oikeutta, jos henkilö saa **pelkästään**

- perhe-eläkettä
- osatyökyvyttömyyseläkettä
- työuraeläkettä
- tapaturmavakuutuslain/liikennevakuutuslain perusteella maksettavasta kuntoutuksesta annettujen lakien mukaista täyttä (haitta-aste 100 %) korvausta
- työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista kuntoutusrahaa
- osa-aikaeläkettä
- osittaista varhennettua vanhuuseläkettä
- luopumiseläkettä
- itse kustannettua vapaaehtoiseen vakuutukseen perustuvaa eläkettä
- kertakorvauksena suoritettavaa eläkettä tai korvausta
- työeläkelakien mukaista osakuntoutusrahaa, kuntoutusrahaa tai kuntoutusavustuksia
- EU/Eta-maasta tai Sveitsistä maksettavaa eläkettä.

Jos työeläkettä ei ole tapaturma- tai liikennevahinkokorvaukseen tehdyn LITA-vähennyksen vuoksi jäänyt maksettavaksi, tällainen työeläke ei oikeuta takuueläkkeeseen. Samoin jos kansaneläke tai kansaneläke ja työeläke ovat lepäämässä, tai jätetään lepäämään heti myöntämisestä lukien taikka kansaneläke on keskeytetty vankilassaolon vuoksi, oikeutta takuueläkkeeseen ei ole. Oikeus syntyy vain sellaisen eläkkeen perusteella, jota henkilö tosiasiaassa saa.

1.3.4. Maahanmuuttaja

(TKL 703/2010 7 § 2 mom.)

Takuueläke voidaan myöntää

- kansaneläkelain mukaisen vanhuuseläkeiän täyttäneelle maahanmuuttajalle tai

- työkyvyttömyyden perusteella 16 – 64 -vuotiaalle maahanmuuttajalle, joka on kansaneläkelain mukaan työkyvytön.

Maahanmuuttajalla tarkoitetaan henkilöä, joka ei saa takuueläkkeeseen oikeuttavaa eläkettä Suomesta (TKL 703/2010 5 §).

Maahanmuuttajalla ei ole oikeutta takuueläkkeeseen pelkästään sokeuden tai liikuntakyvyttömyyden perusteella.

Lue lisää kansaneläkelain mukaisesta työkyvyttömyydestä. (Työkyvyttömyyseläke > Oikeus ja edellytykset > Työkyvyttömyys)

1.4. Suhde muihin etuuksiin

Kelan eläkkeet

Takuueläkkeensaaja voi saada samanaikaisesti

- kansaneläkettä
- perhe-eläkettä

Kelan eläkkeet otetaan tulona huomioon takuueläkkeen määrää laskettaessa.

Takuueläke ei vaikuta kansaneläkkeen eikä perhe-eläkkeen määrään. (KEL 568/2007 22 § ja 35 §)

Eläkkeensaajan asumistuki

Takuueläkkeen saaja voi saada eläkkeensaajan asumistukea.

Takuueläke otetaan tulona huomioon asumistuessa.

Lue lisää eläkkeensaajan asumistuesta (Etuusohje > Eläkkeensaajan asumistuki).

Lapsikorotus

Pelkkää takuueläkettä saava ei voi saada lapsikorotusta.

Eläkettä saavan hoitotuki

Takuueläkkeen saaja voi saada eläkettä saavan hoitotukea. Lue hoitotuesta lisää (Etuusohje > Eläkettä saavan hoitotuki).

Sairauspäiväraha

Takuueläkkeen saaja voi saada sairauspäivärahaa, jos hän

- on alle 68-vuotias ja
- on työssä eläkkeelle siirtymisen jälkeen ja
- tulee työkyvyttömäksi eläkkeellä ollessaan tekemäänsä työhön.

Jos takuueläke on myönnetty sokealle tai liikuntakyvyttömälle henkilölle kansaneläkelain 12 §:n 4 momentin mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen perusteella, hänellä on sairastuessaan aina oikeus sairauspäivärahaan.

Takuueläkettä ei yllä mainituissa tilanteissa vähennetä sairauspäivärahasta.

Takuueläkkeen saaja voi saada sairauspäivärahaa myös, jos takuueläke on myönnetty eri lakien mukaisen täyden työkyvyttömyyden perusteella. Takuueläke vähennetään tällöin samalta ajalta maksettavasta sairauspäivärahasta.

Kuntoutusraha

Takuueläkkeen saaja voi saada eläkkeensaajan kuntoutusrahaa, jos takuueläke on myönnetty maahanmuuttajalle työkyvyttömyyden perusteella tai kansaneläkelain tai työeläkelakien mukaisen täyden työkyvyttömyyseläkkeen perusteella. Muita kuntoutusrahaetuuksia takuueläkkeensaaja ei voi saada.

Jos takuueläke on kuitenkin myönnetty KEL 12 §:n 4 momentin mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen perusteella, eläkkeensaaja voi saada kuntoutusrahaa.

Työttömyysetuudet

Takuueläkkeen saaja voi saada työttömyysturvalain mukaisia työttömyysetuuksia, jos hänelle on myönnetty työkyvyttömyyseläke KEL 12 §:n 4 momentin perusteella tai hän saa ainoastaan ulkomaista työkyvyttömyyseläkettä. Takuueläke vähennetään tällöin samalta ajalta maksettavasta työttömyysetuudesta.

Opintotuki ja aikuiskoulutustuki

Takuueläkkeen saaja ei voi saada opintotukea eikä aikuiskoulutustukea.

1.5. Hakeminen

Takuueläkettä voi hakea suullisesti Kelan toimistossa tai puhelimitse.

Takuueläkettä haetaan lomakkeella (GE1) [Takuueläkehakemus](#).

Takuueläkettä voidaan hakea myös verkkoasiointipalvelussa www.kela.fi > [asiointi](#). Tällöin eläkkeenhakija kirjautuu palveluun omilla pankkitunnuksilla, sähköisellä henkilökortilla tai mobiilivarmenteella.

Maahanmuuttajan, joka hakee takuueläkettä työkyvyttömyyden perusteella, on täytettävä myös [Työkyvyttömyyseläkehakemus \(ETK/KELA 7002\)](#).

Maahanmuuttajan, joka saa takuueläkettä määräaikaisena työkyvyttömyyden perusteella, on haettava takuueläkkeen jatkoa lomakkeella (GE2) Selvitys työkyvystä takuueläkkeen jatkoa varten.

Ulkomaista eläkettä tai korvausta saavalle takuueläkehakemus (GE1) lähetään esitättyinä määräaikaistarkistusta varten (TKL 703/2010 6§, 10, 11 §). Lue lisää Tarkistaminen > Määräaikaistarkistus.

Takuueläke voidaan myöntää ilman hakemusta silloin, kun takuueläkkeen saajan saamaa kuntoutustukea on jatkettu välittömästi edellisen kuntoutustukijakson päättymisestä lukien tai sen välittömäksi jatkoksi on myönnetty työkyvyttömyyseläke.

Liitteet

Hakijan tulee toimittaa hakemuksen liitteeksi selvitys ulkomaan eläkkeen bruttomäärästä.

Voit pyytää asiakkaalta hakemuksen ja liitteitä alla mainituilla kirjeillä.

- GEH01, GEH06, GEH07, Takuueläkkeen hakeminen
- GEL01 Takuueläkehakemuksen täydentäminen
- GEL07 Tiedustelu eläkkeistä ja korvauksista

1.5.1. Vireilletulo

Lue asian vireilletulosta.

Asian vireillepanotavat

Asia pannaan vireille **kirjallisesti** (myös sähköisesti) tai **Kelan suostumuksella suullisesti**. Hakemuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Kelan etuuskien hakemisesta on erityissäännöksiä, joiden perusteella niitä haetaan yleensä erikseen vahvistetuilla hakemuslomakkeilla.

Postitse tai henkilökohtaisesti toimitettuna

Kun etuutta haetaan hakemuksella, hakemuslomake on allekirjoitettava. Jos hakemusta ei ole laadittu hakemuslomakkeelle, asia rekisteröidään vireille ja hakijaa pyydetään täyttämään hakemuslomake. Jos hakemus saapuu allekirjoittamattomana esimerkiksi postitse, siihen ei tarvitse pyytää allekirjoitusta, ellei ole syytä epäillä hakemuksen alkuperäisyyttä tai eheyttä eikä esimerkiksi sitä, että hakemus olisi asiakkaan tahdon vastainen. Lue myös Asiakirjan täydentämisestä kohdat [Hakemuslomakkeen täydentäminen](#) ja [Allekirjoitus](#).

Asia tulee vireille myös puutteellisella hakemuksella. Puutteellista hakemusta ei palauteta asiakkaalle, vaan asiakasta pyydetään täydentämään sitä. Pyydä hakemuksen täydentämistä viestillä, puhelimitse tai kirjeellä. Lue myös Asiakirjan täydentäminen.

Asiakkaalla on oikeus pyynnöstä saada todistus asiakirjan vastaanottamisesta (Kuitti Kelan toimistoon jätetyistä asiakirjoista YHT02)

Sähköisen asiointipalvelun kautta

Osassa etuuksista asiakas voi saattaa asian vireille myös sähköisellä hakemuksella käyttämällä Kelan sähköisiä asiointipalveluja.

Hänen on tällöin tunnistauduttava joko pankin verkkotunnuksilla, mobiilivarmenteella tai sähköisen henkilökortin avulla. Sähköisen asiointipalvelun kautta jätetyistä hakemuksista lähtee automaattinen vastaanottokuittaus lähettäjälle.

Asia voi tulla vireille myös viestipalvelun kautta viestillä.

Tutustu verkkoasiointiin Kelassa .

Sähköpostitse tai faksilla

Asia voi tulla vireille myös sähköpostilla tai faksilla. Vireilletulotiedoista tulee käydä ilmi mitä asia koskee sekä lähettäjän nimi ja yhteystiedot.

Etusasioita (etuuteen liittyvät tiedot, hakemus tai hakemuksen liitteet) **ei** kuitenkaan tule Kelaan lähettää **sähköpostilla** tietoturvasyistä, koska sähköpostin lähettäjää koskevaa tietoa voidaan muokata helposti teknisesti. Henkilön sähköinen tunnistaminen ei ole käytössä Kelan sähköpostissa. Kela ei voi ohjata tai suositella asiakasta lähettämään salassa pidettäviä tietoja suojaamattomassa sähköpostissa. Tämän vuoksi Kela ei ilmoita sähköpostiyhteystietoja, johon etusasioita voidaan lähettää. Kela tarjoaa sähköisenä palveluna tietoturvallisen [Asiointipalvelun](#). Jos etuutta koskeva viesti lähetetään Kelaan sähköpostilla, Kelassa ei voida turvata sitä, että sähköposti saapuu Kelaan ja etusasia tulee vireille. Sähköinen viesti toimitetaan viranomaiselle lähettäjän omalla vastuulla, joten vastuu sähköpostin perille menosta jää sähköpostia lähetettäessä lähettäjälle. [Katso poikkeukset](#).

Faksina toimitettu hakemus tulee vireille faksin saapumispäivänä. Faksatussa hakemuksessa oleva allekirjoitus on riittävä, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä ole syytä epäillä asiakirjan alkuperäisyyttä ja säilymistä muuttumattomana. Tällöin alkuperäistä hakemuslomaketta ei tarvitse toimittaa myöhemmin.

Suullisesti

Tietyissä tilanteissa asia voi tulla vireille myös asiakkaan suullisen hakemuksen tai ilmoituksen perusteella (esimerkiksi etuuden lakkautus tai päätöksen oikaisu asiakkaan eduksi). Suullisesti saadut tiedot on aina dokumentoitava Oiwan yhteydenottoon. Luo tarvittaessa toimeksiantotyö ja liitä yhteydenotto siihen.

Lue [suullisesta hakemisesta](#).

1.5.1.1. Lähettäjän vastuu

Lähettäjä vastaa asiakirjan perillemenosta oikeaan osoitteeseen oikeassa ajassa. Asiakkaalla on ensisijainen velvollisuus selvittää, minkä viranomaisen tehtäviin asiakirjan käsittely kuuluu. Asiakas vastaa myös siitä, että asiakirja tulee perille toimivaltaiseen viranomaiseen ennen määräajan päättymistä. Esimerkiksi postinkulun viivästyminen ei poista lähettäjän vastuuta. Asiakkaan on varmistettava, että kirjeessä on tarpeeksi postimerkkejä. Lue myös [asiakirjan siirrosta](#).

1.5.1.2. Asiakirjan siirto

Jos Kelaan on erehdyksessä toimitettu hakemus tai muu asiakirja, sitä ei saa jättää käsittelemättä vaan se on viipymättä siirrettävä toimivaltaiseksi katsottavalle viranomaiselle.

Lue asiakirjan siirrosta.

1.5.2. Kuka voi hakea etuutta?

Tässä ohjeessa on kerrottu yleiset säännöt siitä, kuka voi hakea etuutta missäkin tilanteessa. Tämän lisäksi on olemassa etuuskohtaisia säännöksiä, jotka voivat joko poiketa näistä yleisistä ohjeista tai täydentää niitä. Etuuksien osalta katso myös kohta Maksaminen.

1.5.2.1. Henkilö itse

---

18 vuotta täyttänyt henkilö

- hakee etuutta yleensä itse
- voi valtuuttaa toisen henkilön eli asiamiehen toimimaan puolestaan (esimerkiksi hakemaan etuutta)
- voi itse hakea etuutta, vaikka hänelle olisi määrätty edunvalvoja
  - ellei holhousviranomainen ole rajoittanut hänen toimintakelpoisuuttaan
- on täysivaltainen, ellei holhousviranomainen edunvalvojan määrätessään ole julistanut häntä vajaavaltaiseksi
  - vajaavaltaiseksi julistetun puolesta etuutta hakee edunvalvoja

Lue lisää asianosaisasemasta ja puhevallan käyttämisestä, täysi-ikäiselle määrätystä edunvalvojasta, rinnakkaisesta puhevallasta, toimintakelpoisuuden rajoittamisesta ja vajaavaltaisen puhevallasta

Alle 18-vuotias

- on vajaavaltainen ja hänen puolestaan etuuksia hakee yleensä hänen edunvalvojansa

- edunvalvojina ovat yleensä hänen **huoltajansa**
- 15 vuotta täyttänyt on vajaavaltainen
  - mutta hänellä **on oikeus myös itse hakea** etuutta
- **katso tarkemmin etuuskohtaiset menettelyt**

Jos henkilöllä itsellään ei ole oikeutta hakea etuutta ja hän on jättänyt etuushakemuksen, ota yhteyttä tämän edunvalvojaan tai huoltajaan.

Lue lisää alaikäisen puhevallan käyttämisestä

1.5.2.2. Edunvalvoja

Jos edunvalvoja on **määrätty hoitamaan päämiehen** (edunvalvonnan alainen henkilö) **taloudellisia asioita** tai taloudellisia asioita ja varallisuutta/omaisuutta

- edunvalvojalla **on oikeus** hakea etuutta päämiehen puolesta
- eikä päämiehen **toimintakelpoisuutta ole rajoitettu taloudellisten asioiden hoitamisen osalta**, etuutta voi hakea ja hakemuksen allekirjoittaa **joko päämies itse tai edunvalvoja**
- mutta päämiehen oikeustoimikelpoisuutta **on rajoitettu** siten, ettei hän voi hoitaa taloudellisia asioitaan, etuutta voi hakea ja hakemuksen allekirjoittaa **vain** edunvalvoja.
- ja päämies on **julistettu vajaavaltaiseksi** etuutta voi hakea **vain** edunvalvoja
- etuus **maksetaan** edunvalvojalle tai hänen määräämälleen etuudensaajan tilille

Kela saa väestötietojärjestelmästä tiedon edunvalvojasta.

Tieto edunvalvonnasta näkyy Henkilötietojen kyselyllä HEKY/Henkilötiedot/Perhetiedot.

Tieto edunvalvonnasta näkyy Oivan Asiakkaan palvelutiedot – näytöltä. **Tarkista** edunvalvojan **tehtävän sisältö** [holhousasioiden rekisterikyselyllä](#). Holhousasioiden rekisteristä näkyy

- edunvalvojan nimi ja tunniste tiedot
- tieto edunvalvonnan alkamis- tai lakkaamisajankohdasta
- tieto edunvalvojan tehtävästä ja henkilön toimintakelpoisuuden rajoittamisesta (onko rajoitettu vai ei)
- tieto siitä, mikä viranomaisen on ratkaissut asian.

Kyselyä pääset käyttämään Ratkaisutyön etuuskohtaisilta sivuilta kohdasta Työvälitteet (Holhousasioiden rekisteri). Tee kysely antamalla etuudensaajan henkilötunnus. Kyselyä varten tulee anoa käyttöoikeudet Tahdin Käyttövaltuuksienhallintajärjestelmästä (KVH) / Etuuskyselelyt / Holhousrekisterin kyselijä.

Huomaa, että voimassa oleva edunvalvontamääräys on voitu toimittaa Kelaan myös jo muun hakemuksen yhteydessä, jolloin määräys löytyy Oiwasta asiakkaan asiakirjoista.

Lue lisää edunvalvoja täysi-ikäiselle henkilölle, edunvalvojan rinnakkainen puhevalta, toimintakelpoisuuden rajoittaminen ja edunvalvojan puhevalta, täysi-ikäisen vajaavaltaisen puhevalta ja edunvalvonnan päättyminen.

1.5.2.3. Edunvalvontavaltuutettu

Edunvalvontavaltuutettu voi hakea etuutta päämiehensä puolesta

- jos edunvalvontavaltuutus on asianmukaisesti vahvistettu ja rekisteröity ja kun edunvalvontavaltuutus kattaa taloudellisten asioiden, kuten etuusasioiden hoidon
  - tuki maksetaan edunvalvontavaltuutetun ilmoittamalla tilille

Kela saa väestötietojärjestelmästä tiedon edunvalvontavaltuutuksesta.

- Edunvalvontavaltuutus merkitään holhousasioiden rekisteriin.
- Tiedon voimassa olevasta edunvalvontavaltuutuksesta saat henkilötietojen kyselyllä HEKY/ Henkilötiedot/Perhetiedot.
- Tieto edunvalvontavaltuutuksesta näkyy Oiwan Asiakkaan palvelutiedot – näytöltä.
- [Holhousasioiden rekisteristä](#) rekisterikyselyllä näkyy **edunvalvontavaltuutetun nimi** ja tunniste.
- Tarkempi tieto edunvalvontavaltuutetun tehtävästä selviää edunvalvontavaltakirjasta.
- Selvitä aina myös edunvalvontavaltuutuksen sisältö
- Jos valtuutusta ei ole liitetty hakemukseen tai sitä ei ole toimitettu aiemmin Kelaan, tarkista **valtuutuksen sisältö** edunvalvontavaltuutetulta tai maistraatista ja dokumentoi Oiwaan.

Lue lisää edunvalvontavaltuutuksesta ja miten menetellään kun edunvalvontavaltuutettu hoitaa taloudellisia asioita.

1.5.2.4. Asiamies eli valtuutettu

Asiamies eli valtuutettu voi hakea etuutta päämiehen puolesta. Asiamiehen on

- esitettävä valtakirja tai
- muulla luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan valtuuttajaa

Jos asiamiehenä toimii julkinen oikeusavustaja, Suomen Asianajajaliittoon kuuluva asianajaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, hänen ei tarvitse esittää valtakirjaa Kelassa, **ellei ole syytä epäillä** valtuutuksen todenperäisyyttä.

Luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista pidetään julkista luetteloa (oikeudenkäyntiavustajaluettelo). Tiedon siitä, onko lakimies saanut luvan toimia oikeudenkäyntiavustajana, voi tarkistaa oikeushallinnon asiointipalvelusta (<https://asiointi.oikeus.fi/web/asiointi/oikeudenkayntiavustajaluettelo>). Asianajajan kuulumisen Asianajajaliittoon voi tarkistaa Asianajajaliiton sivuilta etsi asianajaja –haulla (https://www.asianajajaliitto.fi/etsi_asianajaja).

Valtuuttajan on kuitenkin **asioitava henkilökohtaisesti, jos** se on tarpeen asian selvittämiseksi.

Lue lisää asiamiehen valtuutukseen perustuvasta oikeudesta toimia päämiehen puolesta ja asiamiehestä ilman valtakirjaa.

1.5.2.5. Lähiomainen tai muu henkilö

Lähiomainen tai muu henkilö, joka pääasiallisesti huolehtii henkilöstä **voi hakea etuutta** toisen puolesta

- jos henkilö **ei** sairauden, vanhuuden tai muun sellaisen syyn takia **itse pysty** hakemaan etuutta (tai muutoin huolehtimaan eduistaan ja oikeuksistaan) **eikä** hänellä ole **edunvalvojaa**. Tämä edellyttää myös sitä, että Kela **hyväksyy** lähiomaisen tai muun henkilön toimimaan toisen puolesta ja että **etuslaissa on tästä asiasta säännös**
- kansaneläkelain etuudet (KEL 568/2007 54 § 2 mom.)
- vammaisetuudet (570/2007 15 § 2 mom.)
- kuntoutusetuudet ja kuntoutusrahaetuudet (566/2005 5 luku 42 §)
- eläkkeensaajan asumistuki (EAL 571/2007 3 luku 20 § 2 mom.)
- sairausvakuutuslain mukaiset etuudet (SVL 1224/2004 15 luku 2 § 3 mom.) ja
- vammaisten henkilöiden tulkkaukspalvelua koskevat asiat (133/2010 13 § 2 mom.)

Tällaisen henkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa, vaan hänen esiintymisensä perustuu Kelan hyväksyntään.

Lue lisää miten lähiomainen tai muu päämiehestä huolehtinut henkilö voi käyttää puhevaltaa ja miten hyväksyminen kirjataan.

1.5.2.6. Kunta

Jos lapsi on otettu kunnan sosiaalihuollon toimielimen huostaan, sillä on oikeus hakea lapselle kuuluvaa etuutta.

1.5.2.7. Kuolinpesä

Kuolinpesä ei voi hakea eläkettä. Eläke on henkilökohtainen etuus, jota ei voi henkilön puolesta hakea hänen kuolemansa jälkeen.

Lue myös eläkkeen maksamisesta kuolinpesälle (Maksaminen > Maksunsaajat > Kuolinpesä).

1.5.3. Hakuaika

Takuueläke myönnetään sen kuukauden alusta, jona oikeus takuueläkkeeseen syntyy eli aikaisintaan samasta ajankohdasta kuin takuueläkkeeseen oikeuttava eläke tai korvaus alkaa.

Kun maahanmuuttajan takuueläke myönnetään iän perusteella, eläke voi alkaa aikaisintaan 65 ikävuoden täyttämistä seuraavan kuukauden alusta.

Työkyvyttömyyden perusteella maahanmuuttajalle myönnettävä takuueläke alkaa pääsääntöisesti, kun sairauspäivärahan 300 päivän enimmäisaika tai laskennallinen aika on täyttynyt.

Takuueläkkeen takautuva hakuaika on kuusi kuukautta. Hakemiskuukautta ei oteta huomioon takautuvaa hakuaikaa laskettaessa.

Esimerkki

Takuueläkettä on haettu 30.9. Tuki voidaan myöntää takautuen 1.3. alkaen.

Erityisestä syystä takuueläke voidaan myöntää pitemmältäkin ajalta takautuen. Erityisenä syynä ei pidetä esimerkiksi hakijan tietämättömyyttä eikä edunvalvojan tai muun hakemiseen oikeutetun henkilön laiminlyöntiä etuuden valvonnassa. (TKL 703/2010 12 §)

Kun oikeus takuueläkkeeseen syntyy työkyvyttömyyseläkkeen takautuvan myöntämisen vuoksi, takuueläke voidaan kuuden kuukauden takautuvasta hakuajasta poiketen myöntää alkamaan samasta ajankohdasta kuin työkyvyttömyyseläke.

Takuueläke myönnetään, kun eläkkeensaaja täyttää kaikki takuueläkkeen saamisen edellytykset, esimerkiksi on hakenut kaikki eläkkeet, joihin hänellä voi olla oikeus.

Esimerkki

Takuueläke haetaan 1.3.2011 ja kieltäytyy hakemasta ulkomaan eläkettä

Takuueläkehakemus hylätään 1.3.2011 alkaen.

Jos hakee ulkomaan eläkkeen alkavaksi 1.5.2011, takuueläke myönnetään 1.5.2011.

Jos ulkomaan eläkehakemus hylätään, takuueläke voidaan myöntää 1.3.2011 (oikaistaan aiempi päätös).

Jos ulkomaan eläke myönnetään takautuen 1.3.2011 alkaen, takuueläke voidaan myöntää 1.3.2011.

Esimerkki

Takuueläke haetaan 6 kuukautta takautuvasti ja hakee samalla ulkomaan eläkettä

Jos takuueläke haetaan esim. 1.8.2011 ja samassa yhteydessä henkilö hakee ulkomaan eläkettä. Ulkomaan eläke myönnetään vasta 1.8.2011 alkaen. Takuueläke voidaan myöntää takautuvasti 1.3.2011 alkaen, jos ulkomaan eläkkeeseen ei ole oikeutta 1.3.2011 alkaen esimerkiksi sen vuoksi, että eläkkeessä ei ole takautuvaa hakuaikaa. Takuueläke myönnetään 1.3.2011 (ilman ulkomaan eläkettä) ja 1.8.2011 tehdään tarkistus, jolloin otetaan tuloksi ulkomaan eläke.

1.5.4. Lisäselvitysten pyytäminen

Lue asian selvittämisestä ja lisäselvitysten pyytämisestä.

Jos asiakkaan toimittama hakemus on puutteellinen, pyydä asiakasta täydentämään hakemuslomakkeella ilmoitettuja tietoja tai toimittamaan hakemuslomakkeen liitteenä tarvittavia asiakirjoja. Selvitä ennen lisäselvitysten pyytämistä, onko tieto jo Kelassa ja voiko sitä käyttää (esimerkiksi asiakkaan aiempien hakemusten tai toisen etuuden hakemisen yhteydessä toimitetut tiedot, asiakkaan perheenjäsenten tiedot). Jos tieto on jo Kelassa käytävissä, älä pyydä selvityksiä uudelleen. Tärkeää on, että pyydät kaikki asian ratkaisemiseksi tarvittavat lisäselvitykset mahdollisuuksien mukaan kerralla.

Huomaa, että eri etuuslaeissa on määritelty, milloin Kela saa pyytää lisäselvityksiä suoraan ulkopuoliselta taholta. Lue lisää [tietojen saamisesta muilta tahoilta](#).

Viestipalvelulla, soittamalla tai kirjallisesti

- Lisäselvitysten pyytämisen priorisointijärjestys on etuuskäsittelyssä
  - Viestipalvelu tai puhelin
  - Asiakaskirje (jos viestipalvelu tai puhelin eivät ole mahdollisia tai eivät sovellu asiakkaan tilanteeseen)
- Lisäselvitykset pyydetään ensisijaisesti viestipalvelulla tai puhelimella sen mukaan, kumpi näistä on tarkoituksenmukaisempi, ja saattaa asian paremmin päätökseen.
- Jos asiakasta ei tavoiteta viestillä tai soittamalla, asiakkaalle lähetetään asiakaskirje.
- Ilmoita asiakkaalle määräaika, mihin mennessä hänen tulee toimittaa pyydetty lisäselvitys. Kerro samalla, että asia voidaan määräajan kuluttua ratkaista, vaikka hän ei toimittaisi pyydettyä lisäselvitystä.
- Kirjaa suullisen lisäselvityspyynnön yhteydessä Oiwan yhteydenottoon, mitä lisäselvityksiä olet pyytänyt asiakkaalta ja mihin mennessä hänen tulee toimittaa ne.
- Jos asiakkaalla on jo vireillä työ Oiwassa, liitä yhteydenotto työhön, ja aseta sille tarvittaessa uusi odottamisaika.
- Ohjaa asiakas toimittamaan tarvittavat liitteet ensisijaisesti kela.fi/asiointi Liitteet ja viestit -palvelun kautta tai kerro asiakkaalle vastausosoite, johon liitteet voi lähettää. Osoitteet löydät esim. Kela.fi:stä kohdasta Henkilöasiakkaat - [Postiosoitteet](#). Käytössä on asiakkaan asuinpaikan mukaiset postilokero-osoitteet.

Viestipalvelua käytetään etuuskäsittelyssä silloin, kun asiakas on hyväksynyt viestipalvelun käytön verkossa. Sitä kannattaa käyttää erityisesti sellaisissa tilanteissa, joissa ei ole tarvetta asiakkaan kokonaisvaltaiseen elämäntilanteen tai palvelutarpeen kartoittamiseen.

Jos asiakkaalle soitetaan, ja hän ei vastaa puheluun, hänelle lähetetään tekstiviesti tietokoneelta 0100100-palvelusta (**Sinetin etusivu**)

- Kelassa on käytössä yhteiset tekstiviestimallit erilaisia tilanteita ja tarpeita varten. Etuuksien omat viestimallit löytyvät Etuuksien ohje –sivuilla Työvälineet otsikon alta.
- Muokkaa käyttämäsi mallia tarvittaessa asiakkaalle annetun puhelinnumeron osalta.
- Kopioi tekstiviesti ennen sen lähettämistä ja kirjaa se Oiwan yhteydenottoon

Lisäselvitykset on hyvä pyytää asiakaskirjeellä silloin, jos tämä on tarkoituksenmukaista asiakkaan tilanne, selvitysten määrä tai laatu huomioon ottaen. Vaativissa etuusasioissa voi olla kuitenkin järkevää tavoitella asiakasta esim. puhelimitse parikin vuorokautta ennen asiakaskirjeen lähettämistä.

Asiakas voi toimittaa lisäselvityksen joko viestipalvelun liitteenä, suullisesti tai kirjallisesti. Asiakas voi esimerkiksi puhelimitse täydentää hakemuslomakkeella ilmoittamatta jääneitä tietoja. Hakemuksen liitteenä toimitettavat ulkopuolisen tahon antamat selvitykset, kuten palkkatodistus tai vuokrasopimus, on kuitenkin toimitettava viestin liitteenä tai kirjallisesti. Etuuskohtaisesti on määriteltä, mitkä tiedot asiakkaan tulee aina toimittaa kirjallisesti.

Sähköposti ei ole tietoturvasyistä Kelassa virallinen asiointikanava. Jos asiakas kuitenkin toimittaa lisäselvityksen tai liitteitä sähköpostilla, ne hyväksytään. Lue lisää lisäselvitysten toimittamisesta sähköisesti ja liitetiedostojen vastaanottamisesta muistitikulla, CD:llä tai kännykällä.

Hakemuslomakkeen täydentäminen

- Jos asiakkaan toimittama hakemuslomake on **puutteellisesti täytetty**, älä palauta alkuperäistä hakemusta asiakkaalle täydennettäväksi, vaan pyydä häntä muutoin selvittämään hakemuslomakkeesta puuttuvia tietoja, ensisijaisesti viestipalvelun avulla.
- Kirjaa asiakkaan asiaan liittyvä täydennys tai muu tieto Oiwaan (ei-skannattavissa etuuksissa hakemuslomakkeelle tai erilliselle paperille). Jos kirjaat hakemuslomakkeelle asiakkaan ilmoittamia tietoja, erottele kirjaamasi tiedot asiakkaan omakätisistä merkinnöistä (esim. puumerkilläsi).
- Jos hakemuslomakkeesta puuttuu allekirjoitus, lue lisää allekirjoituksesta.

Lue lisää hakemuslomakkeen täydentämisestä ja asiakirjan täydentämisestä.

Määräaika lisäselvitysten toimittamiselle

Lue määräajasta lisäselvityksen toimittamiselle.

- Ilmoita lisäselvityspyynnön yhteydessä asiakkaalle määräaika, mihin mennessä pyydetty lisäselvitykset tulee toimittaa. Määräaika lisäselvitysten toimittamiselle on yleensä kaksi viikkoa, mutta se voi olla pidempikin, jos selvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Ulkomaille lähetettävään lisäselvityspyyntöön on syytä antaa pidempi määräaika. Määräaika voi olla toisaalta lyhyempikin kuin kaksi viikkoa, jos asiakas kertoo pystyvänsä toimittamaan selvityksen jo aiemmin.
- Älä pyydä samaa kerran jo pyydettyä lisäselvitystä uudelleen. Jos asiakas on kirjallisesti hakemuslomakkeessa tai muutoin ilmoittanut toimittavansa lisäselvityksiä tiettyyn määräpäivään mennessä, älä pyydä asiakasta toimittamaan näitä lisäselvityksiä.
- Jos asiakas ei toimita lisäselvityksiä määräajassa, asia voidaan määräajan kuluttua käsitellä käytettävissä olevien tietojen perusteella.

- Erityisesti ennen hylkäävän päätöksen antamista on hyvä tarkistaa, onko yhteydenotoissa, kommentoissa tai asiakaskirjeissä mainintaa asiakkaan kanssa sovitusta tai hänelle annetusta poikkeavasta määräajasta.
- Määräaikaa voidaan asiakkaan pyynnöstä pidentää, jos asiakas ei pysty toimittamaan lisäselvityksiä alkuperäiseen määräaikaan mennessä. Jos asiakas pyytää lisääaikaa, sovi hänen kanssaan uusi määräaika, kirjaa se Oiwan yhteydenottoon, liitä tämä odottavaan työhön ja aseta työlle tarvittaessa uusi odottamisaika. Voit antaa lisääaikaa yleensä vain kerran. Tarvittaessa määräaikaa voidaan tämänkin jälkeen pidentää, jos selvityksen viipyminen johtuu asiakkaasta riippumattomista syistä.
- Vaikka selvitys olisi saapunut määräajan kuluttua umpeen, se otetaan huomioon päätöksenteossa. Jos päätös on jo tehty, se voidaan tarvittaessa oikaista.

1.5.4.1. Lisäselvitykset takuueläkkeessä

Selvitä ensin mahdollisuus pyytää lisäselvityksiä suullisesti. Voit pyytää asiakkaalta lisätietoja myös [viestillä](#), jos asiakas on antanut luvan viestipalvelun käyttöön ja toimintatapa sopii asiakkaan asian selvittelyyn. Jos et tavoita asiakasta tai lisäselvitysten pyytäminen kirjallisesti on muuten perusteltua, voit käyttää seuraavia lisäselvityspyyntökirjeitä.

- GEL01 Takuueläkehakemuksen täydentäminen
- GEL07 Tiedustelu eläkkeistä ja korvauksista

Maahanmuuttajan hakiessa takuueläkettä työkyvyttömyyden perusteella voit pyytää lääketieteellistä lisäselvitystä kirjeellä GEL05.

Tutustu ohjeeseen Lisäselvitysten pyytäminen.

1.5.5. Hakemuksen peruminen

Takuueläkkeen hakija voi perua hakemuksensa, jos päätöstä ei ole vielä annettu. Perumisen voi tehdä suullisesti tai kirjallisesti. Jos peruminen tehdään suullisesti, kirjaa asiakkaan yhteydenotto Oiwaan ja tee Toimeksianto-työ.

Poista järjestelmästä hakemuksen vireillölotieto.

Lähetä hakijalle [viesti](#) tai kirje, jossa kerrot, että hakemus on hänen pyynnöstään peruttu. Voit käyttää viestiä, jos asiakas on antanut luvan viestipalvelun käyttöön. Jos lähetät hakijalle kirjeen, voit käyttää kirjepohjaa YHI39.

Jos etuudensaajalla on edunvalvoja tai voimassa on edunvalvontavaltuutus, hakija ei voi perua hakemusta ilman laillisen edustajansa suostumusta.

Menettelystä, kun takuueläkepäätös on jo annettu. Lue lisää Pyyntöstä lakkauttaminen.

1.6. Määrä

Täysimääräinen takuueläke on 784,52 e/kk vuonna 2019. (TKL 703/2010 8 § 1 mom.)

Eläketulojen vuoksi vähennetty takuueläke

Takuueläkkeestä vähennetään eläkkeensaajan Suomesta ja ulkomailta saamat eläketulot bruttomääräisenä. (TKL 703/2010 9 §).

Takuueläkettä ei makseta, jos eläkkeensaajan muut eläketulot ylittävät 777,84 e/kk vuonna 2019. Lue lisää tuloista. (Ratkaisutyö > Etuusohje > Takuueläke > Määräytymisperusteet > Tulot)

Tuloraja on pienempi, jos henkilö ottaa takuueläkkeen ennen 65 vuoden ikää tai saa takuueläkkeen alkaessa varhennettua vanhuuseläkettä. Lue lisää [varhennusvähennyksestä](#).

Takuueläke lasketaan kaavasta 'Täysimääräinen takuueläke – Eläketulot'.

Pienin maksettava eläke

Takuueläkettä ei makseta, jos sen määrä on pienempi kuin 6,68 €/kk vuonna 2019. Takuueläkkeen määrä voi jäädä pienintä maksettavaa määrää pienemmäksi muiden eläketulojen vuoksi.

Indeksikorotus

Takuueläkkeen määrät tarkistetaan vuosittain kansaneläkeindeksin mukaisesti. ([TKL 703/2010 33 § 2 mom.](#))

1.6.1. Varhennusvähennys

Takuueläkkeeseen tehdään varhennusvähennys, jos takuueläke alkaa ennen 65 vuoden ikää tai eläkkeensaaja saa takuueläkkeen alkaessa varhennettua vanhuuseläkettä tai osittaista varhennettua vanhuuseläkettä. Varhennusvähennys tehdään varhennetun vanhuuseläkkeen varhennusvähennysprosentin mukaan silloinkin, kun eläkkeensaaja hakee takuueläkettä yli 65-vuotiaana.

Varhennusvähennyistä ei kuitenkaan tehdä ulkomaisen varhennetun eläkkeen perusteella.

Takuueläke maksetaan **pysyvästi vähennettynä**.

Varhennusvähennysprosentti säilyy eläkkeessä entisen suuruisena, kun

- eläkkeen maksu alkaa uudelleen keskeytyksen jälkeen
- takuueläke on lakannut ja henkilölle syntyy myöhemmin oikeus uudelleen maksettavaan eläkkeeseen.

1.6.1.1. Takuueläke alkaa ennen 65 vuoden ikää

Täysimääräistä takuueläkettä vähennetään varhennusvähennyksellä, jos eläke alkaa ennen 65 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alkua. ([TKL 703/2010 8 § 2 mom.](#))

Varhennusvähennys on **0,4 prosenttia** jokaiselta kuukaudelta, jolta takuueläke otetaan ennen 65 vuoden ikää. Jos eläkkeen ottaa esim. 63 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta, varhennusvähennys on 9,6 prosenttia.

Varhennettu takuueläke lasketaan seuraavasti:

Täysimääräinen takuueläke - (Täysimääräinen takuueläke x varhennusvähennysprosentti) - Eläketulot

Varhennusvähennyistä ei tehdä, jos

- takuueläke myönnetään alle 65-vuotiaalle maahanmuuttajalle työkyvyttömyyden perusteella tai
- alle 65-vuotias eläkkeensaaja saa takuueläkkeeseen oikeuttavaa

- o kansaneläkkeenä tai työeläkkeenä maksettavaa vanhuuseläkettä työttömyyspäivärahan lisäpäiväoikeuden perusteella,
- o Kelan maksamaa työkyvyttömyyseläkettä,
- o työeläkelakien mukaista täyttä työkyvyttömyyseläkettä,
- o luopumistukea
- o täyden työkyvyttömyyden perusteella jatkuvasti maksettavaa lakisääteisen tapaturmavakuutuksen (pakollisen vakuutuksen tai lakisääteisen vapaaehtoisen vakuutuksen), sotilastapaturmalain tai sotilasvammalain mukaista tapaturmaeläkettä tai elinkorkoa
- o täyden työkyvyttömyyden perusteella jatkuvasti maksettavaa liikennevakuutusta koskevien eri lakien mukaista työkyvyttömyyseläkettä,
- o täyden työkyvyttömyyden perusteella ansionmenetyksen korvausta, jota maksetaan, kun liikennevahingon sattumisesta on kulunut vuosi.

Esimerkki

Henkilö saa luopumistukea. Hänellä on oikeus takueläkkeeseen luopumistuen perusteella alle 65-vuotiaana. Takueläkkeeseen ei tehdä varhennusvähennystä.

1.6.1.2. Saa varhennettua vanhuuseläkettä takueläkkeen alkaessa

---

Jos eläkkeensaaja saa takueläkkeen alkaessa eläkettä varhennettuna vanhuuseläkkeenä tai osittaisena varhennettuna vanhuuseläkkeenä, takueläkettä pienennetään varhennetun vanhuuseläkkeen tai osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen varhennusvähennysprosentilla.

Varhennusvähennystä ei kuitenkaan tehdä ulkomaisen varhennetun eläkkeen perusteella.

Takueläkkeeseen tehdään varhennusvähennys seuraavasti: (TKL 703/2010 8 § 3 mom.)

- ensisijaisesti kansaneläkkeen varhennusvähennysprosentin mukaan
- työeläkkeen varhennusvähennysprosentin mukaan, jos henkilö ei saa kansaneläkettä varhennettuna. Tarkista jääkö työeläke [alle kertasuoritusrajan](#).

Työeläkkeen varhennusvähennysprosentin voit selvittää ottamalla yhteyttä Etuuspalvelun Lakiyksikön eläkeryhmään RP_ELÄKE (elakkeet@kela.fi).

1.7. Määräytymisperusteet

Takueläkkeen määrästä vähennetään takueläkkeen saajan eläkkeet ja korvaukset, joita hänelle maksetaan Suomesta tai ulkomailta.

1.7.1. Tulot

Takuueläkkeen hakijan tulona otetaan huomioon hakijan jatkuvasti tai vuosittain toistuvasti saamien eläketulojen vuosimäärä. Vuositulot otetaan huomioon bruttomääräisenä. (TKL 703/2010 9 §)

Eläketulo on jatkuva, jos se kestää vähintään kuusi kuukautta. Toistuva eläketulo on silloin, jos eläkkeen maksaminen toistuu vuosittain, vaikkakin lyhyemmän ajan kuin kuusi kuukautta kerrallaan. Jos takuueläke myönnetään lyhyemmäksi ajaksi kuin kuudeksi kuukaudeksi, otetaan tulona huomioon myös alle kuusi kuukautta kestävä eläke.

Kertasuorituksena maksettuja eläkkeitä ei oteta tulona huomioon.

Takuueläkkeen hakijan on haettava kaikki Suomesta ja muista maista maksettavat eläkkeet ja korvaukset, joihin hänellä voi olla oikeus.

Takuueläkkeen saajan tulee hakea myös kaikki eläkkeet ja korvaukset, joihin hänelle syntyy oikeus takuueläkkeen myöntämisen jälkeen. Takuueläkkeen saajaa kehoitetaan hakemaan eläkettä tai korvausta esimerkiksi, jos

- sen myöntäminen tulee ajankohtaiseksi esimerkiksi vanhuuseläkeiän lähestyessä tai työperhe-eläkeoikeuden alkaessa
- eläkkeensaajan tilanne on muuttunut olennaisesti, jolloin aikaisemmin hylätty eläke voitaisiin nyt myöntää (Esimerkki: Työkyvyttömyyseläkkeestä hylkäävän päätöksen saanut hakee tai hänelle on jo myönnetty eläkkeensaajan hoitotuki.)

Jos takuueläkkeensaaja ei hae eläkettä tai korvausta, jota hänen voidaan edellyttää hakevan, takuueläke lakkautetaan. (TKL 703/2010 23 § 1 mom. 4 kohta)

Lue myös

Takuueläkkeen lakkauttamisesta

Lue lisää [Ulkomaan eläkkeen selvittäminen](#)

Lue lisää [Ruotsin työeläkkeen hakemisesta](#)

Jos takuueläke on myönnetty varhentamattomana henkilön ollessa alle 62-vuotias esimerkiksi luopumistuen perusteella, takuueläkkeensaajan ei tarvitse hakea kansaneläkettä ennen 65 ikävuoden täyttämistä.

Omaishoitajana toimivan takuueläkkeenhakijan ei tarvitse hakea eläkettä omaishoidosta ennen kuin hän täyttää 68 vuotta.

Jos takuueläkkeenhakija saa KEL 12 §:n 4 momentin mukaista työkyvyttömyyseläkettä, hänen ei tarvitse hakea työeläkettä takuueläkettä saadakseen.

Kelan maksamat eläke- ja vammaisetuudet

Takuueläkkeessä otetaan tulona huomioon Kelan maksama

- kansaneläke
- lesken alkueläke
- leskeneläkkeen perusmäärä ja täydennysmäärä
- lapseneläkkeen perusmäärä ja täydennysmäärä

Takuueläkkeessä ei oteta tulona huomioon lapsikorotusta, rintamalisää, ylimääräistä rintamalisää, vammaisetuuksia eikä asumistukea.

Työeläkkeet

Takuueläkkeessä otetaan tulona huomioon eläkkeensaajan työeläkkeet. Työeläke otetaan huomioon kokonaan bruttomääräisenä. Tuloksi otetaan siten esimerkiksi työeläkkeen kuntoutuskorotus, lykkäyskorotus sekä työkyvyttömyyseläkkeen kertakorotus.

Työeläkkeellä tarkoitetaan:

- eri työeläkelakien tai eläkesääntöjen mukaisia työ- ja perhe-eläkkeitä
- muita eläkkeitä ja perhe-eläkkeitä, jotka perustuvat työ- tai virkasuhteeseen, yrittäjätoimintaan tai luottamustehtävään

Lisäeläkkeet

Takuueläkkeessä otetaan tulona huomioon rekisteröidyt ja rekisteröimättömät lisäeläkkeet ja lisäperhe-eläkkeet.

Yksilölliseen eläkevakuutukseen perustuvat eläkkeet ja perhe-eläkkeet otetaan tulona huomioon vain silloin, kun ne maksetaan työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjä- tai luottamusmiestoiminnan perusteella. Yksilölliseen eläkevakuutukseen perustuvaa eläkettä ei oteta tuloksi silloin, kun vakuutuksenottaja on ollut yksityishenkilö, yksityisen liikkeen- tai ammatinharjoittaja tai maatalousyrittäjä.

Tapaturmaeläkkeet

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen mukaisista korvauksista otetaan tulona huomioon

- tapaturmaeläke
- elinkorko
- perhe-eläke
- huoltoeläke
- kuntoutusraha sen jälkeen, kun tapaturman sattumisesta on vuosi.

Myös lakisääteiseen, vapaaehtoiseen tapaturmavakuutukseen perustuva tapaturmaeläke/ elinkorko, perhe-eläke/huoltoeläke ja kuntoutusraha (jota maksetaan, kun tapaturman sattumisesta on vuosi) otetaan tulona huomioon.

Kuntoutuksen ajalta maksettavat tapaturmaeläke ja elinkorko otetaan tuloksi.

Liikennevahinkokorvaukset

Liikennevakuutusta koskevien eri lakien mukaisista korvauksista otetaan tulona huomioon

- työkyvyttömyyseläke
- ansionmenetyksen korvaus sen jälkeen, kun liikennevahingon sattumisesta on kulunut yksi vuosi
- perhe-eläke

Kuntoutuksen ajalta maksettava työkyvyttömyyseläke tai ansionmenetykskorvaus vuoden kuluttua liikennevahingon sattumisesta otetaan tulona huomioon.

Sotilasvammakorvaukset

Sotilasvammalain mukaisista etuuksista otetaan tulona huomioon elinkorko ja huoltoeläke.

Luopumisetuudet

Luopumisetuuksista otetaan tulona huomioon luopumistuki ja luopumiseläke.

Luopumistuesta otetaan huomioon perusmäärä ja täydennysmäärä. Täydennysmäärään maksettavaa kansaneläkelain mukaista lapsikorotusta (KEL-lapsikorotusta) ei oteta tulona huomioon.

Muut eläkkeet ja korvaukset

Tulona otetaan huomioon myös

- sanomalehtimies-, urheilija- ja taiteilijaeläkkeet ja perhe-eläkkeet
- taiteilijaprofessorin ja taiteilija-apurahansaajan eläke ja perhe-eläke
- diplomaatin puolisolle maksettava erityiskorvaus
- rikosvahinkolain mukainen perhe-eläke
- potilasvahinkolain mukainen perhe-eläke

Ulkomailta maksettavat eläkkeet ja korvaukset

Takuueläkkeessä otetaan tulona huomioon kaikki ulkomailta maksettavat eläkkeet ja korvaukset, jotka Suomesta maksettuina otettaisiin tuloksi.

Takuueläke kuuluu EY-asetuksen piiriin, mutta asetus ei rajoita EU-/Eta-maista tai Sveitsistä maksettavien eläkkeiden tulona huomioon ottamista.

Eläkkeensaajan itse ottamat ulkomaiset vapaaehtoiset eläkkeet eivät pienennä takuueläkettä.

1.7.1.1. Määrän selvittäminen

Ratkaise takuueläke vasta sen jälkeen, kun kaikista muualta haetuista eläkkeistä ja korvauksista on saatu tiedot tai niiden määrä on muulla tavalla selvitetty. Selvitä eläkkeiden ja korvausten määrät HEKY / Työeläkkeet ja korvaukset -kyselyltä tai eläkepäätöksestä. Eläkkeet ja korvaukset otetaan huomioon sentin tarkkuudella.

HEKY/ Työeläkkeiden ja korvausten -kyselyltä "Tulokoodit"-toiminnolla (F16) tai Vilma-eläkkeiden osalta Vilma-yhteenvetonäytöltä löydät tiedon siitä, otetaanko eläke takuueläkkeessä tuloksi vai ei. Vapaaehtoisten eläkkeissä tulokoodi on vain viimeisimmällä eläkejaksolla.

Jos eläke tai korvaus puuttuu HEKY / Työeläkkeet ja korvaukset -kyselyltä tai kyselyllä ilmoitetussa määrässä on epäselvyyttä, ota yhteyttä tietojenvaihtoryhmään tekemällä Oiwaan Toimeksiantotyö ja ohjaamalla se valitsemaasi tietojenvaihtoryhmän työjonoon. Määriä koskevat tiedustelut voit kysyä suoraan eläkkeiden ja korvausten maksajilta tai tietojenvaihtoryhmästä. Jos kyse on vapaaehtoisesta eläkkeestä, kysy eläkkeen määrästä aina tietojenvaihtoryhmästä.

Ohjelmallisesti

Takuueläkkeen ratkaisussa ohjelma tuo Muut etuudet-näytölle Kelan tietokannoissa olevat muiden eläkkeiden ja korvausten tiedot. Ota huomioon ratkaisua tehdessäsi myös erilaiset tarkistusilmoitukset, joita ohjelma voi antaa muualta maksettavista eläkkeistä ja korvauksista.

Ks. myös ulkomaan eläkkeiden määrän selvittäminen.

1.7.1.2. Ulkomaan eläkkeen selvittäminen

Jos asiakas on asunut tai työskennellyt ulkomailta, hänen tulee toimittaa selvitys maksussa olevista ulkomaisista eläkkeistään tai häntä tulee ohjata hakemaan kaikki ne ulkomaiset eläkkeet, joihin hänellä saattaa olla oikeus.

Ota etuudet huomioon bruttomääräisinä ts. ennen verojen ja sosiaalivakuutusmaksujen vähentämistä.

Takuueläke ja EY-asetus 883/2004

Takuueläke kuuluu EY-asetuksen 883/2004 piiriin, mutta toisin kuin kansaneläkkeessä, asetus ei rajoita EU- ja Eta-maista tai Sveitsistä saatavien eläketulojen huomioon ottamista. Kaikki muista

jäsenvaltioista saatavat, asumisperusteiset ja työsuhteeseen perustuvat eläkkeet ovat tuloa takuueläkkeessä riippumatta siitä, kuuluvatko ne asetuksen piiriin vai ei.

Miten ulkomaan eläkkeitä haetaan

- EU- ja Eta-maiden ja Sveitsin sekä sosiaaliturvasopimusmaiden **lakisääteisiä eläkkeitä** voi hakea Kelan kautta kansallisella eläkehakemuksella, esim. ETK/Kela 7001 (Vanhuuseläke).
- EU- ja Eta-maiden **muuta kuin lakisääteisiä** eläkkeitä eli lisäeläkkeitä on haettava suoraan asianomaiselta laitokselta. Lisäeläkkeitä ovat esimerkiksi Ruotsin työmarkkinasopimuksiin perustuvat eläkkeet (tjänste-, avtalspensioner).
- Muiden kuin EU-, Eta- tai sosiaaliturvasopimusmaiden eläkkeitä asiakkaan on haettava suoraan kyseisistä maista. Eläkelaitosten osoitteita voi tiedustella Eläketurvakeskuksen ulkomaisten eläkeasiain osastolta (puh. 010 7514 218).

Asiakas voidaan vapauttaa ulkomaisen eläkkeen hakemisesta

Ulkomaan eläkettä ei tarvitse hakea, jos hakemisen katsotaan olevan kohtuutonta tai ilmeisen tarpeetonta. Hakemisen kohtuullisuus tai tarpeettomuus arvioidaan tapauskohtaisesti. Kohtuuttomuutta arvioitaessa otetaan huomioon hakijan ikä, terveydentila sekä muut olosuhteet. Hakemisen edellyttämistä voidaan pitää kohtuuttomana tai tarpeettomana esimerkiksi, jos

- eläkettä olisi haettava entisestä kotimaasta henkilökohtaisesti ja se aiheuttaisi kohtuuttomia rahallisia kustannuksia tai
- ulkomaan eläkkeen hakeminen vaatisi käyntiä kyseisen valtion suurlähetystössä ja henkilön terveydentilan vuoksi matkustamista ei voida edellyttää. Alueen asiantuntijalääkäriltä tulee hankkia selvitys siitä, estääkö terveydentila matkustamisen tai
- ulkomaan työkyvyttömyyseläkettä on haettu vähän aikaa sitten (päätös alle 2 vuotta vanha) ja hakemus on hylätty, koska hakijan ei ole katsottu olevan työkyvytön. Sen jälkeen, kun takuueläke on jo myönnetty, ulkomaan työkyvyttömyyseläkettä kehoitetaan hakemaan vain, jos hakijan tilanne muuttuu olennaisesti esim. takuueläkkeensaajan hakiessa eläkkeensaajan hoitotukea.
- on erittäin todennäköistä, että eläkettä ei voi saada kyseisestä maasta.
- – Venäjä maksaa (hakemuksesta) jo myönnetyn eläkkeen ulkomaille, mutta myöntää uuden eläkkeen vain kansalaisilleen.
- – Ukraina ei myönnä eläkkeitään ulkomaille, mutta voi maksaa Ukrainassa myönnetyn eläkkeen ulkomaille.
- maassa ei ole lakisääteistä eläkejärjestelmää tai lakisääteinen järjestelmä kattaa vain osan työntekijöistä.
- – Somaliassa ei tällä hetkellä ole toimivaa yleistä eläkejärjestelmää.
- – Vietnamin varsinainen eläkejärjestelmä kattaa vain valtion virkamiehet. Tällaisissa maissa on usein työnantaja tai ammattialakohtaisia järjestelmiä, mutta sitä, miten näitä eläkkeitä maksetaan tai myönnetään ulkomailla asuville, on erittäin vaikea selvittää.

Lue lisää eri maiden eläkejärjestelmistä (Ratkaisutyö > Kv-asiat > Eri maiden eläkejärjestelmät)

Mikäli henkilön voidaan kohtuudella edellyttää hakevan muuta etuutta tai eläkettä, mutta hän kieltäytyy siitä, takuueläkettä ei myönnetä.

Määrän selvittäminen

Ratkaise takuueläke vasta, kun kaikista muualta haetuista eläkkeistä ja korvauksista on saatu tiedot. Selvitä eläkkeiden ja korvausten bruttomäärät takuueläkkeen hakemis- tai tarkistamisajankohtana eläkepäättöksestä, maksukuitista tai muusta maksajan antamasta todistuksesta.

Jos ulkomaan eläkettä on haettu, voit myöntää takuueläkkeen väliaikaisella päätöksellä siksi ajaksi, jonka ulkomaan eläkkeen käsittely kestää (TKL 703/2010 20 § 1 mom.). Lue lisää kohdasta Väliaikainen päätös.

Takuueläkkeen myöntäminen väliaikaisena ulkomaan eläkkeen käsittelyn ajaksi edellyttää, että:

- hakija saa jotain takuueläkkeeseen oikeuttavaa eläkettä tai korvausta. Maahanmuuttajalta edellytetään 65 vuoden ikää tai työkyvyttömyyttä.
- hakija pyytää väliaikaista päätöstä oma-aloitteisesti
- päätös ulkomailta haetusta eläkkeestä tai etuudesta viipyy kohtuuttomasti
- hakijan toimeentulo on takuueläkkeen varassa

Kerro väliaikaista päätöstä pyytävälle mahdollisen liikamaksun takaisinperinnästä ja kirjaa antamasi tiedot Oiwaan Yhteydenottoon.

Ratkaisua tehdessä eläkkeet ja korvaukset otetaan huomioon sentin tarkkuudella. Merkitse kukin tulo erikseen Muut etuudet -näytölle. Jos ulkomaan eläke maksetaan muussa valuutassa kuin euroissa, muunna eläkkeen määrä euroiksi. Lue lisää

eläkkeiden ja korvausten muuttamisesta euroiksi

Sairaanhoidon kustannusvastuu

Selvitä takuueläkkeensaajan sairaanhoidon kustannusvastuu, jos hän saa eläkettä toisesta EU/ Eta-maasta tai Sveitsistä.

Vinkkejä ulkomailla olosta

Hakija ei välttämättä aina ilmoita ulkomailla olostaan, joten on hyvä tarkistaa käytössä olevien tietojen perusteella, onko hän joskus asunut ulkomailla. Selvitystyössä voit käyttää hyväksesi seuraavia, **HEKY-tiedoista löytyviä vinkkejä** ulkomailla olosta:

Henkilön yleistiedot

- Henkilötiedot: huomautustiedoissa on maininta Suomessa vakuuttamisesta tai Suomeen muutosta sekä tieto ulkomaan kansalaisuudesta
- Kunta- ja toimistotiedot: edellinen kotikunta tai syntymäkotikunta on 200 eli ulkomaat
- Ulkomaan osoitteet: osoitehistoriasta (F14) löytyy ulkomaan osoitteita
- Oleskelulupatiedot: löytyy tieto oleskeluluvasta
- Ulkomaiset vakuutustunnukset: löytyy ulkomaisia vakuutustunnuksia
- Vakuutusjaksot (rekisteröity Kelassa): löytyy tietoja ulkomailla olosta
- Vakuuttamishistoria (VTJ:n vanhat yleistiedot): löytyy tietoja ulkomailta olosta
- Ulkomaan vakuutusjaksot: löytyy tietoja Ruotsin tai Norjan työskentelyajoista

Muut HEKY-tiedot

- Hakemukset ja ratkaisut: löytyy tieto Kelan vakuuttamispäätöksestä
- Verottajalta saadut tiedot: löytyy tieto ulkomaan eläketulosta
- Työeläkkeet ja korvaukset: löytyy tieto ulkomaan eläkkeestä. Tiedot koskevat vain EU- / Eta- ja sosiaaliturvasopimusmaiden eläkkeitä
- ETK:n vakuuttamistiedot: löytyy tieto lähetetyn työntekijän todistuksesta.

Kela saa Ruotsista ja Norjasta ja Saksasta **ennakkotietoja** näissä maissa työskennelleiden henkilöiden työskentelykausista. Asumiskausista tietoa ei saada.

1.7.2. Ei tuloa

Takuueläkkeessä otetaan tulona huomioon vain laissa mainitut eläkkeet ja korvaukset ([TKL 703/2010 9 §](#)). Muut tulot eivät vaikuta takuueläkkeen määrään.

Takuueläkkeessä ei oteta tulona huomioon esimerkiksi

- palkkatuloja
- elinkeinotoiminnan tuloja
- pääomatuloja
- sosiaalityötuksia
- kansaneläkelain mukaista lapsikorotusta
- rintamalisää ja ylimääräistä rintamalisää
- asumisen tukia
- vammaisetuksia
- omaishoidontukea
- sotilasvammalain mukaista täydennyskorkoa, lisähuoltoeläkettä ja erilaisia lisiä
- tapaturmavakuutusta koskevan lainsäädännön mukaista päivärahaa, haittarahaa, haittalisää ja muita lisiä
- tapaturmavakuutusta koskevan lainsäädännön mukaista kuntoutusrahaa, jota maksetaan ennen kuin tapaturman sattumisesta on kulunut vuosi
- liikennevahingon perusteella maksettavaa hoitotukea ja erilaisia lisiä sekä ansionmenetyksen korvausta, jos vahingon sattumisesta on kulunut alle vuosi
- yksilölliseen eläkevakuutukseen perustuvaa eläkettä, jos vakuutuksen on ottanut yksityishenkilö, ammatinharjoittaja tai maatalousyrittäjä
- vakuutus sopimukseen perustuvaa henkivakuutuseläkettä ja yksityistä tapaturmaeläkettä
- vahingonkorvauslain mukaista ja siihen rinnastettavaa korvausta
- rikosvahingon tai potilasvahingon perusteella maksettavaa työkyvyttömyyseläkettä.

1.8. Maksaminen

Takuueläke maksetaan kunkin kuukauden 22. päivänä tai sitä edeltävänä pankkipäivänä. ([TKL 703/2010 16 § 3 mom](#))

Takuueläke maksetaan pääsääntöisesti eläkkeensaajalle itselleen hänen ilmoittamalleen tilille. Takuueläkkeen maksaminen muulle kuin sen saajalle itselleen tulee kysymykseen vain laissa määrätyn perusteiden.

Jos takuueläkehakemuksen käsittely viivästyy, viivästyneisiin eläke-eriin voidaan tietyissä tilanteissa maksaa viivästyskorotusta. Lue lisää ([Ratkaisutyö>Etuusohje> Takuueläke> Viivästyskorotus](#)).

Kun takuueläke myönnetään kokonaan tai osaksi ennakkona odotettavissa olevaa eläkettä vastaan, se voidaan kunnan vaatimuksen perusteella maksaa kunnalle toimeentulotuen liikamaksun kattamiseksi. ([TOTUL 1412/1997 23 §](#)).

1.8.1. Maksuosoite

Takuueläke maksetaan eläkkeensaajan ilmoittamalle Euroopan unionissa sijaitsevalle tilille. Jos asiakas ei saa avattua pankkitiliä tai jos asiakas esittää Kelalle erityisen syyn, etuus

voidaan maksaa prepaid-kortille. Poikkeuksellisissa tilanteissa etuus voidaan maksaa myös maksuosoituksena tai käteismaksuna (TKL 703/2010 16 § 1 mom.).

Jos etuudensaaja on alaikäinen tai hänelle on määrätty edunvalvoja taloudellisten asioiden hoitoa varten, etuus maksetaan edunvalvojan ilmoittamalle tilille.

Kunnalle maksettava etuus maksetaan kunnan ilmoittamalle tilille.

Lue lisää [maksamisesta](#).

1.8.2. Maksunsaajat (Nostajat)

Takuueläke voidaan maksaa

- hakijalle,
- edunvalvojalle,
- edunvalvontavaltuutetulle,
- kunnalle,
- kuolinpesälle tai
- vangin perheelle.

Takuueläke maksetaan pääsääntöisesti etuudensaajalle itselleen.

Takuueläkettä ei saa siirtää maksettavaksi toiselle henkilölle (ns. siirtokielto). Tällainen sopimus on mitätön. (TKL 703/2010 35 §) Tästä syystä etuudensaajan asioita hoitavan lähiomaisen tai valtakirjalla toimivan henkilön tulee ilmoittaa maksuosoitteeksi etuudensaajan tili.

1.8.2.1. Etuudensaaja

Etuus maksetaan yleensä täysi-ikäiselle etuudensaajalle itselleen, jos hänelle ei ole määrätty edunvalvojaa. Etuus maksetaan etuudensaajan omalle tilille myös silloin, kun hänen etuusasioitaan sairauden tai muun syyn perusteella hoitaa lähiomainen tai valtakirjalla toimiva henkilö.

Tilin varmistamiseksi lähiomaisen tai valtakirjalla toimivan henkilön tulee esittää, esimerkiksi

- tiliote, josta ilmenee asianomaisen tilin omistajan olevan etuudensaaja
- pankin antama todistus siitä, että tili on etuudensaajan
- muu vastaava selvitys

Tilinumeron muuttamiseksi tarvitaan myös jokin edellä esitetyistä selvityksistä.

Lue lisää: Hakeminen takuueläkkeessä (Ratkaisutyö > Vanhuuseläke > Etuusohje > Hakeminen).

1.8.2.2. Edunvalvontavaltuutettu

Kun henkilön antama edunvalvontavaltuutus on vahvistettu ja se kattaa etuusasioiden hoidon, maksetaan etuus edunvalvontavaltuutetun ilmoittamalle tilille. Sinun ei tarvitse tarkistaa kenen nimissä tili on.

Kela saa väestötietojärjestelmästä tiedon henkilön edunvalvontavaltuutetusta. Tiedon perusteella Oiwaan muodostuu Yleistietomuutos-työ. Tieto edunvalvontavaltuutetusta näkyy Henkilön tietojen

kyselytapahtumalla HEKY > Henkilön yleistiedot > Perhetiedot ja Oiwan Asiakkaan tiedot -näytöllä. Voit tarkistaa tiedot maistraatin vahvistamasta edunvalvontavaltuutuksesta myös holhousasioiden rekisterikyselyllä (Ratkaisutyö >> Työvälineet, kohta Holhousasioiden rekisteri).

Pyydä edunvalvontavaltuutetulta tai asianomaisesta maistraatista kopio edunvalvontavaltakirjasta. Voit pyytää edunvalvontavaltuutetulta tilinumeron ja kopion edunvalvontavaltakirjasta käyttämällä kirjepohjaa YHL14. Jos edunvalvontavaltuutus kattaa etuusasioiden hoidon, tee nostajan muutos ja maksa tuki edunvalvontavaltuutetun ilmoittamalle tilille.

Lue lisää:

Mikä on edunvalvontavaltuutus?
 Edunvalvontavaltuutuksen sisältö, muoto ja voimaantulo
 Valtuutuksen vaikutukset
 Edunvalvontavaltuutuksen lakkaaminen

1.8.2.3. Edunvalvoja

Täysi-ikäiselle henkilölle voidaan määrätä edunvalvoja hoitamaan hänen asioitaan. Etuusasiaa ratkaistaessa tulee aina selvittää, onko henkilölle määrätty edunvalvoja ja mikä edunvalvontamääräyksen sisältö on.

Kela saa väestötietojärjestelmästä tiedon edunvalvojasta. Tiedon perusteella Oiwaan muodostuu Yleistietomuutos-työ. Tieto edunvalvojasta näkyy myös Henkilön tietojen kyselytapahtumalla HEKY > Henkilön yleistiedot > Perhetiedot ja Oiwan Asiakkaan tiedot -näytöllä. HEKY-kyselyllä on nähtävissä edunvalvojan nimi ja tunniste sekä tieto siitä, onko henkilön toimintakelpoisuutta rajoitettu tai onko henkilö julistettu vajaavaltaiseksi. Tarkempi tieto edunvalvojan tehtävästä selviää edunvalvontamääräyksestä. Tarkista edunvalvojan tehtävän sisältö holhousasioiden rekisterikyselyllä (Ratkaisutyö >> Työvälineet, kohta Holhousasioiden rekisteri).

Etuus maksetaan edunvalvojalle tai hänen määräämälleen etuudensaajan tilille, jos henkilölle on määrätty edunvalvoja hoitamaan (Laki holhoustoimesta 442/1999 31 §)

- hänen taloudellisia asioitaan
- hänen omaisuuttaan
- hänen omaisuuttaan ja taloudellisia asioitaan

Jos edunvalvontamääräyksessä ei mainita mitään edunvalvojan tehtävästä, voidaan katsoa, että se kattaa eläkeasioiden hoitamisen.

Etuus tulee maksaa edunvalvojalle siinäkin tapauksessa, vaikka edunvalvontamääräyksessä ei ole rajoitettu etuudensaajan omaa toimintakelpoisuutta.

Jos edunvalvojan tehtävä on rajattu koskemaan ainoastaan määrättyä oikeustointia, asiaa tai omaisuutta (esim. perinnönjako), edunvalvojan toimivalta rajoittuu vastaavasti. Kelan maksama etuus ei siten aina välttämättä kuulu edunvalvojan toimivaltaan.

Edunvalvojan tehtävänä on ilmoittaa, mille tilille etuus tulee maksaa. Jos edunvalvoja ei ole ilmoittanut uutta tilinumeroa siihen mennessä, kun tieto tulee väestörekisterijärjestelmästä, pyydä edunvalvojalta tilinumeroa käyttämällä kirjepohjaa YHL13. Maksa etuus edunvalvojan ilmoittamalle tilille. Rekisteröi nostajaksi edunvalvoja. Sinun ei tarvitse tarkistaa, kenen nimissä tili on.

Jos edunvalvontatehtävä on määräaikainen, tarkista nostaja-asia ennen määräajan päättymistä. Rekisteröi seurantatieto (päivämäärä ja syy).

Alaikäinen etuudensaaja

Alle 18-vuotiaan lapsen etuus maksetaan pääsääntöisesti hänen edunvalvojansa ilmoittamalle tilille. Alaikäisen edunvalvojia ovat yleensä hänen huoltajansa eli vanhemmat. Heidän tehtävänsä edunvalvojina lakkaa, kun lapsi täyttää 18 vuotta. Alaikäisellä voi olla myös oikeuden määräämä edunvalvoja.

Jos 15 vuotta täyttänyt alaikäinen on hakenut itse etuutta, sinun tulee pyytää lapsen edunvalvojaa ilmoittamaan maksuosoite, jolle etuus tulee maksaa. Jos hakemuksesta ilmenee, että lapsen edunvalvoja on auttanut hakemuksen täyttämässä, kirjettä ei tarvitse lähettää, vaan voit maksaa tuen hakemuksessa ilmoitetulle tilille.

Miten menettelet, kun lapsi täyttää 18 vuotta

Kun lapsi saa takuueläkettä ja hän täyttää 18 vuotta, sinun tulee selvittää lapselta tilinumero, jolle eläke maksetaan, jos hänellä ei ole edunvalvojaa. Voit käyttää kirjepohjaa GEL31.

Kun maksuosoiteilmoitus on saatu, tee nostajan lakkautusratkaisu 18 vuoden täyttämistä seuraavan kuukauden alusta ja muuta takuueläke maksettavaksi saajan ilmoittamalle tilille. Jos maksuosoitetta ei pyynnöstä huolimatta saada, voit keskeyttää takuueläkkeen maksaminen väliaikaisesti.

Lue lisää väliaikaisesta keskeyttämisestä (Keskeyttäminen > Väliaikainen keskeyttäminen).

1.8.2.4. Kunta

Takuueläke voidaan maksaa kunnalle

- laitos- tai perhehoidon korvaamiseksi
- etuudensaajan elämäntapojen, sairauden tai muun erityisen syyn perusteella

Lue lisää [kunnalle maksamisesta toimeentulotukilain \(23 §\) perusteella](#) (Takuueläke > Etuusohje > Maksaminen > Maksaminen regressinä > Maksaminen toimeentulotukilain nojalla).

1.8.2.4.1. Laitos- tai perhehoito (AML 14 §)

Miltä ajalta etuuden voi maksaa kunnalle

Onko etuudensaaja laitos- tai perhehoidossa

Kunta voi asiakasmaksulain 14 §:n perusteella periä järjestämänsä laitos- tai perhehoidon korvaukseksi etuudensaajalle tulevat etuudet siltä ajalta, jonka laitos- tai perhehoito kestää.

Kunnan on tehtävä ilmoitus etuuden perimisestä kunnalle

- lomakkeella EV 255
- Kuntaliiton omalla lomakkeella
- muulla tavoin kirjallisesti

Vaatimuksen tulee olla Kelassa vähintään kaksi viikkoa ennen etuuden maksupäivää.

Miltä ajalta etuuden voi maksaa kunnalle

Etuus voidaan maksaa kunnalle siltä ajalta, jonka laitos- tai perhehoito kestää. Etuudensaajaa itseään tai edunvalvojaa ei kuulla ennen maksamisen ratkaisemista.

Jos etuus on jo maksussa ja Kelaan saapuu asiakasmaksulain 14 §:n mukainen vaatimus, voit muuttaa etuuden maksettavaksi kunnalle seuraavasta maksuerästä lukien, jos kunnan vaatimus on saapunut Kelaan vähintään kaksi viikkoa ennen etuuden maksupäivää. Jos vaatimus saapuu tätä myöhemmin, voit muuttaa etuuden maksettavaksi kunnalle vasta seuraavasta maksuerästä.

Jos ratkaiset samanaikaisesti etuushakemuksen ja kunnan vaatimuksen, tarkista, että vaatimus on saapunut Kelaan vähintään kaksi viikkoa ennen etuuden maksupäivää. Tällöin voit maksaa etuuden kunnalle jo laitos- tai perhehoidon alkamiskuukauden alusta. Myös takautuvat maksuerät maksetaan kunnalle laitos- tai perhehoidon ajalta. Jos kunnan vaatimus ei ole saapunut Kelaan vähintään kahta viikkoa ennen etuuden maksupäivää, et voi maksaa takautuvia maksueriä tai kuluvan kuukauden etuutta kunnalle. Tällöin voit tehdä nostajaratkaisun vasta seuraavan kuukauden alusta.

Etuus maksetaan kunnalle sen kuukauden loppuun saakka, jonka aikana laitos- tai perhehoito päättyy.

Onko etuudensaaja laitos- tai perhehoidossa

Sinun tulee selvittää, onko etuudensaaja laitoshoidoksi määritellyssä toimintayksikössä tai perhehoidossa. Toimintayksikön luonne selvitetään laitostietojen kyselytapahtumalla YZLK tai osoite- ja yhteystiedot kyselytapahtumalla OSKY. "Vaikutus etuuksiin" -tietona tulee laitoshoidon yksikön osalta olla "ei makseta" tai "ratkaistaan julkisen tuen perusteella/ostopalvelusopimus".

Jos kyseessä ei ole laitos- tai perhehoito, hylkää kunnan vaatimus. Kun henkilö asuu avohoidon toimintayksikössä (esim. palveluasuminen), etuus voidaan maksaa kunnalle asiakasmaksulain 14 §:n perusteella vain, jos kysymyksessä on huostaanoton perusteella (jälkihuoltona) järjestetty asuminen.

1.8.2.4.2. Sijais- ja jälkihuolto

Kunta voi lastensuojelulain perusteella ottaa lapsen huostaan. Tällöin lapselle on järjestettävä sijaishuolto

- perhehoitona
- laitoshuoltona
- muulla lapsen tarpeiden edellyttämällä tavalla

Sijaishuollon päättymisen jälkeen kunnan on aina järjestettävä lapselle tai nuorelle jälkihuolto. Se voidaan järjestää esimerkiksi laitos- tai perhehuoltona tai väliaikaisena avohuollon tukitoimena, esimerkiksi asumispalveluna. Kunnan velvollisuus jälkihuollon järjestämiseen päättyy nuoren täyttäessä 21 vuotta.

Kunta voi periä edellä mainitusta perhehoidosta, laitoshoidosta tai asumispalvelusta asetuksella säädettävän maksun. Kunnalla on oikeus periä korvaus lapselle tai nuorelle tulevista asiakasmaksulain 14 §:n mukaisista etuuksista siltä ajalta, jonka hoito kestää. Ks. lastensuojelulain 417/2007 3 luku 19 § ja AML 734/1992 7 §. Oikeus maksun perimiseen koskee myös jälkihuoltoa.

1.8.2.4.3. Elämäntapa, sairaus ja muut erityiset syyt

Takuueläke voidaan maksaa eläkkeensaajan asuinkunnan sosiaalihuollon toimielimelle käytettäväksi eläkkeensaajan ja hänen omaistensa toimeentuloon, jos takuueläkkeen maksaminen saajalle itselleen vaarantaisi eläkkeensaajan tai hänen omaistensa toimeentulon. Lisäksi edellytetään, että eläkkeensaajalle ei ole määrätty edunvalvojaa (TKL 703/2010 18 §).

Takuueläkkeen maksaminen kunnalle ei edellytä eläkkeensaajan suostumusta.

Kunta ei vastoin eläkkeensaajan suostumusta saa käyttää sille maksettua takuueläkettä muuhun kuin sen kuukauden aikana annettavaan elatukseen, jolta takuueläke on maksettu.

Etuus maksetaan joko Sosiaalihuollon toimielimet –rekisterissä olevalle kunnan tilille, muulle kunnan ilmoittamalle tilille tai Virho-tilille.

Osa kunnista on ottanut käyttöön Virho-järjestelmän, jonka kautta kunnat hoitavat asiakkaidensa raha-asioita. Virho-tili korvaa kuntien välitystilin niissä kunnissa, joissa järjestelmä on otettu käyttöön. Virho-järjestelmässä kunta avaa pankkitilin jokaiselle asiakkaalle eli ns. Virho-tilin. Tili on kunnan nimissä, ja kunnan nimeämällä toimihenkilöllä on siihen käyttöoikeus. Asiakkaalla ei ole tiliin käyttöoikeutta.

Kela päättää kirjallisen esityksen perusteella, maksaako se takuueläkkeen kunnalle vai ei. Takuueläke maksetaan Virho-tilille vain kunnan kirjallisesta pyynnöstä. Pyyntöissä tulee ilmoittaa, että kyseessä on Virho-tili.

Lue lisää [Virho-tilistä](#).

Kuka ja miten voi tehdä esityksen kunnalle maksamisesta

Esityksen takuueläkkeen maksamisesta kunnan toimielimelle voi tehdä

- etuudensaaja
- hänen avio- tai avopuolisonsa
- muu omainen
- etuudensaajasta pääasiallisesti huolehtiva henkilö
- kunnan sosiaalihuollon toimielin

Esitys takuueläkkeen maksamisesta kunnalle tulee tehdä

- lomakkeella [EV 241N](#) (Esitys etuuden maksamisesta kunnalle)
- Eläketurvakeskuksen lomakkeella ETK 2164 tai
- muulla tavoin kirjallisesti.

Esitys on aina perusteltava. Kun kunnan esitys maksamisesta saapuu Kelaan, se tulee välittömästi kuvata Oiwaan ja rekisteröidä vireille etuusjärjestelmään.

Ennen eläkkeen maksamista kunnalle sinun on kuultava etuudensaajaa. Käytä kuulemisessa kirjepohjaa YHL18.

Mitä teet, kun etuudensaajan asuinkunta muuttuu

Takuueläke voidaan maksaa vain eläkkeensaajan asuinkunnalle. Jos eläkkeensaajan asuinkunta muuttuu, selvitä voidaanko takuueläke maksaa takuueläkkeen saajalle itselleen. Uudelle asuinkunnalle eläkettä ei voida maksaa, ellei kunta ole tehnyt perusteltua esitystä takuueläkkeen maksamisesta. Uuden asuinkunnan esityksen perusteista sinun on myös kuultava eläkkeensaajaa.

Mitä teet, kun etuudensaaja vaatii kunnalle maksamisen lakkauttamista

Jos eläkkeensaaja vaatii kirjallisesti kunnalle maksamisen lakkauttamista, selvitä kunnalta, vaatiiko se yhä takuueläkkeen maksamista. Sinun on aina kuultava kuntaa asiakkaan vaatimuksen johdosta. Voit käyttää kuulemisessa takuueläkkeen omaa kirjepohjaa (GEL35). Anna maksamisesta päätös.

1.8.2.5. Kuolinpesä

Kuolinpesä ei voi hakea etuutta.

Maksussa oleva etuus maksetaan vainajan tai mahdollisen maksunsaajan (ns. nostajan) tilille sen kuukauden loppuun, jonka aikana etuudensaaja on kuollut.

Etuus voidaan lisäksi maksaa kuolinpesälle, jos etuushakemus on saapunut Kelaan etuudenhakijan kuolinpäivänä tai sitä ennen. Etuus maksetaan tällöin hakemuksessa ilmoitetulle vainajan tilille.

Vainajan tili on voimassa

Kun vainajan tili on voimassa, etuus maksetaan hakemuksessa ilmoitetulle vainajan tilille.

Vainajan tili on ehditty lopettaa:

Jos vainajan tili on ehditty lopettaa, sinun tulee selvittää tili, jolle etuus voidaan maksaa. Päätös lähetetään näissä tilanteissa sille, kenelle etuus maksetaan. Päätöksessä tulee olla teksti, jossa kerrotaan vastaanottajan velvollisuudesta ilmoittaa tiedoksisaannista muille pesän osakkaille sekä ilmoitetaan laiminlyöntiin liittyvästä vahingonkorvausvastuusta (takuueläkkeessä GEW10).

Etuus maksetaan

Pesänselvittäjälle aina, jos kuolinpesälle on määrätty selvittäjä. Hakemus maksamisesta tehdään lomakkeella EV 224 (Eläkkeen tai muun etuuden maksaminen kuolinpesälle). Pesänselvittäjän tulee toimittaa hakemuksen liitteeksi jäljennös oikeuden antamasta määräyskirjasta.

Jos kuolinpesälle ei ole määrätty pesänselvittäjää, etuus maksetaan hakemuksen EV 224 perusteella

- **leskelle.** Lesken tulee toimittaa Kelalle vain hakemus.
- **kuolinpesän edustajalle.** Hakemukseen on liitettävä vahvistettu perukirja ja yksilöidyt valtakirjat pesän osakkailta. Valtakirjamalli (EV111) on tulostettavissa kela.fi-sivuilta. Jos vahvistettua perukirjaa ei ole, hakemukseen liitetään perukirja ja sukuselvitys. Voit pyytää kuolinpesän edustajaa toimittamaan puuttuvat valtakirjat ja muut asiakirjat kirjeellä (GEL37).
- **yleistestamentin saajalle.** Hakemukseen on liitettävä oikeaksi todistettu jäljennös testamentista ja vahvistettu perukirja. Jos vahvistettua perukirjaa ei ole, hakemukseen liitetään perukirja ja sukuselvitys. Valtakirjoja ei tarvita.
- **testamentissa määrätyle toimeenpanijalle.** Hakemukseen on liitettävä oikeaksi todistettu jäljennös testamentista ja vahvistettu perukirja sekä yksilöidyt valtakirjat pesän osakkailta. Valtakirjamalli (EV111) on tulostettavissa kela.fi-sivuilta. Jos vahvistettua perukirjaa ei ole, hakemukseen liitetään perukirja ja sukuselvitys.
- **kunnalle** niissä tapauksissa, joissa vainajan omaisia ei ole löydetty ja kunta on huolehtinut hautauksesta.

Lainkohdat: Takuueläkelaki 16 §

1.8.2.6. Vangin perhe

Takuueläke voidaan maksaa avio-/avopuolison tai alle 16 -vuotiaiden lasten toimeentulon turvaamiseksi, jos eläkkeensaaja on ennen vankilaan joutumistaan elättänyt heitä. Lisäksi perheen muiden tulojen edellytetään olevan niin pienet, että perheen koko huomioon ottaen voidaan katsoa sen toimeentulon olevan keskeytettävän etuuden varassa. (TKL 703/2010 17 § 3 mom.)

Jos puoliso saa sairaus-, äitiys- tai työttömyyspäivärahaa tai on itse eläkkeensaaja, hänen katsotaan tulevan toimeen omilla tuloillaan.

Perheen saamat muut jatkuvat tulot kuten esimerkiksi lasten kotihoidontuki, otetaan huomioon. Lisäksi on huomattava, että vankeusrangaistusta suorittavan etuudensaajan työeläkkeen maksaminen jatkuu yleensä vankilassaolosta huolimatta.

Jos lapsi täyttää 16 vuotta aikana, jolloin etuutta maksetaan perheen huoltoon, on maksaminen tai maksettava määrä tarkistettava.

Kun takuueläke maksetaan perheen huoltoon, rekisteröi GE- järjestelmään maksunsaajaksi Muu maksunsaaja TKL17 §, vangin perhe

Maksamisen muuttaminen

Jos koko etuus on maksettu rangaistuksen suorittamisen ajalta perheen toimeentuloon, muuta se henkilön vapauduttua tai päästyä valvottuun koevapauteen maksettavaksi hänelle itselleen tai sille, joka ennen keskeytystä on sen nostanut. Mikäli vain osa etuudesta on maksettu perheen toimeentuloon, aloita lisäksi keskeytettynä olleen osan maksaminen.

1.8.3. Ulosotto

Takuueläkettä ei voi ulosmitata TKL 703/2010 35 §). Takuueläkkeen määrä voidaan ilmoittaa ulosottomiehelle suojaosuuden laskemista varten.

1.8.4. Maksaminen regressinä

Takuueläke voidaan maksaa regressinä eli takautumisvaatimuksen perusteella toiselle viranomaiselle, työttömyyskassalle tai pidättää Kelalle muun, eläkkeeseen nähden toissijaisen etuuden tai korvauksen liikamaksun korvaukseksi. Regressitilanne voi syntyä esimerkiksi, kun takuueläke myönnetään takautuen samalle ajalle, jolta henkilölle on jo maksettu työttömyyspäivärahaa.

Takuueläke voidaan maksaa regressinä, kun kyseessä on:

- kansaneläkettä koskeva vaatimus (TKL 703/2010 19 §)
- Kelan maksamaa perhe-eläkettä koskeva vaatimus (TKL 703/2010 19 §)
- työttömyyspäivärahaa tai kulukorvausta koskeva vaatimus (TTL 1290/2002 11 luku 14 §, JTYPL 916/2012 9 luku 5 §),
- opintotukilain mukainen vaatimus (OTL 65/1994 6 ja 28 §)
- sairauspäivärahan perimistä koskeva vaatimus (TKL 703/2010 19 §)
- Kelan maksamaa kuntoutusrahaa koskeva vaatimus (TKL 703/2010 19 §)
- toimeentulotukilain mukainen vaatimus (TOTUL 1412/1997 23 §)

Takuueläkettä ei makseta regressinä ulkomailta maksettavien vastaavien etuuksien korvaukseksi.

Takuueläke voidaan maksaa vaatimuksen perusteella siltä ajalta, jolle toisen etuuden tai korvauksen liikamaksu kohdistuu. Tällöin takautuva eläke ja/tai säännöllinen maksuerä maksetaan vaatijalle joko kokonaan tai osittain. Regressiperintä ei edellytä etuudensaajan suostumusta.

Maksaminen työttömyyskassalle tai muulle viranomaiselle edellyttää, että se on toimittanut Kelaan kirjallisen maksuvaatimuksen. Maksuvaatimus tulee kuvata Oiwaan ja rekisteröidä vireille etuusjärjestelmään Kelan toimistossa välittömästi sen saapumisen jälkeen.

Maksettaessa takuueläkettä regressinä toisen Kelan etuuden liikamaksun korvaukseksi lähtökohtana on, että kyseiseen etuuteen on tehty lakkautusratkaisu ja sen johdosta on syntynyt liikamaksua samalle ajalle, jolle eläke myönnetään. Liikamaksun käsittelyn yhteydessä etuusjärjestelmään rekisteröidään vireille maksuvaatimus.

Eläkkeen maksamisesta maksunvaatijalle annetaan päätös eläkkeensaajalle itselleen. Maksunsaajalle ei yleensä anneta päätöstä erikseen. Maksunsaajalle tiedot maksusta välitetään pankin tiliotteella.

Useat vaatimukset

Takuueläkkeeseen voi kohdistua samanaikaisesti useita vaatimuksia tai vähennyksiä. Useita vaatimuksia voi olla esimerkiksi, kun henkilölle on maksettu samanaikaisesti toimeentulotukea ja työttömyyspäivärahaa ja hänelle myönnetään eläke takautuen tälle ajalle. Jos TTL-vaatimus eli työttömyysturvaa koskeva vaatimus ja TOTUL 23 §:n mukainen vaatimus koskevat samaa aikaa, on TTL-vaatimus ensisijainen.

Brutto- ja nettoperintä on ensisijainen nettoperintään nähden.

Brutto- ja nettoperintä

Regressiperintä kohdistuu yleensä eläkkeen bruttomäärään. Bruttomäärästä peritään

- kansaneläkkeen liikamaksu
- Kelan perhe-eläkkeen liikamaksu
- työttömyysetuuden liikamaksu
- sairauspäivärahan liikamaksu
- Kelan maksaman kuntoutusrahan liikamaksu
- opintotuen liikamaksu
- potilasvahinkokorvauksen liikamaksu

Perintä kohdistetaan kuitenkin eläkkeen nettomäärään, kun kyseessä on

- toimeentulotukilain 23 §:n mukainen vaatimus
- liikamaksun takaisinperintä etuudensaajan suostumuksen tai rinnastettavan etuuden perusteella

1.8.4.1. Kansaneläkkeen korvaukseksi

Jos kansaneläke pienenee takautuvasti samalta ajalta, jolta maksetaan takuueläkettä, takuueläkkeen korotus maksetaan kansaneläkkeen liikamaksun korvaukseksi. (TKL 703/2010 19 § 2 mom.).

Esimerkki

Kansaneläkkeensaaja menee avio- tai avoliittoon, jolloin kansaneläke tarkistetaan perhesuhteiden muutoksen vuoksi ja kansaneläkkeen määrä

pienenee. Tämän vuoksi takuueläke tarkistetaan ja sen määrä korottuu. Korotus maksetaan samalta ajalta maksetun kansaneläkkeen korvaukseksi.

Voit myöntää takuueläkkeen tai sen korotuksen samalle ajalle kuin kansaneläke, kun sinulla on tieto kansaneläkkeen liikamaksusta. Rekisteröi kansaneläkkeen liikamaksusta maksuvaatimus GE-järjestelmään.

1.8.4.2. Perhe-eläkkeen korvaukseksi

Jos perhe-eläke pienenee samalta ajalta, jolta maksetaan takuueläkettä, takuueläkkeen korotus maksetaan perhe-eläkkeen liikamaksun korvaukseksi. (TKL 703/2010 19 § 2 mom.).

Voit myöntää takuueläkkeen tai sen korotuksen samalle ajalle kuin perhe-eläke, kun sinulla on tieto perhe-eläkkeen liikamaksusta. Rekisteröi perhe-eläkkeen liikamaksusta maksuvaatimus GE-järjestelmään.

1.8.4.3. Maksaminen toimeentulotuen korvaukseksi

1.1.2017 alkaen Kela on myöntänyt ja maksanut perustoimeentulotuen ja kunta ehkäisevän sekä täydentävän toimeentulotuen.

Kela ja kunta voivat myöntää toimeentulotukea ennakkona odotettavissa olevaa eläke-etuutta vastaan. Molemmat voivat periä eläke-etuudesta ennakkona myöntämänsä toimeentulotuen, jos eläke-etuus myönnetään samalle ajalle, jolta toimeentulotukea on maksettu (Totul 1412/1997 23 §). Toimeentulotuki voidaan periä vain niiden kuukausien etuudesta, joilta ennakkona myönnettyä toimeentulotukea on maksettu.

Kelan vaatimus muodostetaan eläke-etuuteen (kansaneläke, takuueläke ja eläkkeensaajan asumistuki) ohjelmallisesti, kun perustoimeentulotuen käsittelijä on tehnyt tuen myöntöratkaisussa kuittauspyynnön eläke-etuudesta. Kun vaatimus on vireillä, voi eläke-etuuden ratkaisusta kuitata perustoimeentulotuen vaatimuksen. Jos perustoimeentulotuen käsittelijä ei ole tehnyt kuittauspyyntöä eläke-etuuteen perustoimeentulotuen ratkaisun yhteydessä, ei takautuvaa etuutta voi kuitata perustoimeentulotukeen.

Kunnan vaatimus saapuu Kelaan joko sosiaalitoimen etuustietopalvelun kautta tai lomakkeella. Vaatimuksen tulee olla Kelassa vähintään kaksi viikkoa ennen eläke-etuuden maksupäivää.

Esimerkki

Jos eläke-etuuden maksupäivä on torstai, vaatimuksen on täytynyt saapua Kelaan viimeistään torstaina kaksi viikkoa aikaisemmin.

Kunta vastaa tekemänsä vaatimuksen oikeellisuudesta. Käsittelijän ei siten tarvitse selvittää, onko kunta myöntänyt toimeentulotukea odotettavissa olevaa eläke-etuutta vastaan. Epäselvissä tapauksissa voit kuitenkin varmistaa, kohdistuuko kunnan vaatimus käsittelemääsi eläke-etuuteen.

Jos Kela ja kunta vaativat eläke-etuuden samalta ajalta, Kelan maksama perustoimeentulotuki kuitataan etuudesta ensin ja jäljelle jäävä etuus maksetaan kunnalle. Jos eläke-etuuden lisäksi maksetaan viivästyskorotusta, Kelan ja eläkkeensaajan osuuteen kohdistuva viivästyskorotus maksetaan eläkkeensaajalle itselleen. Kunnalle maksetaan sen osuuteen kohdistuva viivästyskorotus.

Lue lisää [Perintä- ja kuittaus odotettavissa olevasta etuudesta](#), [Totul 23 §:n maksuvaatimuksen muutokset 1.1.2017](#) ja [Perustoimeentulotuen aiheuttamat muutokset eläkejärjestelmiin](#).

Ennakonpidätyksen korjaukset

Ennakonpidätyksen korjauksessa palautettava ennakko maksetaan ensin Kelalle ja mahdollinen loppuosa kunnalle, jos niiden molempien TOTUL 23 § -vaatimukset ovat voimassa samalle ajalle, johon palautus kohdistuu. Kun Vero- ja kirjanpitoryhmä ilmoittaa ennakonpidätyksen korjaamisesta Toimeksianto-työllä, selvitä, onko Kelan maksuvaatimus vielä voimassa ja miltä ajalta. Jos Kelan vaatimus on voimassa, rekisteröi siihen jäljellä olevan perustoimeentulotuen tiedot (aika ja määrä). Ota yhteyttä kuntaan ja selvitä sen vaatimuksen tiedot vain, jos ennakonpalautus on suurempi kuin Kelan vaatiman perustoimeentulotuen määrä. Jos kunnan vaatimus ei ole enää voimassa, poista vaatimuksen voimassaolo. Jos kunnan vaatimus on voimassa, rekisteröi vaatimukseen jäljellä olevan toimeentulotuen tiedot. Kirjaa vaatimusten tiedot Toimeksianto-työhön ja siirrä työ Vero- ja kirjanpitoryhmään. Vero- ja kirjanpitoryhmä kirjaa Toimeksianto-työhön, milloin rahat ovat nostettavissa.

1.8.4.4. Työttömyysetuuden korvaukseksi

Työttömyyskassoilla ja Kelalla on oikeus periä eläkkeestä (myös lapsikorotuksesta) samalta ajalta maksamansa työttömyysetuuden ja lapsikorotuksen määrä. Tällöin edellytetään, että eläke myönnetään

- takautuvasti ja
- samalle ajalle, jolta henkilö on saanut työttömyysetuutta, koulutustukea tai vuorottelukorvausta.

(TKL 703/2010 19 §, TTL 1290/2002 11 luku 14 §, JTYPL 916/2012 9 luku 5 §)

Eläke maksetaan työttömyyskassalle tai Kelalle, jos Kelassa on vaatimus (TTL-vaatimus) eläkkeen maksamisesta työttömyysetuuden liikamaksun korvaukseksi.

TTL-vaatimus tulee vireille

- työttömyyskassan toimittamalla ennakoilmoituksella (lomake ETK/KELA 7301 tai vapaamuotoinen lomake) tai
- Kelan aloitteesta, kun sillä on tieto Kelan tai kassan työttömyysetuuden maksamisesta

Vaatimuksesta on oltava tieto Kelassa vähintään kaksi viikkoa ennen takautuvan eläkkeen maksamista. Jos tieto on saatu tämän määräajan kuluessa, et voi maksaa eläkettä etuudensaajalle itselleen siltä ajalta, jolta työttömyysetuutta on maksettu. Laske määräaika eläkkeen maksupäivästä kaksi viikkoa taaksepäin. Jos takautuva eläke maksetaan torstaina, tiedon on pitänyt olla Kelassa torstaina kaksi viikkoa aikaisemmin.

Toimenpiteet vakuutuspiirissä

Kun myönnetään eläkkeen, ota eläke takautuvalta ajalta talteen, jos

- työttömyyskassa on toimittanut ennakoilmoituksen maksamastaan työttömyysetuudesta tai
- jos Kelan tiedoista selviää, että työttömyyskassa tai Kela on maksanut hakijalle työttömyysetuutta samalta ajalta.
  - Kassan työttömyysetuus: ks. HEKY/Työttömyyskassan etuustiedot.

Kun teet myöntöratkaisua, vie TTL-maksuvaatimukseen tiedot TTL-varausta varten. Tällöin takautuvalla ajalla myöntämäsi eläke jää talteen (ei makseta etuudensaajalle itselleen) ja etuudensaaja saa eläkkeen seuraavasta kuukaudesta alkaen.

Talteenotosta lähtee työttömyyskassalle ohjelmallisesti lomake E7304, jolla kassaa pyydetään ilmoittamaan tarkat tiedot perittävästä työttömyysetuudesta.

Jos etuudensaaja on saanut Kelan työttömyysetuutta, luo työttömyysetuuteen Seuranta (Regressi, TTL) - työ, jolla ilmoitat eläkkeen myönnöstä, talteenotosta ja pyydät ilmoittamaan tarkat tiedot perittävästä työttömyysetuudesta. Työttömyysetuuden lakkautettuaan käsittelijä kirjaa työhön pyydetty tiedot.

Kun tiedot ovat selvillä, täydennä ne TTL-maksuvaatimukseen ja tee eläkkeen maksuunpanoratkaisu.

Lue lisää takuueläkkeen tekninen ohje > Valmistelu > Maksuvaatimukset > Bruttoregressivaatimus

Maksettava määrä ja vaatimuksen voimassaolo

Eläke maksetaan työttömyyskassalle/Kelalle samoilta päiviltä (osakuukaudet), joilta työttömyysetuutta on maksettu. Maksujakson keskellä olevan lauantain ja sunnuntain eläke maksetaan myös työttömyysetuuden maksajalle. Viiden päivän työttömyysetuusviikkoa vastaa seitsemän päivän eläkeviikko.

Jos työttömyysetuuden maksatuksessa on ollut katkoja (esimerkiksi sairauspäivät, kurssipäivät tai työssäolopäivät) tai etuuden määrä/päivä on vaihdellut, ota tämä huomioon, kun viet tietoja TTL-vaatimukseen. Vie vaatimuksen Aika -kohtaan erikseen jokainen aikaväli (maksujakso), jolta työttömyysetuutta on maksettu yhdenjaksoisesti ja etuuden määrä / päivä on ollut sama. Katkopäivien osuus eläkkeestä maksetaan etuudensaajalle itselle.

Bruttoeläkkeestä vähennetään työttömyysetuuden bruttomäärä. Ennakonpidätys toimitetaan eläkkeen ja työttömyysetuuden erotuksesta. Ennakonpidätyksen jälkeen erotus maksetaan etuudensaajalle itselleen.

Etuudensaajalle itselleen maksettavaan osuuteen voidaan maksaa viivästyskorotusta. Työttömyysetuuden maksajalle maksettavaan osuuteen viivästyskorotusta ei makseta.

TTL-vaatimus ei ole enää voimassa, kun työttömyysetuuden maksaja ilmoittaa, ettei vaatimus ole enää voimassa tai eläkkeen takautuvasta maksusta on kuitattu vaadittu työttömyysetuuden määrä.

Lue lisää [eläkkeen ja työttömyysetuuden regressistä](#).

1.8.4.5. Sairauspäivärahan korvaukseksi

Jos takuueläke myönnetään takautuvasti samalle ajalle, jolta on maksettu sairauspäivärahaa, voidaan maksettu päiväraha periä eläkkeestä. (TKL 703/2010 19 §). Ennen kuin myönnetään eläkkeen samalle ajalle, jolta on maksettu sairauspäivärahaa, ilmoita asiasta päivärahan käsittelijälle. Jos työeläkkeen perimisen jälkeen regressiperintä tulee sovellettavaksi, rekisteröi maksuvaatimus Maksuvaatimus – tapahtumalla.

1.8.4.6. Opintotuen korvaukseksi

Jos takuueläke myönnetään takautuvasti samalle ajalle, jolta on maksettu opintotukea, voidaan maksettu opintotuki periä takuueläkkeestä. Edellytyksenä on, että Kelan vakuutuspiiri tai opintotukilautakunta on ilmoittanut maksuvaatimuksensa vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää. (OTL 6 ja 28 §)

1.8.4.6.1. Toimenpiteet toimistossa

Toimenpiteet vakuutuspiirissä

Takuueläkkeen myöntämisestä takautuvasti tulee ilmoittaa opintotuen myöntäjälle eli joko korkeakoulun opintotukilautakunnalle tai Kelan vakuutuspiirille. Selvitä opintotukeen liittyvät tiedot HEKY-kyselyllä.

Ilmoitus tehdään

- Kelan vakuutuspiirille OIWAssa
- korkeakoulujen opintotukilautakunnille OIWAssa tai sähköpostilla.

Kun Kela maksaa opintotukea, opintotuen käsittelijä huolehtii siitä, että maksuvaatimus tulee tehdyksi. Jos opintotukilautakunnan (yliopiston) käsittelijällä ei ole oikeuksia tehdä maksuvaatimusta, hän ilmoittaa OIWA-työn kommentissa vastaavat maksuvaatimuksen tiedot

Ilmoita takuueläkkeen myöntämisestä, vaikka takautuvia eriä ei ole, tai ne on jo maksettu. Jos opintotuki on jo myönnetty, mutta sitä ei ole vielä ehditty maksaa, ilmoita myös silloin eläkkeen myöntämisestä, jotta opintotuen maksuunpano ehditään estää.

Ilmoita eläkkeen myöntämisestä myös silloin, kun huomaat, että opintotuki on jo myönnetty, mutta sitä ei ole vielä maksettu, jotta opintotuen maksuunpano ehditään estää.

Takuueläkkeen määrää ja maksamista koskevan ratkaisun yhteydessä maksetaan takautuvasta eläkkeestä vaadittu määrä vakuutuspiirin tilille.

1.8.4.7. Kuntoutusrahan korvaukseksi

Jos takuueläke myönnetään takautuvasti samalle ajalle, jolta on maksettu Kelan kuntoutusrahaa, voidaan maksettu kuntoutusraha periä myönnettävästä eläkkeestä. (TKL 19 §, KKRL 4 luku 39 §). Ennen kuin myönnetään eläkkeen takautuvasti samalle ajalle, jolta on maksettu kuntoutusrahaa, ilmoita asiasta kuntoutusrahan käsittelijälle. Jos mahdollisen työeläkkeen perinnän jälkeen regressiperintä tulee sovellettavaksi, rekisteröi maksuvaatimus Maksuvaatimus – tapahtumalla.

Työeläkelakien mukaiseen ammatilliseen kuntoutusrahaan ei sovelleta regressiä.

1.8.4.8. Potilasvakuutuskeskukselle

Potilasvahinkokorvauksena maksettava työkyvyttömyyseläke on toissijainen muihin lakisääteisiin eläkkeisiin ja korvauksiin nähden. Tästä johtuen Potilasvakuutuskeskus vastaa potilasvahingon

korvauksesta vain siltä osin kuin vahingon kärsinyt ei saa siitä korvausta muun kuin potilasvahinkolain perusteella.

Jos Potilasvakuutuskeskus on jo maksanut työkyvyttömyyseläkettä ja vahingon kärsineellä on oikeus Kelan maksamaan etuuteen, syntyy Potilasvakuutuskeskukselle regressioikeus samalta ajalta maksettuun Kelan etuuteen (potilasvahinkolaki 585/1986 8 § ja potilasvahinkolaki 585/1986 9 § 1 mom.).

Regressioikeuden syntyminen edellyttää, että Kelan maksama etuus perustuu samaan vahinkotapahtumaan. Lisäksi edellytetään, että Potilasvakuutuskeskuksen ilmoitus on saapunut Kelaan viimeistään kaksi viikkoa ennen etuuden maksupäivää.

1.8.5. Viivästyskorotus

Etuudensaajalla on oikeus viivästyskorotukseen, jos hakemuksen tai muun vaatimuksen käsittely viivästyy. Viivästyskorotus määräytyy viivästysajan ja korkolain mukaisen viivästyskoron mukaan.

Viivästyskorotusta ei tarvitse hakea erikseen.

Viivästyskorotusta laskettaessa pääoma muodostuu kaikista viivästyneistä etuuseristä. Korotus lasketaan etuuskohtaisesti ja pääsääntöisesti ohjelmallisesti.

Viivästyskorotuksesta ei anneta yleensä erillistä päätöstä, vaan viivästysaika ja viivästyskorotuksen määrä ilmoitetaan etuuspäätöksessä.

Viivästyskorotuksesta on valitusoikeus samalla tavalla kuin etuudesta.

Viran puolesta myönnettävään tai tarkistettavaan etuuteen ei makseta viivästyskorotusta.

Viivästyskorotuksen veronalaisuus määräytyy etuuden mukaan. Siten vain kansaneläkkeeseen, takuueläkkeeseen ja perhe-eläkkeeseen maksettava viivästyskorotus on veronalaista.

Säädökset

- Kansaneläkelaki (568/2007) 106–107 §
- Laki takuueläkkeestä (703/2010) 32 § / kansaneläkelaki (568/2007) 106–107 §
- Laki vammaisetuuksista (570/2007) 49–50 §
- Laki eläkkeensaajan asumistuesta (571/2007) 51–52 §
- Rintamasotilaseläkelaki (119/1977) 17 § / kansaneläkelaki (568/2007) 106-107 §
- Korkolaki (633/1982) 4 ja 12 §

1.8.5.1. Viivästysaika

Viivästysaika alkaa pääsääntöisesti

- hakemuksen jättämistä seuraavan neljännen kuukauden alusta (**kolmen kuukauden sääntö**)
- yhden kuukauden kuluttua eläke- tai korvaustiedon saapumisesta (**yhden kuukauden sääntö**)

Viivästysaika voi alkaa erityistilanteissa etuudensaajasta johtuvan esteen poistuttua tai eräpäivästä.

1.8.5.1.1. Kolmen kuukauden sääntö

Viivästyskorotuksen maksaminen edellyttää, että hakija on jättänyt Kelalle etuushakemuksen tai muun vastaavan vaatimuksen sekä antanut etuuden ratkaisemiseksi tarvittavat selvitykset. Hakemus tai vaatimus katsotaan saapuneeksi silloin, kun se on saapunut Kelaan. Kuitenkin jos hakemus on jätetty työeläkelaitokseen, työeläkelaitoksen saapumispäivä katsotaan myös Kelaan saapumispäiväksi. Näin menetellään myös, jos ulkomaan laitos on lähettänyt eläkehakemuksen Ulkomaan yksikön asemesta työeläkelaitokseen.

Viivästysaika alkaa pääsääntöisesti, kun hakemuksen jättämiskuukautta seuraavat kolme kalenterikuukautta ovat kuluneet eikä etuus vielä ole maksussa. Etuuserä tai etuuden korotuserä ei kuitenkaan ole viivästynyt, jos se maksetaan saman kuukauden aikana, jolloin oikeus siihen on syntynyt.

Esimerkki 1

Hakemus on tullut vireille 3.7. Oikeus etuuteen alkaa 1.9., mutta etuus maksetaan 14.12. Koska käsittelyaika on pitempi kuin hakemuksen jättökuukausi ja kolme sitä seuraavaa kuukautta, viivästysaika alkaa 1.11. ja päättyy 14.12. Siten syys- ja lokakuun etuuseriin maksetaan viivästyskorotusta ajalta 1.11. -14.12. ja marraskuun etuuserään ajalta 1.-14.12. Joulukuun etuuserä ei ole viivästynyt, koska se on maksettu joulukuussa.

Jos hakija ei ole toimittanut hakemuksen ratkaisemiseksi tarvittavia selvityksiä, viivästysaika alkaa kulua vasta, kun kolme kuukautta on kulunut selvityksen esittämiskuukauden päättymisestä.

Esimerkki 2

Hakemus ja lääkärinlausunto ovat saapuneet Kelaan 3.2. Hakija toimittaa toisen lääkärinlausunnon 8.3. Etuus myönnetään uuden lääkärinlausunnon perusteella, jolloin kolmen kuukauden määräaika lasketaan lisäselvityksen saapumispäivästä eli 8.3 saapuneesta lääkärinlausunnosta. Viivästysaika alkaa 1.7. lukien.

Ulkomaan laitokselta hakemuksen saapumisen jälkeen saadut selvitykset, esimerkiksi tiedot vakuutusajoista, ovat lisäselvityksiä, jotka myöhentävät viivästysaikaa.

Jos hakemuksen käsittely on viivästynyt lisäselvityksen puuttumisen vuoksi, rekisteröi ratkaisua tehdessäsi viivästyskorotusnäytölle (EJVK) lisäselvityksen saapumispäivä. Ohjelma laskee viivästysajan tästä päivästä. Lue lisää Tekniset ohjeet > RAKE > Viivästyskorotuksen laskenta.

Viivästysaika lasketaan etuuden todelliseen maksupäivään saakka. Ulkomaille maksettavan etuuden maksupäiväksi katsotaan se päivä, jolloin se on maksettu Suomessa toimivaan rahalaitokseen.

Selvitysvelvollisuus

Hakijalta edellytetään, että hän on antanut Kelalle sellaiset etuuden perusteeseen ja määrään vaikuttavat selvitykset, joita häneltä kohtuudella voidaan vaatia. Hän on täyttänyt velvollisuutensa, kun hän on vastannut riittävän tarkasti hakemuksessa esitettyihin kysymyksiin ja toimittanut Kelaan hakemuksessa mainitut liitteet ja muut hakemuksen ratkaisemiseksi vaadittavat selvitykset.

Kun **Kelalla** on oikeus saada tarvittava tieto lain perusteella esimerkiksi työeläketiedot kansaneläkelain 85 §:n perusteella, **hakija** on täyttänyt selvitysvelvollisuutensa, kun hän on ilmoittanut hakemuksessa, mistä tieto on saatavissa. Tällöin kolmen kuukauden määräaika lasketaan hakemuksen jättämiskuukauden päättymisestä. Lue lisää Yhden kuukauden säännöstä (Etuusohje > Viivästyskorotus > Yhden kuukauden sääntö).

Jos hakija määrätään kansaneläkelain tai vammaisetuksista annetun lain perusteella lisätutkimuksiin ja hakemuksen käsittely tämän vuoksi viivästyy, lasketaan viivästysaika kolmen kuukauden säännön perusteella hakemuksen saapumisesta. Lue lisää Viivästyskorotus > Lääketieteellisten lisäselvitysten kustannukset.

Kun Kela hankkii muita etuuden ratkaisemiseksi välttämättömiä lisäselvityksiä viran puolesta, lasketaan viivästysaika kolmen kuukauden säännön perusteella lisäselvitysten saapumisesta.

Ulkomailta Kela ei hanki selvityksiä viran puolesta, vaan hakijan on itse hankittava selvitykset. Jos sopimusmaan vakuutuslaitos ei ole vahvistanut hakijan henkilötietoja, hakija on itse velvollinen hankkimaan asuinmaansa viranomaiselta Suomen virkatodistusta vastaavan todistuksen.

1.8.5.1.2. Yhden kuukauden sääntö

Jos hakemuksen ratkaisua varten on jouduttu odottamaan tietoa tulona huomioon otettavasta tai etuusoikeuteen vaikuttavasta eläkkeestä tai korvauksesta, viivästysaika alkaa, kun yksi kalenterikuukausi on kulunut sen kuukauden päättymisestä, jona tieto eläkkeestä tai korvauksesta on tullut Kelaan ja edellä mainittu etuus on tällöin lopullisesti ratkaistu. Myös ulkomailta maksettaviin tulona huomioon otettaviin etuuksiin sovelletaan yhden kuukauden sääntöä.

Työeläke tai korvaus katsotaan lopullisesti ratkaistuksi päätöksen antopäivänä, jos asiasta ei ole valitettu. Jos päätöksestä on valitettu, se on lopullinen silloin, kun viimeisin valitusaste on ratkaissut asian ja päätöksestä saadaan tuloksi huomioonottamisessa tarvittava tieto. Vastaavaa sovelletaan työeläkkeen itseoikaispäätöksiin. Hylkäyspäätös katsotaan lopulliseksi, kun valitusaika on kulunut umpeen eikä valitusta ole tullut vireille. Jos valitus koskee sellaista seikkaa, jolla ei ole vaikutusta henkilön oikeuteen saada vammaisetuutta, viivästysaika alkaa, kun yksi kalenterikuukausi on kulunut sen kuukauden päättymisestä, jona tieto eläkkeestä tai korvauksesta on tullut Kelaan.

Sovella yhden kuukauden sääntöä vain silloin, jos sen mukaan laskettu viivästyskorotuksen alkamisaika on myöhäisempi kuin kolmen kuukauden säännön mukaan laskettu aika.

Ohjelma laskee yhden kuukauden käsittelyajan sen kuukauden päättymisestä, jolloin ilmoitus eläkkeestä tai korvauksesta on tullut Kelaan. Jos työeläkepäivä eli päivä, jona ilmoitus työeläkkeen tai muun korvauksen myöntämisestä on saapunut Kelaan, on myöhäisempi kuin hakemuksen saapumispäivä, rekisteröi etuusratkaisussa viivästyskorotusnäytölle myös Työeläkepäivä. Jos ilmoituksia on useita, merkitse Työeläkepäiväksi viimeisimmän ilmoituksen Kelaan saapumispäivä. Jos myöhempi ilmoitus koskee kuitenkin vain sellaista seikkaa, jolla ei ole vaikutusta henkilön oikeuteen saada vammaisetuutta, tulee Työeläkepäiväksi merkitä vammaisetuuteen vaikuttavan ilmoituksen Kelaan saapumispäivä.

Eläkettä tai korvausta koskevan ilmoituksen Kelaan saapumispäivän saat HEKY/Työeläkkeet ja korvaukset -kyselyllä kyseisen eläkkeen tai korvauksen näytöllä, kohdasta 'Saapumispäivä.'

1.8.5.1.3. Etuus ei maksussa eräpäivänä (eräpäiväkorotus)

Etuuden maksupäivä ilmoitetaan päätöksessä. Jos etuus ei ole maksussa luvattuna säännöllisenä maksupäivänä, viivästysaika on eräpäivän ja todellisen maksupäivän välinen aika.

Esimerkki

Eläke-etuus on keskeytetty tai lakkautettu virheellisesti, joten sitä ei makseta säännöllisenä maksupäivänä 4.7. Eläke-etuuserät maksetaan 22.8, viivästysaika alkaa 4.7 ja lasketaan 22.8. saakka.

Viivästyskorotusta ei lasketa ohjelmallisesti RAKE-, AE-, QE- eikä GE-järjestelmässä. Laske viivästyskorotus laskentatapahtumalla (ELLA).

Anna maksumääräys maksujenhallintaryhmälle ja etuudensaajalle päätös viivästyskorotuksesta RAKE-järjestelmässä Päätöksenanto-tapahtumalla.

Maksa viivästyskorotus AE-, QE- ja GE-järjestelmässä Yksittäismaksu-toiminnolla (Viivästyskorotuksen maksu). Anna päätös Asiakaskirjejärjestelmästä.

Lue lisää [Viivästyskorotuksen laskenta](#).

1.8.5.1.4. Etuudensaajasta johtuva maksuste (estekorotus)

Jos etuutta ei ole voitu maksaa oikeassa ajassa etuudensaajasta johtuvasta syystä, viivästysaika alkaa siitä lukien, kun Kela on saanut tiedon esteen poistumisesta.

Jos etuushakemus olisi muutoin ratkaistavissa, mutta hakija ei ole toimittanut sen maksamista varten välttämätöntä tietoa, viivästyskorotuksen maksaminen alkaa aikaisintaan siitä, kun tieto on saatu. Tällöin kuitenkin edellytetään, että viivästysaika kolmen tai yhden kuukauden säännön perusteella on alkanut. Tällainen tilanne syntyy, jos etuushakemus olisi muutoin ratkaistavissa, mutta hakija ei ole toimittanut maksuosoitetta.

Maksuunpantaessa etuusoikeuden epäselvyyden vuoksi keskeytettyä etuutta viivästysaika alkaa, kun etuudensaaja on antanut vaaditun selvityksen tai se muutoin on saatu. Jos eläke sen sijaan oli keskeytetty sen määrään vaikuttavan seikan selvittämiseksi, viivästyskorotus määräytyy lopullista päätöstä annettaessa tarkistushakemuksen tai muun vastaavan vaatimuksen perusteella kolmen tai yhden kuukauden säännön mukaisesti.

Viivästyskorotuksen määrä lasketaan ohjelmallisesti RAKE-järjestelmässä. Lue lisää Tekniset-ohjeet > RAKE > Viivästyskorotus-EJVK.

Laske viivästyskorotus laskentatapahtumalla (ELLA). Maksa viivästyskorotus AE- ja GE-järjestelmässä Yksittäismaksu-toiminnolla (Viivästyskorotuksen maksu). Anna päätös YHTE-kirjejärjestelmästä.

1.8.5.2. Erytistilanteet

Muutoksenhaku

Jos etuus myönnetään tai sitä korotetaan muutoksenhaun tai oikaisun takia, viivästysaika lasketaan alkuperäisestä hakemuksesta. Myös väliaikaiseen päätökseen viivästyskorotus lasketaan yleensä alkuperäisestä hakemuksesta. Rekisteröi asia vireille alkuperäisen hakemuksen mukaisesti.

Muutoksenhakuaste voi kuitenkin määrätä viivästysajan alkamaan myöhemmästä ajankohdasta kuin alkuperäisen hakemuksen perusteella määräytyvästä ajasta. Edellytyksenä on, että Kela on esittänyt oleellisen muutoksen tapahtuneen hakijan olosuhteissa muutoksenhaun aikana.

Jos katsot, että viivästysaika tulisi laskea myöhemmästä ajankohdasta kuin alkuperäisen hakemuksen perusteella määräytyvästä ajasta, ilmoita tästä muutoksenhakuelimelle antamassasi lausunnossa.

Oikaisu

Oikaistaessa hakemuksen käsittelyn yhteydessä tapahtunutta Kelan virhettä, viivästysaika lasketaan virheellisesti ratkaistun hakemuksen jättämisestä. Rekisteröi asia vireille alkuperäisen hakemuksen mukaisesti.

Jos on kysymys Kelan viran puolesta tekemän ratkaisun oikaisusta, viivästyskorotusoikeus syntyy vain etuudensaajan esittämän oikaisupyynnön perusteella. Viivästysaika lasketaan oikaisupyynnön esittämisestä. Kun päätös oikaistaan uuden selvityksen perusteella, viivästysaika alkaa selvityksen saapumisesta.

Kun oikaistaan päätöstä, jolla etuutta on virheellisesti pienennetty tai etuuden maksaminen on virheellisesti keskeytetty, viivästysaika lasketaan etuuden tai etuuserän oikeasta eräpäivästä todelliseen maksupäivään. Etuudensaajan esittämällä oikaisuvaatimuksella ei ole merkitystä viivästysajan laskemisessa.

Jos etuudensaaja vaatii esittämänsä uuden selvityksen perusteella aikaisemmin tehdyn päätöksen oikaisua, eikä kyseessä ole Kelan virhe, viivästyskorotusoikeus määräytyy kolmen tai yhden kuukauden säännön perusteella vaatimuksen esittämisestä. Jos oikaisu tehdään Kelan aloitteesta, esimerkiksi työeläkelaitoksen oikaisupäätöksen perusteella, ei viivästyskorotusta makseta.

Kunta

Jos etuus maksetaan kunnalle toimeentulotuen korvaukseksi taikka perhehoidon tai laitoshoidon kustannusten korvaukseksi, kunnalle maksettaviin etuuseriin voidaan maksaa viivästyskorotus.

Maksunjako

Jos eläke maksetaan regressivaatimuksen perusteella esimerkiksi samalta ajalta maksetun työttömyyspäivärahan korvaukseksi ja osa siitä jää maksettavaksi eläkkeensaajalle, viivästyskorotus maksetaan vain eläkkeensaajalle maksettavaan osuuteen.

Viivästyskorotus lasketaan normaaliin tapaan, kun etuuteen kohdistuu ulosmittausvaatimus. Tällöin viivästyskorotus voi tulla maksettavaksi myös ulosottoviranomaisellemaksettavaan osuuteen.

1.8.5.3. Korkoprosentti

Korkoprosentti määräytyy etuuden maksupäivää edeltävälle puolivuotiskaudelle vahvistetun korkolain mukaisen viivästyskoron mukaan. (Korkolaki 633/1982 4 § 1 mom.)

Esimerkki

Jos etuuden maksupäivä on 4.5., korkoprosentti on edellisen vuoden puolivuotiskauden eli 1.7.–31.12. vahvistettu korko. Jos etuuden maksupäivä 14.10., korkoprosentti on 1.1.–30.6 ajalle vahvistettu korko.

Selvitä tarvittaessa viivästyskorkoprosentit www.suomenpankki.fi > [Ajankohtaista](#) > [Lehdistötiedotteet](#) > [Korkolain mukainen viitekorko ja viivästyorko.](#)

1.8.5.4. Ei viivästyskorotusta

Etuuteen ei makseta viivästyskorotusta, kun se maksetaan

- toiselle Suomessa tai ulkomailla lakisääteistä vakuutusta harjoittavalle vakuutus- tai eläkelaitokselle
- Kelalle
- työttömyyskassalle.

Lue lisää Viivästyskorotus > Erityistilanteet > Maksunjako.

Etuuteen ei makseta viivästyskorotusta myöskään, kun

- etuus tai sen korotus myönnetään viran puolesta
- etuuden maksaminen on viivästynyt lain säännöksen johdosta tai yleisen liikenteen taikka maksuliikenteen keskeytymisen tai muun ylivoimaisen esteen vuoksi
- korotuksen määrä etuudelta jäisi pienemmäksi kuin 1,83 euroa vuonna 2018.

1.8.6. Ennakonpidätyksen yleiset periaatteet

Tuloverolain mukaan henkilö voi olla Suomessa joko yleisesti verovelvollinen tai rajoitetusti verovelvollinen.

Yleisesti verovelvollinen on henkilö, joka verotuksellisesti asuu Suomessa. Hän on velvollinen suorittamaan Suomessa veroa sekä Suomesta että ulkomailta saamastaan tulosta. Kela toimittaa ennakonpidätyksen yleisesti verovelvolliselle maksamastaan etuudesta tai eläkkeestä, jos niitä ei ole säädetty verovapaiksi (TVL 1535/1992 92 §). Ennakonpidätys tehdään myös työkorvauksesta, jos sen saajaa ei ole merkitty ennakkoperintärekisteriin.

Rajoitetusti verovelvollinen on henkilö, joka ei vakinaisesti asu Suomessa. Hän on velvollinen maksamaan Suomessa veroa vain Suomesta saamastaan tulosta. Tällaisen henkilön verotuksessa sovelletaan pääasiallisesti rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annettua lakia.

Lue lisää Ennakonpidätys > Lähdevero

Ulkomailla asuvan henkilön Suomesta maksettavasta eläketulosta ei peritä lähdeveroa, vaan siitä toimitetaan ennakonpidätys.

1.8.6.1. Ennakonpidätyksen perusteet

Ennakkoperintäasetuksessa ja Verohallinnon päätöksessä ennakonpidätyksen toimittamistavoista ja määrästä säädetään, millä perusteilla ennakonpidätys toimitetaan Kelan maksamista etuuksista ja veronalaisista työkorvauksista.

Ennakonpidätys- ja lisäprosentti

Ennakonpidätys toimitetaan palkkaa varten määrätyn prosentin mukaan siltä osin, kun maksettava määrä ei ylitä Verohallinnon määrittelemää henkilökohtaista tulo rajaa. Tulorajan ylittävältä osalta pidätys toimitetaan lisäprosentin mukaan.

Määräprosentti

Ennakkoperintäasetuksessa ja Verohallinnon päätöksessä on määritelty tilanteita, joissa ennakonpidätys määräytyy eläkkeissä, muissa etuuksissa ja työkorvauksissa kaavamaisesti määräprosentin perusteella.

Taulukkoprosentti

Sairausvakuutuslain mukaisissa päivärahoissa ja kuntoutusrahassa pidätys voidaan toimittaa [Verohallinnon päätöksessä olevan prosenttitaulukon mukaan](#). (VeroHp ennakonpidätyksen toimittamistavasta ja määrästä 6 § 3 mom.)

Muutosverokortti

Maksunsaaja voi hakea Verohallinnolta muutosta ennakonpidätykseen. Jos Verohallinto antaa maksunsaajalle sosiaalietuutta tai eläkettä taikka opintorahaa varten myönnetyn muutosverokortin, se saadaan pääsääntöisesti suorasiirtona (pl. opintoraha) Kelaan, jolloin tiedot kirjautuvat ohjelmallisesti. Jos Verohallinto tai asiakas toimittaa muutosverokortin suoraan toimistoon, rekisteröi muutosverokortin tiedot HEMU-tapahtumalla.

Verohallinto merkitsee muutosverokorttiin tiedon siitä, mihin tarkoitukseen sitä voidaan käyttää. Sosiaalietuuksien ennakonpidätyksessä voidaan käyttää vain sosiaalietuutta varten annettua muutosverokorttia. Kuitenkin opintorahassa ja eläkkeissä voidaan käyttää vain näitä varten annettua muutosverokorttia.

Muutosverokortissa on pidätysprosentti, jota käytetään verokortissa olevaan euromääräiseen tulokertymään asti, jonka jälkeen käytetään korttiin merkittyä lisäprosenttia. Tulokertymää laskettaessa huomioidaan voimassaoloaikana maksetut etuudet tai työkorvaukset. Jos muutosverokorttia käytetään vuodenvaihteen yli, tulokertymän seuranta aloitetaan alusta.

Eläkettä varten annetussa muutosverokortissa ei ole tulokertymää.

Muutosverokortissa voi myös olla merkittynä vain yksi pidätysprosentti.

Rajoitetusti verovelvollinen voi toimittaa Kelaan muutosverokortin.

Maksunsaajan oma pyyntö

Ennakonpidätysprosenttia voidaan korottaa etuuden, eläkkeen tai työkorvauksen saajan omasta pyynnöstä ilman Verohallinnon laskemaa uutta pidätysprosenttia. Etuuden, eläkkeen tai työkorvauksen saaja voi pyytää korotusta joko kirjallisesti tai suullisesti.

1.8.6.2. Tietojen saanti ja käyttöönotto

Etuuksien ennakonpidätyksen toimittamisessa käytetään hyväksi Kelaan suorasiirtona saatuja ennakonpidätysperusteita. Maksunsaaja voi toimittaa Kelaan myös verokortin tai ilmoittaa muun pidätysperusteen.

Lue lisää kohdasta [Oma pyyntö](#) (Tiedot maksunsaajalta > Oma pyyntö)

Työkorvauksista ei toimiteta ennakonpidätystä, jos saaja on merkitty ennakkoperintärekisteriin.

Rajoitetusti verovelvollisen eläkkeensaajan myöntöpäätöksen jälkeen Vero- ja kirjanpitoryhmä lähettää pääkaupunkiseudun verotoimistoon ennakonpidätysprosentin pyyntökirjeen. Verotoimisto antaa sen perusteella eläkettä varten kirjoitetun henkilökohtaisen pidätysprosentin.

1.8.6.2.1. Suorasiirtotiedot

Kela saa suoraan Verohallinnolta vuosittain tiedot Suomessa verovelvollisten etuudensaajien ennakonpidätysperusteista. Muutosverokortit saadaan Kelaan suoraan Verohallinnolta joka arkipäivä.

Kela tarkistaa vuosittain Verohallinnolta tiedon työkorvauksen saajien (päivähoidon-/ kuntoutuspalveluntuottajat) ennakoperintärekisterissäolosta maaliskuu-, kesä-, syys- ja joulukuussa. Tarkistus tehdään suorasiirtopyyntönä ohjelmallisesti.

Eläkettä varten määrätyt henkilökohtaiset ennakonpidätysprosentit saadaan Kelan pyynnöstä yleisesti ja rajoitetusti verovelvollisille eläkkeensaajille, joiden eläke on maksussa marraskuussa tai joille eläke on myönnetty etukäteen. Pyyntö lähetetään ohjelmallisesti yleensä marraskuussa ja siinä ilmoitetaan arvio seuraavana vuonna maksettavasta eläkkeestä. Verohallinnolta saadut uudet ennakonpidätysprosentit seuraavaa vuotta varten tallennetaan järjestelmään ohjelmallisesti.

Verohallinnolta suoraan saadut ennakonpidätysprosentit otetaan vuosittain käyttöön erikseen ilmoitettavana ajankohtana. Siihen asti käytetään edellisen vuoden joulukuussa voimassa olleita ennakonpidätysperusteita.

1.8.6.2.2. Tiedot maksunsaajalta

Verokortti

Jos maksunsaaja tai Verohallinto toimittaa sosiaalietuutta, opintorahaa, eläkettä tai työkorvausta varten muutosverokortin, ennakonpidätys lasketaan muutosverokortin mukaisesti. Tarkistettua ennakonpidätystä sovelletaan yleensä seuraavan maksuerän alusta lukien.

Takautuvaan aikaan kohdistuvan muutoksen voi kuitenkin ottaa huomioon, jos muutosverokortin voimassaoloaika ulottuu maksettujen erien ajalle. Lue lisää [Ennakonpidätyksen korjaus ja palautus](#)

Palkkaa varten annettuja muutosverokortteja ei käytetä etuuksien eikä eläkkeiden ennakonpidätyksessä.

Rajoitetusti verovelvollinen etuudensaaja voi pyytää Verohallinnolta muutosverokortin. Verohallinto toimittaa verokortin postitse Kelaan.

Oma pyyntö

Ennakonpidätysprosenttia voidaan korottaa etuuden, eläkkeen tai työkorvauksen saajan omasta pyynnöstä ilman Verohallinnon laskemaa uutta pidätysprosenttia. Etuuden, eläkkeen tai työkorvauksen saaja voi pyytää korotusta joko kirjallisesti tai suullisesti.

Lähdevero

Lähdeverotusta varten etuuden tai työkorvauksen saaja toimittaa lähdeverokortin. Lähdeverokortin pitää olla Kelaan varten kirjoitettu. Rajoitetusti verovelvollinen voi toimittaa Kelaan

muutosverokortin. Jos rajoitetusti verovelvollinen ei pyydä Verohallinnolta muutosverokorttia, verotetaan häntä lähdeverokortin mukaisesti.

Eläkkeistä ei peritä lähdeveroa, vaan rajoitetusti verovelvolliselle eläkkeensaajalle määrätään ennakonpidätys.

1.8.6.2.3. Ennakonpidätyksen tallennus

Ennakonpidätystietojärjestelmään tallennetaan kaikki etuudensaajien ja Verohallinnon toimittamat ennakonpidätysperusteet. Rekisteröi tiedot valitsemalla HEMU-aloitusvalikolta Ennakonpidätystiedot.

Rajoitetusti verovelvollisten ennakonpidätysperusteet tallennetaan Kansainvälisten asioiden keskuksessa, Työkyvyttömyyseläkkeiden ratkaisukeskuksessa tai Vero- ja kirjanpitoryhmässä.

Verokorteissa olevia tulorajoja seurataan ohjelmallisesti. Kertymätiedot päivitetään ohjelmallisesti maksujen eräajoissa ja palautusten kirjaamisen yhteydessä. Mikäli kertymätietojen korjaamisessa ilmenee ongelmia, ota yhteyttä Vero- ja kirjanpitoryhmään.

1.8.6.3. Toimittaminen

Ennakonpidätys toimitetaan ennakoperintäasetuksen (1124/1996) ja Verohallinnon päätöksen ennakonpidätyksen toimittamistavoista ja määrästä mukaisesti.

Ensisijaisia pidätysperusteita ovat

- muutosverokortti
- lähdeverokortti tai
- oma ilmoitus muuta perustetta suuremmasta pidätysprosentista.

1.8.6.3.1. Takuueläke

Takuueläkkeestä ennakonpidätys toimitetaan ensisijaisesti henkilökohtaisen Kelan eläkettä varten annetun ennakonpidätysprosentin mukaan.

Jos henkilökohtaista pidätysprosenttia ei ole, toimitetaan ennakonpidätys takuueläkkeestä 0 % mukaan.

Takautuva erät

Takuueläkkeen takautuvasti maksettavista eläke-eristä ennakonpidätys toimitetaan ensisijaisesti henkilökohtaisen takautuvaa eläkettä varten määrätyn pidätysprosentin mukaan.

Jos henkilökohtaista pidätysprosenttia ei ole ja takautuva eläke kertyy vain maksuvuodelta, toimitetaan ennakonpidätys takautuvasta eläkkeestä seuraavasti:

- kuukausieläkettä varten määrätyn henkilökohtaisen pidätysprosentin mukaan tai
- 0 % mukaan.

Jos henkilökohtaista pidätysprosenttia ei ole ja takautuva eläke kertyy myös maksuvuotta aikaisemmalta ajalta, toimitetaan ennakonpidätys 40 % mukaan.

1.8.6.4. Ennakonpidätyksen korjaus ja palautus

Muutosverokortti

Voit korjata ennakonpidätyksen, jos Kelaan on tullut muutosverokortti, joka on voimassa takautuvasti.

Jos muutosverokortin voimassaolo alkaa edellisen vuoden puolelta, voit korjata ennakonpidätyksen kuluvaan vuoteen loppuun saakka. Palautettavan määrän on myös oltava maksussa viimeistään toukokuun lopussa.

Esimerkki

Kelaan on tullut verokortti 5.1. ja se on voimassa 1.11. alkaen. Verokortti on voimassa enintään 31.12. saakka. Ennakonpidätys voidaan korjata 1.11. alkaen. Korjaus voidaan tehdä kuluvaan vuoteen loppuun mennessä, jolloin myös palautettavan määrän on oltava maksussa.

Lähdevero

Jos etuudesta on peritty liikaa lähdeveroa, voit korjata liikapidätyksen vain saman maksuvuoden aikana.

Palveluntuottaja ennakonpidätysrekisteriin

Korjaa ennakonpidätys aina silloin, kun työkorvauksensaaja ilmoittaa kesken vuotta tiedon ennakkoperintärekisteriin kuulumisesta.

Kelan virhe

Jos Kela on toimittanut ennakonpidätyksen virheellisesti liian suurena, voit korjata virheen ilman muutosverokorttia. Kelan virhe on kyseessä esimerkiksi silloin, kun Verohallinnon antama ennakonpidätysprosentti on tallennettu väärin liian suurena.

Korjauksen voit tehdä verovuotta seuraavan vuoden toukokuun loppuun saakka. Palautettavan määrän on oltava maksussa viimeistään toukokuun lopussa. Verovuosi on kalenterivuosi, jolta vero määrätään.

Ennakonpidätyksen korjaaminen

Voit korjata ja maksaa liikaa perityn ennakonpidätyksen HERE-aloitusvalikon Ennakonpidätyksen korjaus -toiminnolla. Vero- ja kirjanpitoryhmä tekee RAKE-eläkkeiden ennakonpidätyksen korjaukset ja palautukset saatuaan niistä tiedon ohjelmallisesti.

1.8.6.5. Takaisin maksetut etuudet

Veronalaista etuutta voidaan periä takaisin nettomääräisenä niin kauan kuin Kela voi ilmoittaa Verohallinnolle veronalaisen etuuden ja ennakonpidätyksen määrien muutokset vuosi-ilmoituksen korjauksena. Maksettua etuutta voidaan periä takaisin ja kuitata nettomääräisenä etuuden maksuvuotta seuraavan vuoden toukokuun loppuun saakka. Tämän jälkeen perintä ja kuittaus tehdään bruttomääräisenä.

Jos etuudensaaja maksaa takaisin etuutta sellaiselta vuodelta, jonka verotus on jo vahvistettu, Kela ilmoittaa palautetun etuuden määrän Verohallinnolle takaisinmaksuvuotta seuraavan vuoden tammikuussa. Etuudensaajalle lähetetään tosite, johon on etuuksittain eritelty Verohallinnolle ilmoitetut tiedot. Verohallinto ottaa palautetun etuuden määrän huomioon takaisinmaksuvuoden verotuksessa.

(TVL 1535/1992 112 a § 1 ja 2 mom.)

Kela ilmoittaa myös työpaikkakassojen perimien etuuksien korjaustiedot Verohallinnolle.

Lastenhoidon tuen työkorvauksia ei peritä takaisin työkorvauksen saajalta, vaan lastenhoidon tuen hakijalta. Perhe ja hoidon tuottaja hoitavat yksityisen hoidon tuen veronoinaisuasiat suoraan Verohallinnon kanssa.

Lastenhoidon tuen hoidon tuottajille maksettujen työkorvausten takaisinperintä- ja kuittaustiedoista ei ilmoiteta muutostietoja Verohallinnolle.

Vero- ja kirjanpitoryhmä ilmoittaa kuntoutuksen työkorvausten palautukset Verohallinnolle.

1.8.6.6. Regressisuoritukset

Eri laitosten väliset ja (Kelan) saman maksajan eri veronalaisten etuuksien väliset regressisuoritukset käsitellään ja maksetaan verottomina bruttomäärinä. Jos kuitenkin regressinä perittävä etuus tai sen osa on verotonta, on maksettava etuus verottomalta osin veronalaista esim. kun kuntoutusrahasta peritään opintotuen asumislisää. (TVL 1535/1992 112 a § 3 mom.)

Lue lisää regressiperinnästä ao. etuuden ohjeesta Regressiperintä-kohdasta.

Asiakkaan veronalaista tuloa on aina hänelle itselleen maksettu etuus. Verohallinnolle ei ilmoiteta verovapaina käsiteltyjä regressimaksuja.

1.8.6.7. Vuosi-ilmoitukset

Verovuosi 2018

Vero- ja kirjanpitoryhmä ilmoittaa vuosi-ilmoituksella Verohallinnolle tiedot maksetuista etuuksista ja työkorvauksista sekä niistä toimitetuista ennakonpidätyksistä, lähdeveronalaisista suorituksista ja maksetuista lähdeveroista.

Vero- ja kirjanpitoryhmä toimittaa Verohallinnolle vuosi-ilmoituksen maksuvuotta seuraavan tammikuun loppuun mennessä. Eläkkeensaajille, alle 18 vuotiaille etuudensaajille, edunvalvojille, kuolinpesille ja työkorvauksen saajille lähetetään vuosi-ilmoituskirje. Muut etuudensaajat voivat katsoa vuosi-ilmoitustiedot Kelan sähköisestä asiointipalvelusta. Jos työkorvauksen saaja pyytää toiminnan päättyessä tositetta maksetuista määristä, tulosta hänelle tosite.

Vero- ja kirjanpitoryhmä ilmoittaa Verohallinnolle osakeyhtiöille, osuuskunnille ja rekisteröidyille yhdistyksille maksetut työkorvaukset kuukausittain eriteltyinä.

Eläkkeiden ja etuuksien vuosi-ilmoitustiedot ja mahdolliset korjaustiedot ovat toimistojen kyseltävissä HEKY > Etuussummat > Verotusta varten annetut tiedot.

Päivähoidontuottajien vuosi-ilmoitukset ja mahdolliset korjaustiedot ovat toimistojen kyseltävissä APKY-aloitusvalikolta kohdassa 'Maksetut työkorvaukset' valinnalla 'Verotukseen annetut tiedot'.

Verovuosi 2019

Vero- ja kirjanpitoryhmä ilmoittaa vuosi-ilmoituksella Verohallinnolle tiedot maksetuista etuuksista sekä niistä toimitetuista ennakonpidätyksistä, lähdeveronalaisista suorituksista ja maksetuista lähdeveroista. Työkorvauksista ei enää anneta vuosi-ilmoitusta, koska tiedot on ilmoitettu 1.1.2019 alkaen tulorekisteriin, josta Verohallinto saat tarvitsemansa tiedot.

Vero- ja kirjanpitoryhmä toimittaa Verohallinnolle etuuksien vuosi-ilmoitukset maksuvuotta seuraavan tammikuun loppuun mennessä. Eläkkeensaajille, alle 18 vuotiaille etuudensaajille, edunvalvojille, kuolinpesille ja työkorvauksen saajille lähetetään vuosi-ilmoituskirje. Muut etuudensaajat voivat katsoa vuosi-ilmoitustiedot Kelan sähköisestä asiointipalvelusta. Jos työkorvauksen saaja pyytää toiminnan päättyessä tositetta maksetuista määristä, tulosta hänelle tosite.

Vero- ja kirjanpitoryhmä ilmoittaa Verohallinnolle osakeyhtiöille, osuuskunnille ja rekisteröidyille yhdistyksille maksetut työkorvaukset kuukausittain eriteltynä.

Eläkkeiden ja etuuksien vuosi-ilmoitustiedot ja mahdolliset korjaustiedot ovat toimistojen kyseltävissä HEKY > Etuussummat > Verotusta varten annetut tiedot.

Päivähoidontuottajien vuosi-ilmoitukset ja mahdolliset korjaustiedot ovat toimistojen kyseltävissä APKY-aloitusvalikolta kohdassa 'Maksetut työkorvaukset' valinnalla 'Verotukseen annetut tiedot'.

Tietojen korjaaminen

Vuosi-ilmoitustietoja voidaan korjata ennen verotuksen päättymistä, jos etuuden tai ennakonpidätyksen määrä muuttuu esimerkiksi takaisinperinnän vuoksi. Edellisen vuoden nettopalautukset on tehtävä toukokuun loppuun mennessä. Vero- ja kirjanpitoryhmä voi korjata virheellisiä tietoja syyskuun loppuun saakka. Vero- ja kirjanpitoryhmä lähettää korjatuista tiedoista aina ilmoituksen myös etuudensaajalle.

1.8.6.8. Kuukausivalvonta

Kirjanpito- ja maksuliikenneryhmä tekee kuukausittain (viimeistään 10. päivä) Verohallinnolle valvontailmoituksen ennakonpidätyksistä ja lähdeveroista. Ilmoitus sisältää ilmoituskuukautta edeltävän kuukauden tiedot. Ennakonpidätys ja lähdevero maksetaan kuukausittain viimeistään maksukuukautta seuraavan kuukauden 10. päivänä.

1.8.7. Etuusmaksujen peruutukset pankista

Maksuja ei voi enää peruuttaa pankista.

1.8.7.1. Etuusmaksujen palauttaminen kuoleman jälkeen

Jos kansaneläkettä, takuueläkettä, rintamalisiä, leskeneläkettä, lapseneläkettä, eläkkeensaajan asumistukea, eläketukea, 16 vuotta täyttäneen vammaistukea tai eläkettä saavan hoitotukea on maksettu liikaa etuudensaajan kuolemasta johtuen (kuoleman jälkeiseltä ajalta), Palautusten käsittelytiimi pyytää aiheetta maksetut maksuerät takaisin pankista. Kelan oikeus saada maksut takaisin pankilta perustuu etuuslainsäätönsä. Lainsäädännökset ovat:

- Kansaneläkelaki 75 a §

- Takuueläkelaki 32 § (viittaus kansaneläkelain 75 a §:ään)
- Eläketukilaki 22 § (viittaus takuueläkelain 32 §:ään josta viittaus kansaneläkelain 75 a §:ään)
- Rintamasotilaseläkelain 17 § (viittaus kansaneläkelain 75 a §:ään)
- Laki ulkomaille maksettavasta rintamalisästä 10 § (viittaus kansaneläkelain 75 a §:ään)
- Laki eläkkeensaajan asumistuesta 33 a §
- Laki vammaisetuksista 34 a §

Jos pankki ei palauta maksua tai palauttaa vain osan, Palautusten käsittelytiimi pyytää kuolinpesää palauttamaan maksun.

Palautuspyyntökirjeiden mallit voit katsoa asiakaskirjeistä: VTJ03 (pankin kirje), VTJ04 (kuolinpesän kirje).

Lue lisää Menettelyohjeet: Takaisinperintä, Perintätilanne, Kohtuullistamisharkinta, [Etuudensaaja kuollut](#).

1.9. Ilmoitusvelvollisuus

Takuueläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan Kelalle (TKL 703/2010 13 §)

- eläketulojen muutoksista
- työkyvyttömyyseläkkeen lepäämään jättämisestä
- luopumistuen maksamisen keskeyttämisestä
- osoitteen muutoksesta
- muutostaan ulkomaille.

Työkyvyttömyyden perusteella takuueläkettä saavan maahanmuuttajan on lisäksi ilmoitettava (TKL 703/2010 14 §)

- terveydentilan ja työkyvyn olennaisesta parantumisesta
- ammattiopetuksen saamisesta
- työhön menosta
- kuntoutuksen keskeyttämisestä.

Takuueläkkeen hakijan ja saajan on annettava myös muut hakemuksen ratkaisemiseksi ja takuueläkkeen maksamiseksi tarvittavat tiedot.

1.10. Ratkaiseminen

Takuueläkehakemus tulee käsitellä ilman aiheetonta viivytystä ja siitä on annettava kirjallinen päätös. Hakemus käsitellään ja ratkaistaan pääsääntöisesti siinä vakuutuspiirissä, jossa eläkkeenhakijan kotikunta sijaitsee. KV-keskuksessa ratkaistaan ne hakemukset, joihin liittyy jokin kansainvälinen kytkös. Lue lisää [takuueläkkeen käsittelypaikka](#).

Takuueläkkeen tekninen ratkaiseminen ja päätöksenanto tapahtuvat GE-järjestelmässä.

1.10.1. Käsittelypaikka

[Turvakieltoasiakkaiden etuusasiat](#)

[Vankilassa olevien henkilöiden etuusasiat](#)

[Muutoksenhaku-, takaisinperintä- ja väärinkäytösasiat](#)

Käsittelypaikalla tarkoitetaan tässä ohjeessa etuusasian valmistelu- ja ratkaisupaikkaa.

Etuusasian valmistelu ja ratkaiseminen tapahtuvat pääsääntöisesti asiakkaan kotikunnan mukaan määräytyvässä vakuutuspiirissä. Hakemus voidaan valmistella ja ratkaista myös muussa kuin kotikunnan mukaan määräytyvässä vakuutuspiirissä siten, kun siitä on erikseen sovittu. Esimerkiksi tiettyjen etuuksien tai asiakasryhmien valmistelu- ja ratkaisutoiminta on keskitetty Kelassa. Lue tarkemmin poikkeavista käsittelypaikoista kyseisen etuuden ohjeista.

Kotikunnan mukaan määräytyvä vakuutuspiiri

Kelan etuusjärjestelmien toiminta pohjautuu henkilön toimistotietoon. Toimisto määräytyy yleensä henkilön väestötietojärjestelmän (VTJ) vakituisen asuinkunnan ja postinumeron mukaan. Jos henkilölle rekisteröidään Kelassa poikkeava toimisto, myös vakuutuspiiri voi muuttua.

Toimisto ja vakuutuspiiri näkyvät henkilön Henkilön tietojen kyselyllä (HEKY) (Henkilön tietojen kysely HEKY > Henkilön yleistiedot > Kunta- ja toimistotiedot).

Vakuutuspiirin vaihtuminen

Jos henkilö muuttaa toiseen vakuutuspiiriin, vastuuyksikkötiedot muodostuvat etuusjärjestelmiin yleensä ohjelmallisesti. Tarvittaessa tulee kuitenkin tehdä henkilötietomuutokset HEMU-aloitusvalikon kautta. Lue lisää henkilön yleistietojen muutoksista.

Vakuutuspiiriin tulee siirtää asiakasta koskevat vireillä olevat asiat uuteen vakuutuspiiriin käsiteltäviksi.

Muutolla toiseen vakuutuspiiriin voi olla vaikutusta myös maksussa oleviin Kelan etuuksiin. Esimerkiksi jos henkilö saa asumistukea, tulee hänelle muuton vuoksi lähettää tarkistushakemus.

Vakuutuspiirit voivat keskenään sopia asian käsittelyn siirrosta, jos henkilö esittää, että tietty häntä koskeva etuusasia käsiteltäisiin jossakin muussa toimipaikassa tai vakuutuspiirissä kuin siinä, jossa hänen asiansa normaalin työnkulun mukaan käsiteltäisiin. Lue lisää vakuutuspiirin vaihtamisesta kohdasta Kunta- ja toimistotiedot.

Turvakieltoasiakkaiden etuusasiat

Turvakieltoasiakkaiden etuusasiat valmistellaan ja ratkaistaan keskitetysti. Lue lisää turvakieltoasiakkaiden ratkaisutyön keskittämisestä kohdasta Turvakielto.

Vankilassa olevien henkilöiden etuusasiat

Vankilassa olevien henkilöiden etuusasiat valmistellaan ja ratkaistaan keskitetysti. Lue lisää vankila-asioiden ratkaisutyön keskittämisestä ohjeesta [Vankilassaolo ja Kelan etuudet](#) sekä prosessikuvauksesta [Vankilailmoitusten käsittely](#).

Muutoksenhaku-, takaisinperintä- ja väärinkäytösasiat

Muutoksenhakuasia

Muutoksenhakuasia käsitellään siinä yksikössä, joka on antanut valituksenalaisen päätöksen.

Takaisinperintä

Kotivakuutuspiiri, etuuden vastuuyksikkö tai muu erikseen sovittu vakuutuspiiri ratkaisee liikaa maksetun etuuden takaisinperinnän, antaa siitä päätöksen ja vastaa päätöksestä sen lainvoimaiseksi tuloon saakka. Lue lisää takaisinperintäpäätöksen antopaikasta.

Kotivakuutuspiiri ja etuuden vastuuyksikkö vastaavat myös perintätoimenpiteistä Perintäkeskuksen vastuulle siirtymiseen saakka.

Kelan perintäkeskuksessa hoidetaan erääntyneiden saatavien perintä keskitetysti. Saatava katsotaan erääntyneeksi, kun sen takaisinperinnästä annettu päätös on tullut lainvoimaiseksi eikä asiakas ole maksanut saatavaa sovitulla tavalla. Perintäkeskus hoitaa perintätoimenpiteet sellaisten etuuksien osalta, joiden takaisinmaksua seurataan ohjelmallisesti YHTE-takaisinperintäjärjestelmässä.

Etuuden vastuuyksikkö huolehtii pääsääntöisesti RAKE- järjestelmän perinnöistä.

Perintäkeskus

Perintäkeskuksessa hoidetaan elatusapuvelan, etuuksien perinnän ja takausvastuusaatavien perintä. Perintäkeskuksessa hoidetaan myös muita täytäntöönpanoon liittyviä tehtäviä kuten velkajärjestelyt ja -sovinnot, kuolinpesältä ja sen osakkailta perimiset sekä täytäntöönpanon lopettamista ja jatkamista koskevat päätökset (ns. toivottomat perinnät). Perintäkeskus hoitaa sekä Suomessa että ulkomailla asuviin velallisiin kohdistuvat perintätoimet.

Lue lisää saatavien perinnästä.

Väärinkäytösepäily

Useimmiten epäily väärinkäytöksestä syntyy liikamaksun havaitsemisen yhteydessä. Kelan maksamaan etuuteen kohdistuvan väärinkäytösepäilyn selvittäminen aloitetaan Kelan vakuutuspiirissä. Myös työpaikkakassa selvittää myöntämässään etuudessa esiin tulleen väärinkäytösepäilyn, kuten myös Perintäkeskus myöntämässään maksuvapautuksessa. Useamman vakuutuspiirin alueella tehdyksi epäillyn väärinkäytöksen selvittämisestä neuvotellaan asianomaisten vakuutuspiirien kesken. Yhteisten palvelujen Lakipalveluryhmän asiantuntija päättää tutkintapyyntöön tekemisestä tai päättää siitä, että tutkintapyyntöä ei kyseessä olevassa tapauksessa tehdä.

Lue lisää väärinkäytösepäilyn tunnistamisesta.

Lue myös [väärinkäytöksistä](#).

1.10.1.1. Eläke-etuuksien käsittelypaikka

Eläke-etuuksien valmistelu ja ratkaiseminen tehdään pääsääntöisesti asiakkaan kotikunnan mukaan määräytyvässä vakuutuspiirissä.

Eläke-etuuksien keskittämiset

Eteläinen vakuutuspiiri

- perhe-eläkkeet
- kansaneläke, takuueläke, ylimääräinen rintamalisä, lapsikorotus, eläkkeensaajan asumistuki, perhe-eläke ja eläketuki, kun eläke-etuuden liikamaksu peritään regressisäännöksen perusteella muun laitoksen maksamasta eläkkeestä tai korvauksesta (KEL 72 §, TKL 21 §, EAL 30 § ja ET 13 §)
- Työkyvyttömyyseläkkeiden ratkaisukeskuksessa (TK-ratkaisukeskus) [työkyvyttömyyseläkeasioissa](#) työkyvyn arviointi ja 1.9.2017 alkaen koko työkyvyttömyyseläkeprosessi.

- [kansainväliset eläkeasiat](#) Kansainvälisten asioiden yksikössä (KV-yksikkö)
- [vankilailmoitukset](#)

1.10.1.2. Takuueläkkeen käsittelypaikka

Takuueläkehakemus ratkaistaan vakuutuspiirissä, jos asiaan ei liity kansainvälistä kytkeä.

KV-keskuksessa ratkaistaan ne hakemukset, joihin liittyy jokin kansainvälinen kytkös. Näitä ovat tilanteet, joissa hakija

- on asunut ulkomailla 16 vuotta täytettyään
- saa tai hakee kansaneläkettä tai perhe-eläkettä, joka käsitellään KV-keskuksessa
- hakee takuueläkettä maahanmuuttajana ([TKL 703/2010 5 §](#))
- saa tai hakee ulkomailta eläkettä taikka tulona huomioon otettavaa korvausta
- on asunut 16 vuotta täytettyään Suomessa vähemmän kuin kolme vuotta eikä hakija ole nuori työkyvytön.

Hakijan työkyvyttömyys ratkaistaan TK-ratkaisukeskuksessa.

Työnjako

Vakuutuspiiri / KV-keskus ratkaisee takuueläkehakemuksen ja antaa takuueläkkeestä päätöksen

- 62 vuotta täyttäneelle vanhuuseläkettä saavalle tai 65 vuotta täyttäneelle maahanmuuttajalle
- myöntää takuueläkkeen siihen oikeuttavan eläkkeen perusteella
- hylkää takuueläkkeen, kun työkyvyttömyyseläke on hylätty TK-ratkaisukeskuksessa eikä henkilö saa muuta takuueläkkeeseen oikeuttavaa eläkettä
- takuueläkkeestä työkyvyttömyyden perusteella sen jälkeen, kun hakijan työkyvyttömyys on ratkaistu TK-ratkaisukeskuksessa
- työkyvyttömyyden perusteella haetusta takuueläkkeestä, kun sitä ei tulisi maksettavaksi eläketulojen perusteella. Tällöin hakemusta ei lähetetä ratkaistavaksi TK-ratkaisukeskukseseen
- määräaikaisen takuueläkkeen jatkamisesta, kun takuueläkkeen määräytymisperusteet ovat muuttuneet. Päätös annetaan sen jälkeen, kun työkyvyttömyys on ratkaistu TK-ratkaisukeskuksessa.

TK-ratkaisukeskus

- ratkaisee hakijan työkyvyttömyyden
- ratkaisee määräaikaisen takuueläkkeen jatkamisen ja antaa siitä päätöksen, jos takuueläkkeen määräytymisperusteet eivät ole muuttuneet.
- antaa hylkäävän päätöksen, jos hakijaa ei katsota työkyvyttömäksi
- antaa hylkäävän päätöksen, jos hakija ei täytä kolmen vuoden karenssiaikaa, esimerkiksi EU-tilanteessa vakuutusajat yhteenlaskien karenssiaika jää vajaaksi.

1.10.2. Esteellisyydestä

Hallintolaisissa säädettyjä virkamiesten esteellisyyssperusteita sovelletaan Kelan toimihenkilöihin. Lue lisää esteellisyydestä sekä käsittely- ja läsnäolokiellosta.

1.10.2.1. Käsittely- ja ratkaisukielto

Jos olet esteellinen, **et saa käsitellä tai ratkaista asiaa etkä olla läsnä asiaa käsiteltäessä**, jottei läsnäolosi vaikuta asian käsittelyyn.

Lue lisää esteellisyydestä.

1.10.2.2. Esteellisyyden toteaminen

Sinun on ensisijaisesti **itse** havaittava ja todettava oma esteellisyytesi.

Jos **asiakas** esittää **väitteen** asiaa käsittelevän toimihenkilön esteellisyydestä, väitteeseen on viipymättä otettava kanta ja esteellisyysasia ratkaistava.

Lue lisää esteellisyyden ratkaisemisesta.

1.10.3. Lisäselvitykset

Voit ratkaisuvaiheessa pyytää lisäselvityksiä hakijalta joko suullisesti tai kirjallisesti. Jos pyydät lisäselvitykset kirjallisesti, voit käyttää takuueläkkeen lisäselvityspyyntökirjeitä

- GEL01 Takuueläke: tarvitsemme lisätietoja
- GEL07 Tiedustelu eläkkeistä ja korvauksista
- GEH03 Takuueläke: tarvitsemme hakemuksen (muualta maksettavan eläkkeen määrä on muuttunut).

Maahanmuuttajan hakiessa takuueläkettä työkyvyttömyyden perusteella voit pyytää tutkimuksen suorittajalta lääketieteellistä lisäselvitystä kirjeellä GEL05.

1.10.4. Päätöksen antaminen

Etuuspäätökset ovat **hallintopäätöksiä**. Hallintopäätöksellä tarkoitetaan viranomaisen hallintoasiassa tekemää ratkaisua, jolla on asian käsittelyn päättävä vaikutus.

Hakijalle tulee yleensä antaa kirjallinen päätös etuuden myöntämisestä, hylkäämisestä, lakkauttamisesta, tarkistamisesta, oikaisemisesta ja takaisinperinnästä. Kun päätös on kirjallinen, asiakas saa tietoonsa päätöksen perustelut ja hän voi harkintansa mukaan valittaa päätöksestä.

Lue etuuskohtaisista ohjeista, kuinka päätöksen antamisessa menetellään etuudensaajan, lapsen tai edunvalvojan kuolemantapauksessa. Lue myös hallintolain soveltamisen ohjeista [edunvalvonnan päättymisestä etuudensaajan tai edunvalvojan kuoleman johdosta](#). Silloin, kun annat päätöstä etuudensaajan tai lapsen kuoleman vuoksi, lisää päätökseen sopivaan kohtaan pahoittelu, esim. *Osanottomme menetyksenne johdosta*. Mikäli asiaa on jo aiemmin pahoiteltu Kelan taholta kirjallisesti, ei osanottoa ole enää syytä uudelleen ilmaista päätöksessä tai kirjeessä.

Silloin, kun on kyse indeksitarkistuksesta johtuvasta etuuden tarkistamisesta, päätös annetaan vain pyynnöstä.

Lainmuutoksen yhteydessä voidaan säätää erikseen siitä, annetaanko lainmuutoksesta johtuvasta etuuden tarkistamisesta päätös. Kun etuus tarkistetaan viran puolesta lainmuutoksen vuoksi, ei tarkistuksesta aina anneta päätöstä muutoin kuin etuudensaajan pyynnöstä.

Etuuspäätös annetaan pääsääntöisesti lopullisena ja siihen voi hakea muutosta siten, kuin etuuslainsäädännössä on säädetty. Tietyissä tilanteissa päätös tulee kuitenkin antaa väliaikaisena. Päätöksen antamisesta väliaikaisena kerrotaan etuuskohtaisissa ohjeissa, muutoksenhaku-ohjeessa ja päätöksen oikaisu ja poistaminen -ohjeessa.

Etuuspäätökset annetaan maksutta.

Päätökset annetaan suomeksi tai ruotsiksi väestötietojärjestelmästä saatavan asiakkaan kielitiedon perusteella.

Etuuskohtaisissa ohjeissa on kerrottu, kenelle päätös tulee antaa.

Lue lisää myös asiaratkaisu vai tutkimatta jättäminen, päätöksen muoto ja sisältö ja päätöksen perusteleva.

1.10.4.1. Päätöksen antaminen eläke-etuuksissa

Päätöksen antamisesta on erityissäännös seuraavissa eläke-etuuslaeissa:

- Kansaneläkelaki (568/2007) 63 §
- Laki eläkkeensaajan asumistuesta (571/2007) 24 §
- Laki takuueläkkeestä (703/2010) 32 §
- Eläketukilaki (1531/2016) 22 §

Eläke- etuuden maksamisen keskeyttämisestä (väliaikainen keskeytys, laitoshoitokeskeytys, keskeytys vankilassaolon vuoksi) annetaan aina päätös.

1.10.4.2. Eläke-etuuksien päätökset kuolemantapauksissa

Kun eläke-etuus lakkautetaan etuudensaajan kuoleman johdosta, siitä ei anneta päätöstä.

Jos eläke-etuutta on ehditty maksaa liikaa, pyytää Kela pankkia palauttamaan liikaa maksetut etuuserät. Katso tarkemmin [menettelystä](#).

Eläke-etuudet on tarkistettava perheenjäsenen kuoleman vuoksi esimerkiksi kansaneläke, takuueläke, eläketuki ja eläkkeensaajan asumistuki. Asiakas voi myös hakea joitakin etuuksia, kuten perhe-eläkettä, perheenjäsenen kuoleman perusteella.

Jos päätös tulee antaa etuudensaajan, puolison tai lapsen kuoleman vuoksi, ota huomioon seuraavat asiat:

- Jos päätös lähetetään kuolinpesälle, muokkaa tarvittaessa päätöksen tekstiä tilanteeseen paremmin sopivaksi. Jos etuudensaaja on kuollut, poista etuuspäätöksestä maininta henkilökohtaisesta sähköisestä asiointipalvelusta. Lähetä päätös kuolinpesälle.
- Muokkaa takaisinperintäpäätöksen tekstiä sopimaan paremmin kuolinpesälle. Esimerkiksi jos takaisinperintäpäätöksessä todetaan ”Teiltä on päätetty periä...”, tarkista sopiiko tilanteeseen paremmin sanamuoto ”Kuolinpesältä on päätetty periä...” Lisää päätökseen teksti: ”Takaisinperittävä määrä tulee huomioida perunkirjoituksessa ja se on kirjattava velkana perukirjaan.”
- Päätöksen mukana tulee mennä kuulemiskirje, koska kuolinpesälle on annettava mahdollisuus vastata kuulemiskirjeeseen, ja takaisinperintäpäätös voidaan antaa vasta kuulemiselle varatun määräajan jälkeen.
  - Vanhuuseläkkeessä, takuueläkkeessä ja eläkkeensaajan asumistuessa on käytössä kuolinpesää varten oma kuulemiskirje ja vastauslomake (VEG02, GEG02 ja AEG02).
- Varmista, että kuolinpesän osakkaalle lähetettävään päätökseen tulee fraasi, jossa kerrotaan kuolinpesän osakkaan ilmoitusvelvollisuudesta pesän muille osakkaille (etuudesta riippuen AEX10, GEW10 tai YGW10).

1.10.4.3. Väliaikainen päätös

Takuueläke ratkaistaan yleensä lopullisella päätöksellä vasta sen jälkeen, kun kaikista muualta haetuista eläkkeistä ja korvauksista on saatu tiedot tai niiden määrä on muulla tavalla selvitetty.

Takuueläke voidaan kuitenkin myöntää väliaikaisella päätöksellä, kun

- takuueläkkeessä tulona huomioon otettavasta Suomesta maksettavasta eläkkeestä tai korvauksesta on muutoksenhaku vireillä ([TKL 703/2010 20 §](#)). Lue lisää menettelystä (Takuueläke > Liikamaksu > Regressimenettely).
- takuueläkkeeseen on haettu muutosta. Lue lisää [Muutoksenhakuohje](#).
- Kela on tehnyt oman päätöksen poistamista koskevan esityksen. Lue lisää [Päätöksen oikaisu ja poistaminen](#).
- takuueläkkeessä tulona huomioon otettavaa eläkettä tai korvausta on haettu ulkomailta. Lue lisää menettelystä (Takuueläke > Etuusohje > Määräytymisperusteet > Tulot > Ulkomaan eläkkeen selvittäminen)

Keskeyttäminen väliaikaisesti

Takuueläkkeen maksaminen voidaan väliaikaisesti keskeyttää antamalla väliaikainen päätös.

Lue lisää väliaikaisesta keskeyttämisestä (Takuueläke > Keskeyttäminen > Väliaikainen keskeyttäminen) ([TKL 703/2010 22 §](#)).

1.10.4.4. Päätöksensaajat

Päätös lähetetään etuudenhakijalle tai -saajalle itselleen, ellei hänellä ole edunvalvojaa.

Hakija tai edunvalvoja

Päätös tulee lähettää tiedoksi hakijalle itselleen tai tämän lailliselle edustajalle (huoltaja, edunvalvoja). Jos henkilölle on määrätty edunvalvoja ja hänet on rekisteröity GE-järjestelmään nostajaksi, lähtevät päätökset ohjelmallisesti sekä etuudensaajalle että edunvalvojalle.

Jos takuueläkkeensaaja on alaikäinen, päätös lähetetään ohjelmallisesti hänen edunvalvojalleen tai muulle henkilölle, joka on rekisteröity GE-järjestelmään nostajaksi ja takuueläkkeen saajalle itselleen.

Pääsääntöisesti 15 vuotta täyttänyt henkilö voi itse käyttää puhevaltaa edunvalvojansa ohella. Päätös tulee siksi pääsääntöisesti lähettää sekä 15 vuotta täyttäneelle etuudensaajalle että hänen edunvalvojalleen. Voit erityisistä syistä estää päätöksen lähtemisen eläkkeensaajalle itselleen. Menettely tulee kyseeseen vain erityistapauksissa.

Edunvalvontavaltuus

Päätös lähetetään myös edunvalvontavaltuutetulle, kun edunvalvontavaltuus on vahvistettu ja se kattaa etuusasioiden hoidon.

Valtuutus

Kun henkilö on valtuuttanut toisen henkilön hoitamaan Kela-asioitaan, lähetä päätös myös valtuutetulle, jollei tämän oikeutta vastaanottaa tiedoksiantoja ole erikseen rajoitettu esimerkiksi valtakirjassa. Valtuutuksen laajuuden perusteella sinun tulee tapauskohtaisesti ratkaista, lähetätkö päätöksen aina valtuutuksen nojalla toimivalle henkilölle vai et. Päätökset lähtevät ohjelmallisesti sekä etuudensaajalle että valtuutetulle. Voit erityisistä syistä estää päätöksen lähettämisen eläkkeensaajalle itselleen.

Kunta

Kun täysi-ikäisen henkilön etuus maksetaan kunnalle asiakasmaksulain 14 §:n tai takuueläkkeestä annetun lain 18 §:n nojalla, lähetetään päätökset ohjelmallisesti sekä kunnalle että etuudensaajalle itselleen.

Kuolinpesä

Päätös lähetetään ensisijaisesti kuolinpesän hoitajalle.

Kuolinpesän hoitaja voi olla:

- **Pesänselvittäjä.** Jos kuolinpesälle on määrätty pesänselvittäjä, hän toimii aina pesän hoitajana ja päätös lähetetään pesänselvittäjän nimellä tämän ilmoittamaan osoitteeseen.
- **Testamentin toimeenpanija.** Jos vainajan testamentissa on määrätty testamentin toimeenpanija, hän toimii pesän hoitajana ja päätös lähetetään toimeenpanijan nimellä tämän ilmoittamaan osoitteeseen.
- **Kuolinpesän osakkaiden valtuuttama kuolinpesän edustaja.** Jos osakkaat ovat valtuuttaneet kuolinpesälle edustajan, hän toimii pesän hoitajana ja päätös lähetetään edustajan nimellä tämän ilmoittamaan osoitteeseen.
- **Leski.** Jos edellä mainittuja pesänhoitajia ei ole Kelan tiedossa eikä esimerkiksi jotakin pesän osakkaista ole ilmoitettu hoitajaksi ja vainajalta on jäänyt leski, voit olettaa lesken kuolinpesän hoitajaksi ja lähettää päätöksen hänen nimellään hänen osoitteeseensa.
- **Pesän osakas.** Pesän hoitajana voi toimia myös joku pesän osakkaista.

Kuolinpesän hoitajan selvittäminen

Kun kuolinpesän hoitaja on Kelan tiedossa tai vainajalta on jäänyt leski, sinun ei tarvitse erikseen selvittää kuolinpesän hoitajaa. Myös jos joku pesän täysi-ikäisistä osakkaista on asunut vainajan kanssa, voit olettaa hänet pesänhoitajaksi ja lähettää päätöksen hänen nimellään hänen osoitteeseensa. Jos vainajan kanssa on asunut useampi täysi-ikäinen osakas tai jos kukaan täysi-ikäisistä osakkaista ei ole asunut vainajan kanssa, sinun tulee selvittää kuolinpesän hoitaja.

Voit selvittää kuolinpesän hoitajan puhelimitse tai kirjeellä YHL16. Jos pesänhoitajaksi ilmoitetaan muu kuin pesänselvittäjä, testamentin toimeenpanija tai kuolinpesän osakkaiden valtuuttama edustaja, varmista, hyväksyykö pesänhoitajaksi nimetty itse sen, että hän toimii hoitajana. Päätös lähetetään pesänhoitajaksi nimetyn nimellä hänen osoitteeseensa.

Kun kuolinpesän hoitajaa ei saada selville

Jos kuolinpesän hoitajaa ei saada selville, päätös lähetetään jollekin kuolinpesän osakkaista tämän nimellä tämän omaan osoitteeseen. Kuolinpesän osakkaita ovat perilliset ja yleistestamentin saajat sekä yleensä myös leski. Jos yhtään osakastakaan ei ole tiedossa, päätös lähetetään vainajan kuolinpesälle vainajan viimeiseen osoitteeseen.

Tiedoksianto- ja vahingonkorvausvastuuteksti päätökseen

Kuolinpesätilanteissa päätöksessä tulee olla teksti, jossa kerrotaan vastaanottajan velvollisuudesta ilmoittaa tiedoksisaannista muille pesän osakkaille sekä ilmoitetaan laiminlyöntiin liittyvästä vahingonkorvausvastuusta

Sovelletut lainkohdat Hallintolaki (434/2003) 9 luku.

1.10.4.5. Ratkaiseminen käytettävissä olevin tiedoin

Takuueläke voidaan ratkaista käytettävissä olevien tietojen perusteella, jos hakija kieltäytyy antamasta hakemuksen ratkaisemiseksi tarvittavia tietoja. Samoin menetellään, jos hän ei toimita Kelan pyytämää selvitystä, joka häneltä voidaan kohtuudella vaatia. Tällöin takuueläke hylätään tai maksussa oleva takuueläke lakkautetaan. (TKL 703/2010 15 §)

1.10.5. Kuuleminen

Kuuleminen merkitsee tilaisuuden varaamista asiakkaalle esittää oma käsityksensä asiasta ennen ratkaisua.

Lue lisää kuulemisesta.

1.10.5.1. Milloin asiakasta on kuultava?

Lue lisää milloin asiakasta on kuultava ja milloin asiakasta ei tarvitse kuulla.

1.10.5.2. Miten kuullaan?

Lue miten asiakasta kuullaan ja päämiehen ja edunvalvojan tai huoltajan kuulemisesta sekä suullisesta vaatimuksesta ja selvityksestä.

1.11. Keskeyttäminen

Takuueläke voidaan keskeyttää

- vankilassaolon vuoksi (TKL 703/2010 17 §)
- takuueläkkeen lepäämään jättämisen vuoksi

Huomaathan, että takuueläkkeen lepäämään jättämisen alkamisajankohdan tulee työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhönpaluun edistämisestä annetun lain (738/2009) mukaan olla

- aikavälillä 1.3.2011 - 1.12.2013 tai
- 1.1.2017 tai myöhemmin.

Takuueläke voidaan keskeyttää myös väliaikaisesti, kun (TKL 703/2010 22 §).

- on syytä olettaa, että eläke on maksussa väärin perustein
- eläkkeensaaja ei toimita maksuosoitetta.

1.11.1. Väliaikainen keskeyttäminen

Takuueläkkeen maksaminen voidaan väliaikaisesti keskeyttää antamalla väliaikainen päätös (TKL 22 §). Takuueläkkeen väliaikainen keskeyttäminen osittain tai kokonaan tulee kysymykseen silloin, kun

- tietoon on tullut, että eläkkeensaajan olosuhteet ovat muuttuneet tai
- eläkkeensaaja ei toimita maksuosoitetta

Väliaikaisella keskeyttämisellä osittain tai kokonaan on tarkoitus estää liिकासuoritus. Väliaikaisesta päätöksestä/maksusteestä ei ole valitusoikeutta.

Eläkkeensaajan olosuhteet ovat muuttuneet

Jos keskeytät takuueläkkeen maksusteellä, pyydä välittömästi tarkempi selvitys muutoksesta asiakkaalta viestillä tai kirjeellä. Viestiä voit käyttää, jos asiakas on antanut luvan viestipalvelun käyttöön ja toimintatapa sopii asiakkaan asian selvittelyyn. Muussa tilanteessa pyydä tarkempi selvitys asiakaskirjeellä GEH11.

Jos keskeytät takuueläkkeen maksun osittain tai kokonaan väliaikaisella päätöksellä, lisää päätökseen fraasi GEO24 (väliaikainen vähennys) tai GEO25 (väliaikainen keskeytys).

Väliaikainen päätös vahvistetaan oikeiden perusteiden mukaiseksi, kun eläkkeensaaja on toimittanut Kelan pyytämän lisäselvityksen. Jos selvitystä ei saada pyydettyä aikana, ratkaise asia käytettävissä olevien tietojen perusteella lopullisella päätöksellä muutosajankohdasta lukien. Anna päätös neljän viikon kuluessa väliaikaisesta keskeyttämisestä/vähentämisestä koskevasta ilmoituksesta tai päätöksestä. Annettavasta päätöksestä on muutoksenhakuoikeus. Väliaikainen päätös katsotaan tällöin eläkkeensaajan kuulemiseksi.

Huolehdi siitä, että väliaikainen päätös vahvistetaan lopullisella päätöksellä silloinkin, kun lisäselvitystä ei ole toimitettu.

Jos pyydät takuueläkkeen saajalta lisäselvityksiä keskeyttämättä eläkettä ja hän ei toimita pyydettyä selvitystä, voit antaa takuueläkkeestä lopullisen päätöksen käytettävissä olevien tietojen perusteella.

Mahdollisesti liikaa maksettu eläke peritään takaisin. Lue lisää [takaisinperinnästä](#).

Eläkkeensaaja ei toimita pyydettyä maksuosoitetta

Jos eläkkeensaaja ei toimita pyydettyä maksuosoitetta, keskeytä takuueläkkeen maksu väliaikaisella päätöksellä. Muokkaa päätöstä tilanteeseen sopivaksi.

Maksuunpano

Jos keskeytettyä eläkettä aletaan maksaa uudelleen tai osittain keskeytettyä eläkettä korotetaan, eläkettä tai sen korotusta ei ilman erityistä syytä makseta takautuvasti pidemmältä kuin kuuden kalenterikuukauden ajalta (TKL 22 § 3 mom.).

1.11.2. Vankilassaolo

Eläkkeen maksaminen keskeytetään pääsääntöisesti ehdottoman vankeusrangaistuksen alkamista seuraavan neljännen kuukauden alusta. Lue lisää > [Vankilassaolo ja Kelan etuudet](#).

Kun eläke laitetaan uudelleen maksuun, tulot säilyvät entisenä, ellei tuloksi otetun eläkkeen määrässä ole tapahtunut vankilassaoloaikana perustemuutosta (muu kuin indeksikorotus).

1.12. Lakkauttaminen

Takuueläke lakkautetaan muutosta seuraavan kuukauden alusta, kun ([TKL 703/2010 23 §](#)).

- eläkkeensaaja muuttaa pysyvästi tai yli vuoden ajaksi ulkomaille
- takuueläkkeeseen oikeuttava eläke tai korvaus lakkaa
- eläkkeensaaja kuolee
- eläkkeensaaja ei kehotuksesta huolimatta anna eläkkeen tarkistamiseksi tarvittavia tietoja
- eläkkeensaajan luopumistuen maksaminen keskeytetään sen vuoksi, että ansiot ylittävät ansiotulorajan
- eläkkeensaaja ei muutoin täytä takuueläkkeen saamisen edellytyksiä

Ulkomailta eläkettä tai korvausta saavan henkilön takuueläke lakkaa lisäksi ohjelmallisesti määräaikaistarkistuksen ajankohdasta, jos takuueläkkeen saaja ei ole palauttanut määräaikaistarkistusta koskevaa hakemusta määräajassa.

Jos takuueläkkeensaaja ei hae eläkettä tai korvausta, johon hänelle syntyy oikeus takuueläkkeen myöntämisen jälkeen, takuueläke lakkautetaan. (TKL 703/2010 23 § 1 mom. 4 kohta) [Lue lisää](#) eläkkeen hakemisesta takuueläkkeen myöntämisen jälkeen. (Takuueläke > Määräytymisperusteet > Tulot).

Takuueläke lakkautetaan, jos eläkkeensaaja lakkauttaa takuueläkkeeseen vaikuttavan eläkkeen esimerkiksi ulkomailta maksettavan eläkkeen, johon hänellä olisi edelleen oikeus.

1.12.1. Muutto ulkomaille

Takuueläke lakkautetaan muuttoa seuraavan kuukauden alusta, kun takuueläkkeen saaja muuttaa pysyvästi ulkomaille, ts. EU-/Eta-alueelle, Sveitsiin, sosiaaliturvasopimusmaahan tai ns. kolmanteen maahan ([TKL 703/2010 23 §](#)).

Takuueläke lakkautetaan myös muuttoa seuraavan kuukauden alusta, vaikka asiakas pysyisi vakuutettuna Suomessa yli vuoden ulkomailla olon ajan, esimerkiksi Suomesta lähetetyn työntekijän perheenjäsenenä.

Jos takuueläkkeen saaja on ilmoittanut oleskelevansa ulkomailla alle vuoden, muutto on tilapäinen eikä takuueläkettä lakkauteta. Vakuuttamispäätöksen antamisen jälkeen takuueläkkeen käsittelijä laittaa takuueläkkeeseen seurannan kuukausi ennen tilapäisen ulkomaillaolon päättymistä tai aikaisemmin, jos yhden vuoden aika muuten ylittyisi. Suomeen paluu selvitetään.

Jos oleskelu ulkomailla jatkuu ja sen kokonaiskesto ylittää yhden vuoden, takuueläke lakkautetaan seuraavan kuukauden alusta siitä, kun hän on päättänyt jäädä ulkomaille yli vuodeksi. [Lue lisää](#) vakuuttamisesta Maahan ja maasta muutto > Kansainväliset säännökset ja vakuuttaminen > Vakuuttaminen > Suomesta muutto.

Takuueläke lakkautetaan KV-keskuksessa. Jos takuueläkkeensaaja muuttaa ensimmäistä kertaa ulkomaille eikä hänellä ole kansainvälistä kytkentää, lakkautus tehdään kotivakuutuspiirissä.

Kun asiakas palaa Suomeen, takuueläkettä on haettava uudelleen.

1.12.2. Pyynnöstä lakkauttaminen

Eläke voidaan etuudensaajan pyynnöstä lakkauttaa myöntämisaikakohdasta, kun

- eläkepäättös ei ole vielä lainvoimainen tai
- eläkettä ei ole vielä maksettu, vaikka päätös on lainvoimainen.

Lakkautuspyyntö tulee yleensä tehdä kirjallisesti. Jos eläkettä ei ole vielä maksettu, voit selvissä tapauksissa lakkauttaa sen myös suullisen pyynnön perusteella. Kirjaa tällöin yhteydenotto Oiwaan ja tee Toimeksianto-työ.

Jos etuudensaajalla on edunvalvoja tai voimassa on edunvalvontavaltuutus, et voi tehdä lakkautusta ilman etuudensaajan laillisen edustajan suostumusta.

Toimenpiteet, kun eläkettä ei ole maksettu

Jos päätös on jo annettu, mutta eläkettä ei ole vielä maksettu, pyydä asiakasta palauttamaan eläkkeen myöntöpäätös. Estä eläkkeen maksaminen maksusteellä. Luo Lakkautus-työ (tarkenne: lakkauttamispyyntö) Oiwaan. Rekisteröi lakkautusratkaisu eläkkeen myöntöajankohdalle.

Anna asiakkaalle päätös, jossa kerrot, että annettu päätös on hänen pyynnöstään oikaistu myöntöajankohdasta lukien.

Lue lisää Takuueläkkeen Tekniset ohjeet > Maksuedellytykset .

Toimenpiteet, kun eläkettä on maksettu

Voit lakkauttaa takuueläkkeen maksusteellä. Keskeytä tällöin takuueläkkeen maksaminen seuraavan säännöllisen maksun ajasta. Pyydä takuueläkkeen saajaa palauttamaan eläkkeen myöntöpäätös toimistoon ja saamansa maksut Kelan tilille FI69 5000 0110 0248 24. Ilmoita odotettavissa olevasta palautuksesta tekemällä toimeksiantotyö Palautusten käsittelytiimin Etuuspalautukset-työjonoon (tarkenteella "Selvitettävä asia" ja tarkenteen lisätiedoilla "Palautus"). Pyydä työn kommentissa palauttamaan työ, kun pyydetyt maksut on kirjattu palautuneeksi.

Kun maksetut etuuserät on palautettu, anna eläkkeen saajalle lopullinen päätös, jossa kerrotaan, että annettu päätös on hänen pyynnöstään oikaistu myöntöajankohdasta lukien. Rekisteröi lakkautusratkaisu etuuden myöntöajankohdalle.

Lue lisää Takuueläkkeen Tekniset ohjeet > Palautukset.

Menettelystä, kun eläkehakemusta ei vielä ole ratkaistu, Lue lisää [Hakemuksen peruuttaminen](#).

Maksussa olevan eläkkeen lakkauttaminen

Jos päätös on jo lainvoimainen, eläkettä ei yleensä voida lakkauttaa etuudensaajan pyynnöstä.

Kuitenkin eläke voidaan lakkauttaa, kun lakkautettavan eläkkeen tilalle myönnetään toinen, määrältään suurempi Kelan etuus.

Maksussa olevan eläkkeen voit kuitenkin lakkauttaa erityisestä syystä. Erityisenä syynä voidaan pitää sitä, että eläkkeensaaja menettäisi suuremman muualta maksettavan etuuden. Verotuksen vaikutusta ei pidetä erityisenä syynä.

Toimenpiteet samat kuin edellä, kun eläkettä on maksettu.

1.13. Liikamaksu

Takuueläkkeen liikamaksu syntyy takautuvan tarkistus- tai lakkautusratkaisun yhteydessä.

Ohjelma ohjaa sinua valitsemaan Liikamaksu-näytön, jolla näytetään aika, jolta liikamaksua on muodostunut ja liikamaksun määrä. Voit päättää jo tässä yhteydessä mahdollisesta liikamaksun takaisinperinnästä luopumisesta tai siitä, että takaisinperinnästä päätetään myöhemmin tai se peritään regressiperintänä. Näytöllä joudut ottamaan kantaa myös tuensaajan kuulemiseen.

Liikamaksu voidaan saada kokonaan tai osittain regressiperintänä.

1.13.1. Takaisinperintä

Kaikille etuuksille yhteinen Takaisinperintä-ohje.

1.13.2. Regressimenettely

Takuueläkkeen liikamaksu voidaan periä takaisin suoraan

- kansaneläkkeestä tai Kelan maksamasta perhe-eläkkeestä (TKL 703/2010 21 § 2 mom.)
- työeläkelaitokselta tai vakuutusyhtiöltä, kun
  - työeläkkeestä, tapaturma- tai sotilasvammakorvauksesta on valitus vireillä (TKL 703/210 20 § 2 ja 3 mom.)
  - työeläkettä, tapaturmakorvausta tai liikennevahinkokorvausta korotetaan takautuen (TKL 703/2010 21 § 1 mom.)
  - työeläkelaitos tai vakuutusyhtiö myöntää kansaneläkkeen saajalle perhe-eläkkeen.

1.13.2.1. Takuueläke/ kansaneläke- tai perhe-eläke-regressi

Takuueläke voidaan periä samalle ajalle maksetusta kansaneläkkeestä tai Kelan perhe-eläkkeestä. (TKL 703/2010 21 §) ja (KEL 568/2007 70 §)

Regressimenettely tulee kyseeseen, kun

- takuueläkkeensaajalle myönnetään takautuvasti kansaneläke tai Kelan maksama perhe-eläke
- kansaneläkettä tai Kelan maksamaa perhe-eläkettä korotetaan takautuvasti
- Kela oikaisee kansaneläkkeen tai perhe-eläkkeen
- Kela myöntää kuntoutustuelle jatkoa.

Toimenpiteet

Anna päätökset eläkkeistä. Peri takaisin takuueläkkeen liikamaksu regressillä kansaneläkkeestä tai perhe-eläkkeestä.

Kun perit liikamaksun kansaneläkkeestä, rekisteröi takuueläkkeen Liikamaksu-näytöllä Regressikuittaus (QE). Kun varmennat takuueläkeratkaisun, liikamaksusta syntyy YHTE-takaisinperintäjärjestelmään valmis takaisinperintäasia (Regressi). Kun kansaneläke

myönnetään, takuueläkkeen liikamaksu peritään ohjelmallisesti liikamaksun ajalle myönnetystä kansaneläkkeestä.

Kun perit liikamaksun perhe-eläkkeestä, rekisteröi takuueläkkeen Liikamaksu-näytöllä Regressiperintä (PE) ja tee RAKE-järjestelmään maksuvaatimus OTV, jolla liikamaksu peritään samalta ajalta maksettavasta perhe-eläkkeestä.

1.13.2.2. Tuloksi otettavasta eläkkeestä valitus vireillä

Regressimenettelyn tarkoitus on turvata eläkkeensaajan toimeentulo muutoksenhakuajalta. Regressimenettelyä käytetään, kun

- tuloksi otettavasta eläkkeestä tai muusta korvauksesta on valitus vireillä tai
- työeläkelaitos jatkaa muutoksenhaun perusteella myönnettyä kuntoutustukea.

Menettelyä käytetään vain silloin, kun valitus koskee henkilön omaa työeläkettä tai muuta korvausta.

Menettelyä ei käytetä, jos etuuden myöntämisellä ei ole eläkkeensaajalle taloudellista merkitystä.

Regressioikeus on seuraavista työeläkkeistä ja korvauksista:

- lakisäätteiset yksityisoikeudelliset ja julkisoikeudelliset omat työeläkkeet
- luopumistuki, sukupolvenvaihdoseläke ja luopumiskorvaus
- tapaturmavakuutusta koskevan lainsäädännön mukainen elinkorko ja tapaturmaeläke
- sotilasvammalain mukainen elinkorko ja huoltoeläke.

Muut eläkkeet ja korvaukset jäävät regressimenettelyn ulkopuolelle.

Toimenpiteet vakuutuspiirissä ja Eteläisessä vakuutuspiirissä (perhe-eläke)

Anna väliaikainen päätös ja ilmoita muulle laitokselle Kelan regressioikeudesta. Tee ilmoitus asiakaskirjeellä YHV48.

Lähetä ilmoitus sille laitokselle, jonka eläke- tai korvauspäätöksestä on haettu muutosta ja myös seurannaislaitokselle. Ilmoitus on tehtävä vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen tai korvauksen maksupäivää.

Luo Oiwaan Seuranta-työ ja kirjoita kommentiksi, mistä laitoksista työeläkettä halutaan periä eläkkeen regressinä. Liitä kirje työhön ja siirrä työjonolle Eteläinen vakuutuspiiri/Regressit 38000.

Jos eläke tulisi myönnettäväksi samalle ajalle, jolta vakuutetulle on maksettu työttömyysturvalain mukaista ansiopäivärahaa, myönnetään eläke regressimenettelyllä vasta ansiopäivärahan lakkaamisesta lukien.

Toimenpiteet Eteläisessä vakuutuspiirissä

Vahvista väliaikainen päätös sen jälkeen, kun valituksen johdosta annettu työeläkepäätös tai muu korvauspäätös on lainvoimainen.

Anna väliaikainen päätös kunkin päätöksen tultua, jos muutoksehakuasteet ovat antaneet päätökset eri aikoina. Anna lopullinen vahvistuspäätös vasta, kun kaikista valituksista on annettu lainvoimaiset päätökset.

Lähetä perimisilmoitus (etuudesta riippuen kirje VEG81, GEG81, AEG81 tai YHV50) kullekin laitokselle erikseen, kun liikamaksua peritään usealta eri laitokselta. Jos liikamaksua ei ole syntynyt, ilmoita eläkettä maksavalle laitokselle, että regressivaatimus raukeaa (kirje YHV49).

Jos liikamaksua ei saada perittyä kokonaan eläkkeen tai korvauksen maksajalta regressimenettelyllä, peri jäljellä oleva liikamaksu eläkkeensaajalta itseltään normaalia takaisinperintämenettelyä käyttäen.

Jos työeläkelaitos on valituksen vireillä ollessa myöntänyt eläkkeen väliaikaisella päätöksellä tai esimerkiksi tapaturmaeläkkeestä on annettu ennakkopäätös, tarkista Kelan maksama etuus väliaikaisella päätöksellä. Anna lopullinen päätös, kun työeläkettä tai korvausta koskevasta valituksesta on annettu lainvoimainen päätös. Lähetä perimisilmoitus eläkkeen tai korvauksen maksajalle.

[Työeläkevalituksen regressin prosessikuvaus](#)

1.13.2.3. Tulona huomioon otettavaa eläkettä korotettu takautuen

Kun tuloksi otettavaa eläkettä tai korvausta oikaistaan tai tarkistetaan takautuen tai oikaisupäätöksen jälkeen myönnetään kuntoutustuelle jatkoa, Kelalla on oikeus saada takaisin samalta ajalta aiheutta maksettu kansaneläke ja takuueläke eläkkeen tai korvauksen maksajalta regressimenettelyä käyttäen (KEL 568/2007 72 § 2 mom. / TKL 703/2010 21 § 1 mom.).

Regressioikeus Kelalla on seuraavista eläkkeistä ja korvauksista:

- lakisääteiset yksityisoikeudelliset ja julkisoikeudelliset omat työeläkkeet ja perhe-eläkkeet
- tapaturmavakuutusta koskevan lainsäädännön mukainen tapaturmaeläke/elinkorko, perhe-eläke/huoltoeläke sekä kuntoutuksena maksettava tapaturmaeläke/elinkorko
- liikennevahingon perusteella maksettava työkyvyttömyyseläke, perhe-eläke, yli vuoden ajalta maksettava ansionmenetyksenkorvaus sekä kuntoutuksena maksettava työkyvyttömyyseläke ja ansionmenetyksenkorvaus.

Muut eläkkeet ja korvaukset (esim. rekisteröimätön lisäeläke) eivät kuulu Kelan regressioikeuden piiriin. Regressioikeutta ei ole myöskään uutena etuutena myönnettävään työeläkkeeseen tai muuhun korvaukseen.

Toimenpiteet Eteläisessä vakuutuspiirissä

Työeläkelaitokset ja muuta korvausta maksavat laitokset ilmoittavat Eteläisen vakuutuspiirille työeläkkeen tai muun korvauksen takautuvasta korottamisesta. Tieto voi tulla, joko Tarkistettava asia-työnä Oiwaan, sähköpostilla tai puhelimitse.

Kun olet saanut tiedon

- anna kansaneläkkeen/takuueläkkeen, ylimääräisen rintamalisän ja yleensä eläkkeensaajan asumistuen oikaisu- tai tarkistus päätös ja
- peri työeläkkeen tai muun korvauksen maksajalta samalta ajalta liikaa maksettu kansaneläke, takuueläke ylimääräinen rintamalisä ja asumistuki.
- peri takaisin liikamaksu, jota ei saada takaisin regressimenettelyllä.

[Työeläkkeen tarkistus- ja oikaisuregressin prosessikuvaus.](#)

1.13.2.4. Työperhe-eläkkeen maksaminen Kelan eläkkeen korvaukseksi

[Toimenpiteet vakuutuspiirissä](#)

[Toimenpiteet Eteläisessä vakuutuspiirissä](#)

Kelalla on oikeus periä työeläkelakien mukainen perhe-eläke sekä tapaturman ja liikennevahingon perusteella maksettava perhe-eläke ja sotilasvammalain mukainen huoltoeläke siltä osin, kun se vastaa samalta ajalta maksettua

- kansaneläkettä
- takuueläkettä
- ylimääräistä rintamalisää ja
- eläkkeensaajan asumistukea.

Liikaa maksetun eläkkeensaajan asumistuen perintä edellyttää, että samalla peritään myös kansaneläkettä.

Toimenpiteet vakuutuspiirissä

Selvitä kuolintiedon saavuttua

- saako edunjättäjä (vainaja) kansaneläkettä/takuueläkettä/eläkkeensaajan asumistukea ja lakkauttaa niiden maksaminen
- saako puoliso (leski) kansaneläkettä/takuueläkettä/eläkkeensaajan asumistukea ja
- saiko edunjättäjä (vainaja) työeläkettä tai hänellä oli työhistoriaa.

Lähetä leskelle kirje (VEH02) tai (GEH02) perhe-eläkkeen hakemista ja eläke-etuuksien tarkistamista varten, jos puoliso sai työeläkettä tai hänellä olisi ollut oikeus työeläkkeeseen. Lähetä kirje vain silloin kun leski saa Kelasta eläke-etuuksia, joihin perhe-eläke tulee vaikuttamaan (kansaneläke, takuueläke tai eläkkeensaajan asumistuki).

Huomaa ettei leski voi aina saada työeläkelaitokselta perhe-eläkettä, jos lesken työeläkkeen määrä on suurempi kuin edunjättäjän työeläkkeen määrä. Arvion perhe-eläkkeen määrästä voit katsoa työeläke.fi -sivulta/Vähennetty leskeneläke 'Lesken omien tulojen vaikutus eläkkeeseen' .

Kun pyydetyt hakemukset on palautettu vakuutuspiiriin

- ohjautuu perhe-eläkehakemus Eteläinen vakuutuspiiri/ Perhe-eläke 38000 -työjonolle myös silloin kun perhe-eläkettä haetaan ulkomailta.
- kansaneläke/takuueläke/eläkkeensaaja asumistuki -työ siirtyy suoraan Eteläisen vakuutuspiiriin Regressit -työjonolle, jos näihin liittyy perhe-eläkeasia.
- siirrä kansaneläke-/ takuueläkehakemuksen Eteläisen vakuutuspiiriin työjonolle 38000 tarkenteella 'Regressi' ja tarkenteen lisätiedolla 'Perhe-eläke' ellei työ ole siirtynyt ohjelmallisesti. Asumistukihakemuksen voit siirtää Eteläisen vakuutuspiiriin työjonolle vain silloin, kun asumistukihakemus on valmis ratkaistavaksi. Kirjaa ratkaisuun tarvittavat tiedot kommenttikenttään.

Jos eläkkeensaaja saa pelkkää takuueläkettä, siirrä perhe-eläkepäätyöstä syntynyt Tarkistettava asia työjonolle Eteläinen vakuutuspiiri 38000. Kirjaa työn kommenttiin syy, miksi työ on siirretty Eteläisen vakuutuspiiriin työjonolle.

Toimenpiteet Eteläisessä vakuutuspiirissä

Kun hakemukset ovat saapuneet

- rekisteröi perhe-eläkehakemus vireille ja lähetä perhe-eläkehakemus työeläkelaitoksiin sekä ennakoilmoitus regressiperinnästä (kirje YHV48) eFaxina eläkettä maksaviin laitoksiin. Jos edunjättäjällä on kansainvälinen kytkös, rekisteröi myös ETA/KVH-tunnus vireilläoloon
- rekisteröi myös kansaneläkkeeseen HEMU / Eläkkeet ja vammaisetuudet / QERV Regressivaatimus muulle laitokselle –tapahtumalla tieto regressistä. Tämä tieto ohjaa muualta maksettavien eläkkeiden Tarkistettavat asia- työt Eteläisen vakuutuspiirin työjonolle. Jos eläkkeensaajalla (maahanmuuttaja) on pelkkä takuueläke, maksuvaatimus tietoa ei rekisteröidä.
- ratkaise kansaneläkelain mukainen alkueläke sen jälkeen, kun kansaneläkkeestä on annettu päätös. Siirrä alkueläkehakemus KV-keskukseen, jos siihen liittyy kansainvälinen kytkös.

Kun tieto työeläkelaitoksen antamasta perhe-eläkepäätöksestä tulee

- tarkista kansaneläke, takuueläke, ylimääräinen rintamalisä ja mahdollisesti eläkkeensaajan asumistuki ja lähetä työeläkelaitokseen perimisilmoitus (VEG81, GEG81, AEG81, YHV50) eFaxina, jolla ilmoitat samalta ajalta liikaa maksettujen Kelan eläke-etuuksien määrät
- anna kansainvälisissä tilanteissa kansaneläkkeen, takuueläkkeen ja ylimääräisen rintamalisän tarkistamisesta lopullinen päätös, kun ensin varmistat ettei ulkomailta ole vielä tullut perhe-eläkepäätöstä Kelaan. Jos ulkomainen perhe-eläkepäätös on tullut jo Kelaan, tee tarkistus päätös yhteistyössä KV-keskuksen eläkeratkaisijan kanssa, jotta asia saadaan ratkaistua yhdellä päätöksellä
- palauta eläke-etuuksien tarkistushakemukset perhe-eläkkeen hakijan vakuutuspiiriin ratkaistavaksi, jos työeläkelaitos hylkää perhe-eläkehakemuksen. Vakuutuspiiri tekee myös takaisinperinnän, jos kaikkea liikamaksua ei saada perityksi regressimenettelyä käyttäen. Kv-kytkökselliset hakemukset käsittelee KV-keskus.

Jos perhe-eläkehakemus on otettu vastaan työeläkelaitoksessa, eläkelaitos ilmoittaa vireille tulosta Eteläiseen vakuutuspiiriin sähköpostitse. Samalla eläkelaitos ilmoittaa, missä muissa eläkelaitoksissa perhe-eläkehakemus on mahdollisesti vireillä. Ilmoituksen saatuasi, lähetä ennakoilmoitus (kirje YHV48) eFaxina työeläkelaitokseen.

Lue lisää regressimenettelystä [Työperhe-eläkeregressin prosessi](#).

1.13.2.5. SOLITA-huolto- ja perhe-eläkkeen maksaminen Kelan eläkkeen korvaukseksi

Toimenpiteet vakuutuspiirissä

Selvitä kuolintiedon saavuttua

- saako edunjättäjä (vainaja) kansaneläkettä/takuueläkettä/eläkkeensaajan asumistukea ja lakkauttaa eläke-etuuksien maksaminen
- saako puoliso (leski) kansaneläkettä/takuueläkettä/eläkkeensaajan asumistukea
- saiko edunjättäjä (vainaja) työeläkettä tai hänellä oli työhistoriaa.

Lähetä leskelle kirje (VEH02) tai (GEH02) perhe-eläkkeen hakemista ja eläke-etuuksien tarkistamista varten, jos puoliso sai työeläkettä tai hänellä olisi ollut oikeus työeläkkeeseen. Lähetä kirje vain silloin kun leski saa Kelasta eläke-etuuksia, joihin perhe-eläke tulee vaikuttamaan (kansaneläke, takuueläke tai eläkkeensaajan asumistuki).

Kun HEKY / Työeläkkeet ja korvaukset -kyselyltä selviää, että edunjättäjä on saanut vähintään 30 prosentin haitta-asteen mukaan sotilasvammalain mukaista elinkorkoa, pyydä leskeä hakemaan perhe- tai huoltoeläke suoraan maksavalta laitokselta.

Kun pyydetyt hakemukset on palautettu vakuutuspiiriin

- ohjautuu perhe-eläkehakemus keskittämisyksikön Eteläinen vakuutuspiiri/ Perhe-eläke 38000 -työjonolle myös silloin kun perhe-eläkettä haetaan ulkomailta
- kansaneläke/takuueläke/eläkkeensaaja -työ siirtyy suoraan Eteläisen vakuutuspiirin Regressit -työjonolle, jos näihin liittyy perhe-eläkeasia
- siirrä kansaneläke-/ takuueläkehakemus työjonolle Eteläinen vakuutuspiiri/Regressi 38000 tarkenteella 'Regressi' ja tarkenteen lisätiedolla 'Perhe-eläke' ellei työ ole ohjautunut regressitilanteessa ohjelmallisesti. Asumistukihakemuksen voit siirtää Eteläisen vakuutuspiirin työjonolle vain silloin, kun asumistukihakemus on valmis ratkaistavaksi. Kirjaa ratkaisuun tarvittavat tiedot kommenttikenttään.

Jos eläkkeensaaja saa pelkkää takuueläkettä, siirrä perhe-eläkepäätyöstä syntynyt Tarkistettava asia työjonolle Eteläinen vakuutuspiiri 38000. Kirjaa työn kommenttiin syy, miksi työ on siirretty Eteläisen vakuutuspiirin työjonolle.

Toimenpiteet Eteläisessä vakuutuspiirissä

Selvitä edunjättäjän (vainajan) SOLITA (sotilasvamma-, liikennevahinko- ja tapaturmavakuutuslaki) -etuudet (HEKY/Työeläkkeet ja korvaukset):

- Jos edunjättäjä on saanut sotilasvammalain mukaista elinkorkoa vähintään 30% haitta-asteeseen mukaan, pyydä leskeä hakemaan perhe- tai huoltoeläke suoraan maksavalta laitokselta ellei sitä ole vielä haettu ja lähetä ennakoilmoitus (kirje YHV48) eFaxina Valtiokonttorille.
- Jos edunjättäjä on saanut tapaturma- tai liikennevahingon perusteella eläkettä tai korvausta, lähetä ennakoilmoitus korvausta maksaneeseen laitokseen vain silloin, jos on ilmeistä, että edunjättäjän kuolema on johtunut kyseisestä tapaturmasta/ammattitaudista tai liikennevahingosta. Lähetä ennakoilmoitus myös perhe-eläkkeen hakemuslomakkeella ilmoitettuun vakuutusyhtiöön. Muilta osin toimi vastaavasti kuin työperhe-eläkkeen kohdalla on kerrottu.

Rekisteröi HEMU / Eläkkeet ja vammaisetuudet / QERV Regressivaatimus muulle laitokselle – tapahtumalla tieto regressivaatimuksen voimassaolosta. Jos eläkkeensaajalla (maahanmuuttaja) on pelkkä takuueläke, maksuvaatimus tietoa ei rekisteröidä.

Jos asiaan liittyy kansainvälinen kytkös, siirrä hakemus KV-keskukseen siten kuin edellä työeläketilanteessa on selostettu.

Lue lisää regressimenettelystä [Työperhe-eläkeregressin prosessi](#).

1.14. Tarkistaminen

Takuueläke tarkistetaan, kun

- takuueläkkeensaajalle myönnetään takuueläkkeessä tuloksi otettava eläke tai korvaus
- tuloksi otettu eläke tai korvaus lakkaa
- tuloksi otetussa eläkkeessä tai korvauksessa tapahtuu muu kuin indeksisidonnaisuudesta johtuva muutos (TKL 703/2010 10 § 1 mom.)

Jos takuueläkkeensaaja saa eläkettä tai korvausta ulkomailta, takuueläke tarkistetaan lisäksi kahden vuoden välein (määräaikaistarkistus).

Jos takuueläkkeeseen vaikuttavan eläkkeen tai korvauksen määrä vaihtelee jatkuvasti (esim. sijoitussidonnainen eläke), takuueläkettä ei tarkisteta pelkästään eläkkeen vaihteluiden vuoksi. Eläkkeen määrän muuttuminen otetaan huomioon vasta seuraavassa muusta syystä tehtävässä takuueläkkeen tarkistuksessa.

Voit tehdä takuueläkkeen tarkistamisen ilman hakemusta. Kuule takuueläkkeen saajaa ennen ratkaisua (kirje GEH05), jos takuueläkkeen määrä pienenee tarkistuksen vuoksi. (TKL 703/2010 10§ 2 mom.)

Takuueläkkeen korotuksen voit tehdä hakemuksetta ilman asiakkaan kuulemista. (TKL 703/2010 11§ 1 mom.)

Jos eläkkeensaaja hakee takuueläkkeen tarkistamista, vaikka tarkistusperustetta ei ole, takuueläkkeensaajalle annetaan päätös takuueläkkeen maksamisesta entisin perustein.

1.14.1. Tarkistamisajankohta

Takuueläke tarkistetaan muutosta seuraavan kalenterikuukauden alusta. Jos muutos tapahtuu kuukauden ensimmäisenä päivänä, eläke tarkistetaan kuitenkin sen kuukauden alusta.

Määräaikaistarkistus tehdään kahden vuoden kuluttua takuueläkkeen myöntämisestä tai edellisestä tarkistuksesta.

Takuueläkkeen määrää korotetaan kuitenkin enintään **kuusi kalenterikuukautta** ennen korotuksen hakemista. Erityisestä syystä korotus voidaan myöntää pitemmältäkin kuin kuuden kuukauden ajalta.

1.14.2. Määräaikaistarkistus

Ulkomailta eläkettä tai korvausta saavan henkilön takuueläke tarkistetaan määräaikaistarkistuksena, kun takuueläkkeen myöntämisestä tai edellisestä tarkistuksesta on kulunut kaksi vuotta (TKL 703/2010 10 § 4 mom.).

Määräaikaistarkistusta varten takuueläkkeensaajalle tai eläkkeen nostajalle lähetetään kirje (GEH04) ja esitäytetty hakemuslomake ohjelmallisesti. Kirjeessä mainitaan, milloin hakemuslomake on viimeistään palautettava Kelaan. Ajankohta on kuukautta ennen tarkistusajankohtaa. Kirje ja lomake lähetetään takuueläkkeensaajalle noin kaksi kuukautta ennen määräaikaistarkistuksen ajankohtaa.

Kirjettä ja esitäytettyä hakemuslomaketta ei lähetetä, kun

- takuueläkkeen tarkistushakemus on vireillä.
- takuueläke on keskeytettyinä vankilassa olon tai muun syyn vuoksi
- takuueläkkeessä on maksueste.

Pyydä hakemus ja tarkista takuueläke ennen kuin laitot keskeytetyn takuueläkkeen maksuun. Tarvittaessa voit ottaa hakemuksen vastaan myös suullisesti hakemussovelluksella.

Takuueläke tarkistetaan kahden vuoden välein myös silloin, kun ulkomailta eläkettä tai korvausta saavan henkilön oikeus takuueläkkeeseen syntyy kuntoutustuen perusteella. Määräaikaistarkistuksen ajankohta tarkistetaan, kun kuntoutustukeen myönnetään jatko. Tarkistushakemus pyydetään, jos se ei ole lähtenyt ohjelmallisesti.

Jos määräaikaistarkistushakemus ei ole tullut vireille lakkautusajoon mennessä, takuueläkkeen maksaminen lakkautetaan ohjelmallisesti lopullisella päätöksellä määräaikaistarkistuksen ajankohdasta.

1.15. Päätöksen oikaisu ja poistaminen

Kaikille etuuksille yhteinen Päätöksen oikaisu ja poistaminen.

1.16. Muutoksenhaku

Kaikille etuuksille yhteinen Muutoksenhaku-ohje.